

**MIEJSKI OŚRODEK POMOCY
RODZINIE W KIELCACH**

**Sprawozdanie
z działalności Ośrodka
za 2015 rok**

Spis treści

1	Informacje ogólne	3
1.1.	Struktura organizacyjna i kadra Ośrodka	3
1.2	Schemat organizacyjny	6
1.3	Wydatki poniesione na poszczególne zadania wg rozdziałów	7
2	Charakterystyka poszczególnych form pomocy	13
2.1.	Pomoc finansowa	13
2.2.	Inne formy pomocy:	29
2.2.1.	Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	29
2.2.2.	Pomoc w formie żywienia	35
2.2.3.	Pomoc w naturze	39
2.2.4.	Usługi pralnicze	39
2.2.5.	Mieszkania chronione	40
2.2.6.	Program na rzecz Społeczności Romskiej w Polsce	43
2.2.7.	Praca socjalna i poradnictwo rodzinne	45
2.2.8.	Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	54
2.2.9.	Klub Integracji Społecznej	58
2.2.10.	Rehabilitacja społeczno-zawodowa osób niepełnosprawnych	58
2.2.11.	Pomoc dziecku i rodzinie	64
2.2.12.	Dział Projektów Strukturalnych	76
2.2.13.	Pomoc osobom bezdomnym	79
2.2.14.	Sekcja ds. Doradztwa Metodycznego	85
3	Pomoc instytucjonalna	91
3.1.	Ośrodek Interwencyjno-Terapeutyczny, ul. Żniwna 4	91
3.2	Kluby Seniora	94
3.3.	Środowiskowe Domy Samopomocy	97
3.4.	Ośrodek Wsparcia Dziennego dla Osób Chorych na Alzheimerera	102
3.5.	Dział ds. Instytucjonalnej Pomocy Osobom Starszym	103
4	Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności	105

1. Informacje ogólne

1.1. Struktura organizacyjna i kadra Ośrodka

Podstawy prawne działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Kielcach to:

- Uchwała Nr X/79/90 Miejskiej Rady Narodowej w Kielcach z dnia 1 marca 1990 r. w sprawie utworzenia jednostki budżetowej pod nazwą „Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kielcach”
- Zarządzenie Nr 15/90 Prezydenta Miasta Kielc z dnia 3 sierpnia 1990 r. w sprawie organizacji i zadań Miejskiego Ośrodka pomocy Społecznej w Kielcach
- Uchwała Nr 84/99 Rady Miejskiej w Kielcach z dnia 25 lutego 1999 r. zmieniająca uchwałę w sprawie utworzenia jednostki budżetowej pod nazwą Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Kielcach
- Uchwała Nr XLIV/797/2013 Rady Miasta Kielce z dnia 16 maja 2013 r. w sprawie nadania Statutu Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Rodzinie w Kielcach (z późniejszymi zmianami)
- oraz innych aktów prawnych, w oparciu o które Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Kielcach realizuje zadania statutowe.

Celem pomocy społecznej jest zaspokajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka. Pomoc społeczna powinna w miarę możliwości doprowadzić do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Zadania nałożone na Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Kielcach mogą być realizowane dzięki stworzonej odpowiedniej strukturze organizacyjnej Ośrodka:

I. Dyrektor

1. Dział Opieki i Wychowania
  - a) Zespół Profilaktyki Rodzinnej
2. Wieloosobowe stanowisko ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi i nadzoru merytorycznego nad placówkami wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży
  - a) Sieć Świetlic Środowiskowych dla Dzieci i Młodzieży „4 Kąty”
3. Dział Adaptacji Osób Niepełnosprawnych
  - a) Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności

4. Stanowisko ds. bezpieczeństwa, Stanowisko ds. bhp i ppoż.

5. Dział Projektów Strukturalnych

6. Główny księgowy

a) Dział Finansowo – Księgowy

b) Sekcja ds. Rachuby i Płac

7. Dział Spraw Pracowniczych i Organizacyjnych

a) Sekretariat

b) Kancelaria

c) Archiwum Zakładowe

8. Stanowisko audytu wewnętrznego

9. Radca Prawny

10. Żłobek Zakładowy i Samorządowy „Uśmiech Malucha”

II. Z-ca Dyrektora

1. Dział Pomocy Środowiskowej

a) Sekcja ds. doradztwa metodycznego

b) Sekcja ds. wolontariatu

c) Punkt Informacyjno-Interwencyjny

2. Rejony Opiekuńcze

3. Dział ds. Bezdomności

4. Ośrodek Interwencyjno-Terapeutyczny dla Osób Bezdomnych

5. Dział ds. Dodatków Mieszkaniowych

6. Wieloosobowe stanowisko ds. analiz, prognoz i informacji publicznej

7. Klub Integracji Społecznej

8. Wieloosobowe stanowisko ds. kontroli i nadzoru nad rejonami opiekuńczymi i Działem ds. Bezdomności

III. Z- ca Dyrektora

1. Dział Usług

a) Zespół ds. Oparcia Społecznego dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi

b) Środowiskowe Domy Samopomocy

c) Mieszkania Chronione dla osób z zaburzeniami psychicznymi

d) Mieszkania Chronione dla osób starszych

e) Mieszkania Chronione Interwencyjne

- f) Ośrodek Wsparcia Dziennego dla Osób Chorych na Alzheimera
- 2. Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie
- 3. Zespół Usług Interwencji Kryzysowej
- 4. Dział Techniczny
  - a) Sekcja Gospodarcza
- 5. Dział ds. Instytucjonalnej Pomocy Osobom Starszym
- 6. Kluby Seniora i Filie
- 7. Wieloosobowe stanowisko ds. zamówień publicznych
- 8. Dział ds. Informatyki
- 9. Dział ds. Świadczeń Rodzinnych
  - a) Sekcja sprawozdawczo- finansowa
  - b) Sekcja ds. koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego
- 10. Dział Świadczeń z Funduszu Alimentacyjnego

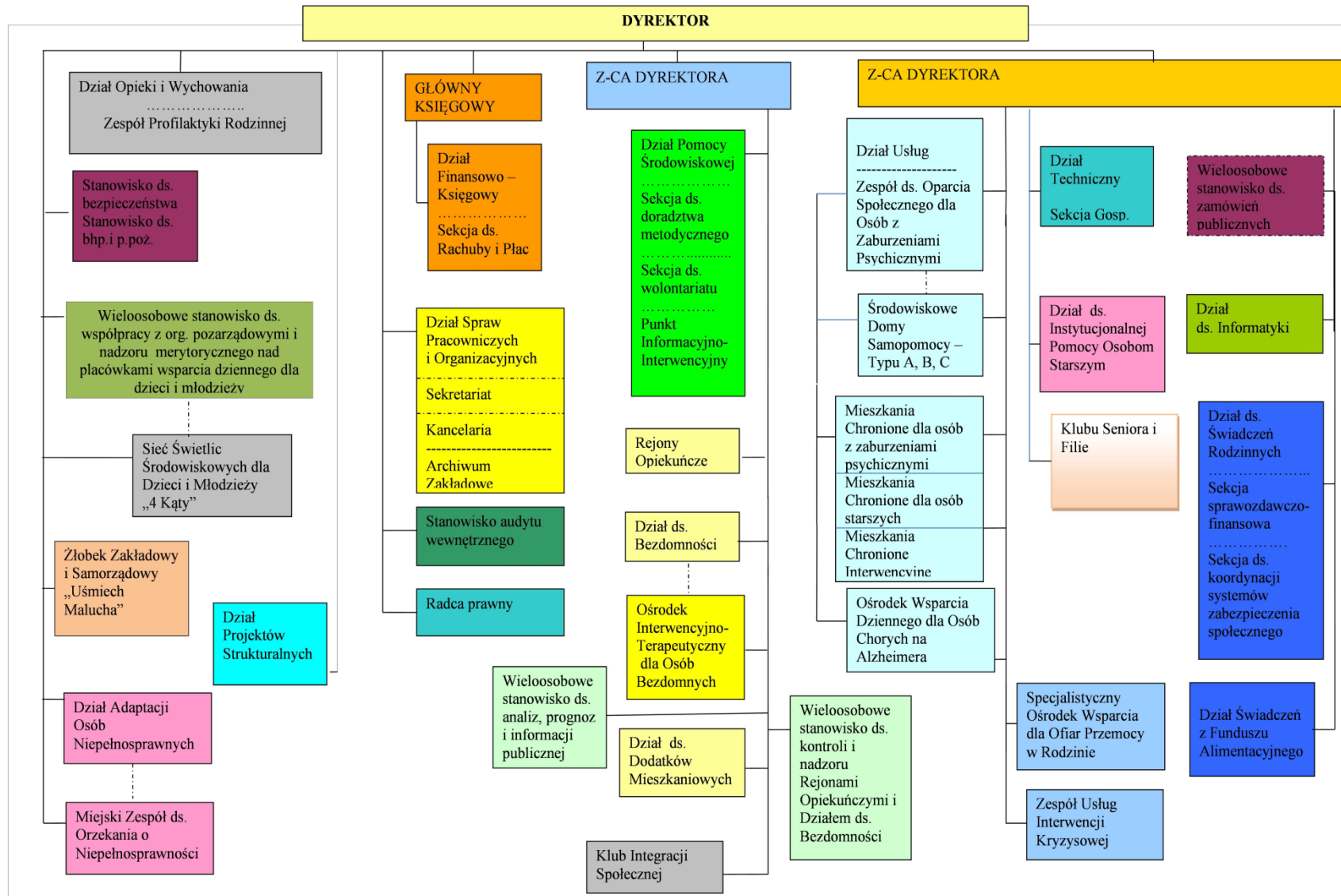
Zgodnie z art. 116 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r. poz. 163 z póź. zm.): „Pracownikiem socjalnym może być osoba, która spełnia co najmniej jeden z niżej wymienionych warunków:

- 1) posiada dyplom ukończenia kolegium pracowników służb społecznych;
- 2) ukończyła studia wyższe na kierunku praca socjalna;
- 3) do dnia 31 grudnia 2013 r. ukończyła studia wyższe o specjalności przygotowującej do zawodu pracownika socjalnego na jednym z kierunków:
  - a) pedagogika,
  - b) pedagogika specjalna,
  - c) politologia,
  - d) polityka społeczna,
  - e) psychologia,
  - f) socjologia,
  - g) nauki o rodzinie.

Świadczeniem pracy socjalnej na rzecz rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej bezpośrednio w miejscu zamieszkania zajmuje się 180 pracowników socjalnych.

W roku 2015 roku kwalifikacje zawodowe podnosiło 24 pracowników na studiach wyższych licencjackich, wyższych magisterskich, studiach podyplomowych.

Schemat organizacyjny Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Kielcach

1.3. Wydatki poniesione na poszczególne zadania wg rozdziałów

WYDATKI

Dział	Rozdział	Nazwa	Plan		Wykonanie na 2015-12-31	% (6 : 5)
			na początek roku	po zmianach		
1	2	3	4	5	6	7
		OGÓLEM	179 131 642	209 207 627	207 366 628,02	99,1
		A. ZADANIA GMINY	131 170 605	155 934 084	155 354 788,51	99,6
		ZADANIA WŁASNE	87 849 746	105 290 383	104 811 505,73	99,5
710		DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA	7 141 373	6 491 373	6 476 609,10	99,8
	71095	POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ	7 141 373	6 491 373	6 476 609,10	99,8
851		OCHRONA ZDROWIA	300 000	350 000	350 000,00	100,0
	85154	PRZECIWDZIAŁANIE ALKOHOLIZMOWI	300 000	350 000	350 000,00	100,0
852		POMOC SPOŁECZNA	79 025 320	95 850 742	95 505 218,19	99,6
	85201	PLACÓWKI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE	12 135	24 572	8 665,00	35,3
	85202	DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ	2 206 563	2 432 924	2 412 192,02	99,1
	85203	OŚRODKI WSPARCIA	5 024 300	5 331 328	5 331 297,43	100,0
	85206	WSPIERANIE RODZINY	4 306 130	4 477 509	4 477 504,82	100,0
	85212	ŚWIADCZENIA RODZINNE, ŚWIADCZENIE Z FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO ORAZ SKŁADKI NA UBEZPIECZENIA EMERYTALNE I RENTOWE Z UBEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO	1 683 229	2 347 401	2 347 189,60	100,0
	85213	SKŁADKI NA UBEZPIECZENIE ZDROWOTNE OPŁACANE ZA OSOBY POBIERAJĄCE NIEKTÓRE ŚWIADCZENIA Z POMOCY SPOŁECZNEJ, NIEKTÓRE ŚWIADCZENIA RODZINNE ORAZ ZA OSOBY UCZESTNICZĄCE W ZAJĘCIACH W CENTRUM INTEGRACJI SPOŁECZNEJ	356 135	666 796	660 792,83	99,1
	85214	ZASIŁKI I POMOC W NATURZE ORAZ SKŁADKI NA UBEZPIECZENIA EMERYTALNE I RENTOWE	6 229 575	10 291 110	10 055 648,11	97,7
	85215	DODATKI MIESZKANIOWE	4 319 000	4 314 782	4 314 781,65	100,0
	85216	ZASIŁKI STAŁE	3 168 177	7 756 943	7 746 444,41	99,9
	85219	OŚRODKI POMOCY SPOŁECZNEJ	23 926 341	25 453 855	25 451 629,21	100,0
	85220	JEDNOSTKI SPECJALISTYCZNEGO PORADNICTWA, MIESZKANIA CHRONIONE I OŚRODKI INTERWENCJI KRYZYSOWEJ	1 621 912	2 909 256	2 854 808,14	98,1
	85228	USŁUGI OPIEKUŃCZE I SPECJALISTYCZNE	8 960 000	12 884 840	12 884 840,00	100,0
	85295	POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ	17 211 823	16 959 426	16 959 424,97	100,0
853		POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ	1 383 053	2 598 268	2 479 678,44	95,4
	85305	ŻŁOBKI	824 529	942 032	942 020,45	100,0
	85311	REHABILITACJA ZAWODOWA I SPOŁECZNA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	380 000	280 000	279 992,93	100,0
	85395	POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ	178 524	1 376 236	1 257 665,06	91,4

Dział	Rozdział	Nazwa	Plan		Wykonanie na 2015-12-31	% (6 : 5)
			na początek roku	po zmianach		
1	2	3	4	5	6	7
		ZADANIA Z ZAKRESU ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ ZLECONE USTAWAMI	43 320 859	50 631 437	50 531 018,78	99,8
851		OCHRONA ZDROWIA	0	7 980	7 980,00	100,0
	85195	POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ	0	7 980	7 980,00	100,0
852		POMOC SPOŁECZNA	43 320 859	50 623 457	50 523 038,78	99,8
	85203	OŚRODKI WSPARCIA	2 239 920	2 539 342	2 528 221,14	99,6
	85212	ŚWIADCZENIA RODZINNE, ŚWIADCZENIE Z FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO ORAZ SKŁADKI NA UBEZPIECZENIA EMERYTALNE I RENTOWE Z UBEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO	40 292 354	44 944 292	44 879 171,82	99,9
	85213	SKŁADKI NA UBEZPIECZENIE ZDROWOTNE OPLACANE ZA OSOBY POBIERAJĄCE NIEKTÓRE ŚWIADCZENIA Z POMOCY SPOŁECZNEJ, NIEKTÓRE ŚWIADCZENIA RODZINNE ORAZ ZA OSOBY UCZESTNICZĄCE W ZAJĘCIACH W CENTRUM INTEGRACJI SPOŁECZNEJ	144 835	329 303	325 076,56	98,7
	85215	DODATKI MIESZKANIOWE	0	201 000	184 484,83	91,8
	85219	OŚRODKI POMOCY SPOŁECZNEJ	0	9 881	7 361,65	74,5
	85228	USŁUGI OPIEKUŃCZE I SPECJALISTYCZNE USŁUGI OPIEKUŃCZE	643 750	2 578 466	2 578 466,00	100,0
	85295	POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ	0	21 173	20 256,78	95,7
		ZADANIA REALIZOWANE NA PODSTAWIE POROZUMIEŃ Z ORGANAMI ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ	0	12 264	12 264,00	100,0
801		OŚWIATA I WYCHOWANIE	0	12 264	12 264,00	100,0
	80195	POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ	0	12 264	12 264,00	100,0
		B. ZADANIA POWIATU	47 961 037	53 273 543	52 011 839,51	97,6
		ZADANIA WŁASNE	45 070 804	49 428 895	48 396 588,50	97,9
852		POMOC SPOŁECZNA	44 639 530	49 147 477	48 116 964,70	97,9
	85201	PLACÓWKI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE	4 887 182	4 718 321	4 696 202,05	99,5
	85202	DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ	33 298 152	37 359 586	36 378 380,98	97,4
	85203	OŚRODKI WSPARCIA	515 276	515 276	512 916,07	99,5
	85204	RODZINY ZASTĘPCZE	3 834 185	3 766 547	3 760 171,83	99,8
	85205	ZADANIA W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE	668 665	722 516	722 326,44	100,0
	85219	OŚRODKI POMOCY SPOŁECZNEJ	0	127 394	127 380,95	100,0
	85220	JEDNOSTKI SPECJALISTYCZNEGO PORADNICTWA, MIESZKANIA CHRONIONE I OŚRODKI INTERWENCJI KRYZYSOWEJ	566 111	930 025	911 974,65	98,1
	85295	POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ	869 959	1 007 812	1 007 611,73	100,0
853			431 274	281 418	279 623,80	99,4

Dział	Rozdział	Nazwa	Plan		Wykonanie na 2015-12-31	% (6 : 5)
			na początek roku	po zmianach		
1	2	3	4	5	6	7
		POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ				
	85311	REHABILITACJA ZAWODOWA I SPOŁECZNA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	124 640	145 462	143 753,00	98,8
	85321	ZESPOŁY DO SPRAW ORZEKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI	306 634	135 956	135 870,80	99,9
		ZADANIA Z ZAKRESU ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ ZLECONE USTAWAMI	873 669	1 812 842	1 812 838,80	100,0
851		OCHRONA ZDROWIA	46 053	39 128	39 124,80	100,0
	85156	SKŁADKI NA UBEZPIECZENIA ZDROWOTNE ORAZ ŚWIADCZENIA DLA OSÓB NIE OBJĘTYCH OBOWIĄZKIEM UBEZPIECZENIA ZDROWOTNEGO	46 053	39 128	39 124,80	100,0
852		POMOC SPOŁECZNA	300 000	447 098	447 098,00	100,0
	85201	PLACÓWKI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE	0	87 676	87 676,00	100,0
	85205	ZADANIA W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE	300 000	359 422	359 422,00	100,0
853		POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ	527 616	1 326 616	1 326 616,00	100,0
	85321	ZESPOŁY DO SPRAW ORZEKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI	527 616	1 326 616	1 326 616,00	100,0
		ZADANIA REALIZOWANE NA PODSTAWIE POROZUMIEŃ MIĘDZY JEDNOSTKAMI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO	2 016 564	2 031 806	1 802 412,21	88,7
852		POMOC SPOŁECZNA	1 993 548	2 009 612	1 780 218,21	88,6
	85201	PLACÓWKI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE	1 694 268	1 707 832	1 498 442,03	87,7
	85204	RODZINY ZASTĘPCZE	299 280	299 280	280 490,85	93,7
	85205	ZADANIA W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE	0	2 500	1 285,33	51,4
853		POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ	23 016	22 194	22 194,00	100,0
	85311	REHABILITACJA ZAWODOWA I SPOŁECZNA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	23 016	22 194	22 194,00	100,0

DOCHODY

Dział	Rozdział	Nazwa	Plan		Wykonanie na 2015-12-31	% (6 : 5)
			na początek roku	po zmianach		
1	2	3	4	5	6	7
		OGÓLEM	93 020 514	117 573 328	115 973 865,97	98,6
		A. ZADANIA GMINY	67 395 461	90 031 472	89 613 394,07	99,5
		ZADANIA WŁASNE	24 074 602	39 387 771	39 063 075,03	99,2
710		DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA	3 842 244	3 192 244	3 223 033,37	101,0
	71095	POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ	3 842 244	3 192 244	3 223 033,37	101,0
852		POMOC SPOŁECZNA	19 962 834	34 728 291	34 780 115,20	100,1
	85201	PLACÓWKI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE	10 315	22 752	43 654,77	191,9
	85202	DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ	19 278	41 204	21 925,75	53,2
	85203	OŚRODKI WSPARCIA	0	487	3 777,03	775,6
	85206	WSPIERANIE RODZINY	0	146 572	146 572,00	100,0
	85212	ŚWIADCZENIA RODZINNE, ŚWIADCZENIE Z FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO ORAZ SKŁADKI NA UBEZPIECZENIA EMERYTALNE I RENTOWE Z UBEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO	0	0	7 349,00	
	85213	SKŁADKI NA UBEZPIECZENIE ZDROWOTNE OPŁACANE ZA OSOBY POBIERAJĄCE NIEKTÓRE ŚWIADCZENIA Z POMOCY SPOŁECZNEJ, NIEKTÓRE ŚWIADCZENIA RODZINNE ORAZ ZA OSOBY UCZESTNICZĄCE W ZAJĘCIACH W CENTRUM INTEGRACJI SPOŁECZNEJ	356 135	666 796	660 792,83	99,1
	85214	ZASIŁKI I POMOC W NATURZE ORAZ SKŁADKI NA UBEZPIECZENIA EMERYTALNE I RENTOWE	4 233 935	8 170 470	7 938 266,58	97,2
	85215	DODATKI MIESZKANIOWE	0	10 081	11 585,43	114,9
	85216	ZASIŁKI STAŁE	3 168 177	7 756 943	7 747 165,23	99,9
	85219	OŚRODKI POMOCY SPOŁECZNEJ	1 756 491	3 899 650	3 966 525,05	101,7
	85220	JEDNOSTKI SPECJALISTYCZNEGO PORADNICTWA, MIESZKANIA CHRONIONE I OŚRODKI INTERWENCJI KRYZYSOWEJ	105 000	171 149	214 665,00	125,4
	85228	USŁUGI OPIEKUŃCZE I SPECJALISTYCZNE USŁUGI OPIEKUŃCZE	700 000	704 750	854 290,15	121,2
	85295	POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ	9 613 503	13 137 437	13 163 546,38	100,2
853		POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ	269 524	1 467 236	1 059 926,46	72,2
	85305	ŻŁOBKI	91 000	91 000	95 878,41	105,4
	85395	POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ	178 524	1 376 236	964 048,05	70,0
		ZADANIA Z ZAKRESU ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ ZLECONE USTAWAMI	43 320 859	50 631 437	50 538 055,04	99,8
851		OCHRONA ZDROWIA	0	7 980	7 980,00	100,0

Dział	Rozdział	Nazwa	Plan		Wykonanie na 2015-12-31	% (6 : 5)
			na początek roku	po zmianach		
1	2	3	4	5	6	7
	85195	POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ	0	7 980	7 980,00	100,0
852		POMOC SPOŁECZNA	43 320 859	50 623 457	50 530 075,04	99,8
	85203	OŚRODKI WSPARCIA	2 239 920	2 539 342	2 528 221,14	99,6
	85212	ŚWIADCZENIA RODZINNE, ŚWIADCZENIE Z FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO ORAZ SKŁADKI NA UBEZPIECZENIA EMERYTALNE I RENTOWE Z UBEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO	40 292 354	44 944 292	44 886 208,08	99,9
	85213	SKŁADKI NA UBEZPIECZENIE ZDROWOTNE OPŁACANE ZA OSOBY POBIERAJĄCE NIEKTÓRE ŚWIADCZENIA Z POMOCY SPOŁECZNEJ, NIEKTÓRE ŚWIADCZENIA RODZINNE ORAZ ZA OSOBY UCZESTNICZĄCE W ZAJĘCIACH W CENTRUM INTEGRACJI SPOŁECZNEJ	144 835	329 303	325 076,56	98,7
	85215	DODATKI MIESZKANIOWE	0	201 000	184 484,83	91,8
	85219	OŚRODKI POMOCY SPOŁECZNEJ	0	9 881	7 361,65	74,5
	85228	USŁUGI OPIEKUŃCZE I SPECJALISTYCZNE USŁUGI OPIEKUŃCZE	643 750	2 578 466	2 578 466,00	100,0
	85295	POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ	0	21 173	20 256,78	95,7
		ZADANIA REALIZOWANE NA PODSTAWIE POROZUMIEŃ Z ORGANAMI ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ	0	12 264	12 264,00	100,0
801		OŚWIATA I WYCHOWANIE	0	12 264	12 264,00	100,0
	80195	POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ	0	12 264	12 264,00	100,0
		B. ZADANIA POWIATU	25 625 053	27 541 856	26 360 471,90	95,7
		ZADANIA WŁASNE	22 734 820	23 697 208	22 745 220,89	96,0
852		POMOC SPOŁECZNA	22 730 736	23 693 124	22 742 845,89	96,0
	85201	PLACÓWKI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE	18 800	39 367	53 322,76	135,5
	85202	DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ	22 656 626	22 920 042	21 961 009,94	95,8
	85203	OŚRODKI WSPARCIA	930	930	1 566,64	168,5
	85204	RODZINY ZASTĘPCZE	0	191 011	196 592,16	102,9
	85205	ZADANIA W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE	0	0	1 632,17	
	85219	OŚRODKI POMOCY SPOŁECZNEJ	0	127 394	127 380,95	100,0
	85220	JEDNOSTKI SPECJALISTYCZNEGO PORADNICTWA, MIESZKANIA CHRONIONE I OŚRODKI INTERWENCJI KRYZYSOWEJ	54 380	414 380	401 086,97	96,8
	85295	POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ	0	0	254,30	
853		POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ	4 084	4 084	2 375,00	58,2
	85311	REHABILITACJA ZAWODOWA I SPOŁECZNA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	4 084	4 084	2 375,00	58,2

Dział	Rozdział	Nazwa	Plan		Wykonanie na 2015-12-31	%
			na początek roku	po zmianach		
1	2	3	4	5	6	7
		ZADANIA Z ZAKRESU ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ ZLECONE USTAWAMI	873 669	1 812 842	1 812 838,80	100,0
851		OCHRONA ZDROWIA	46 053	39 128	39 124,80	100,0
	85156	SKŁADKI NA UBEZPIECZENIA ZDROWOTNE ORAZ ŚWIADCZENIA DLA OSÓB NIE OBJĘTYCH OBOWIĄZKIEM UBEZPIECZENIA ZDROWOTNEGO	46 053	39 128	39 124,80	100,0
852		POMOC SPOŁECZNA	300 000	447 098	447 098,00	100,0
	85201	PLACÓWKI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE	0	87 676	87 676,00	100,0
	85205	ZADANIA W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE	300 000	359 422	359 422,00	100,0
853		POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ	527 616	1 326 616	1 326 616,00	100,0
	85321	ZESPOŁY DO SPRAW ORZEKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI	527 616	1 326 616	1 326 616,00	100,0
		ZADANIA REALIZOWANE NA PODSTAWIE POROZUMIEŃ MIĘDZY JEDNOSTKAMI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO	2 016 564	2 031 806	1 802 412,21	88,7
852		POMOC SPOŁECZNA	1 993 548	2 009 612	1 780 218,21	88,6
	85201	PLACÓWKI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE	1 694 268	1 707 832	1 498 442,03	87,7
	85204	RODZINY ZASTĘPCZE	299 280	299 280	280 490,85	93,7
	85205	ZADANIA W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE	0	2 500	1 285,33	51,4
853		POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ	23 016	22 194	22 194,00	100,0
	85311	REHABILITACJA ZAWODOWA I SPOŁECZNA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	23 016	22 194	22 194,00	100,0

2. Charakterystyka poszczególnych form pomocy

2.1. Pomoc finansowa

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie realizował pomoc finansową z zakresu różnych ustaw:

- Ustawy o pomocy społecznej,
- Ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych,
- Ustawy o świadczeniach rodzinnych,
- Ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
- Ustawy o dodatkach mieszkaniowych,
- Ustawa Prawo energetyczne,
- Ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- Ustawy o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych i zaliczce alimentacyjnej w ramach zadań własnych (gminy i powiatu) oraz zleconych z zakresu administracji rządowej,
- Ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Tabela 1. W ramach **Ustawy o Pomocy Społecznej** wypłacone zostały następujące świadczenia:

Świadczenie	Kwota	Liczba osób	Liczba świadczeń
Zadania własne gminy			
Zasiłki okresowe	7 921 689,97	3992	27545
Zasiłki celowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	6 640,00	9	9
Zasiłki celowe	571 430,59	2376	5446
Zasiłki celowe specjalne (w tym zasiłki celowe przyznane pod warunkiem zwrotu części lub całości świadczenia)	128 881,66	510	996
Zasiłki celowe Program rządowy „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”	1 953 043,11	2167	21520
Zasiłki stałe	7 673 943,00	1687	18379
Zadania zlecone gminie			
Wynagrodzenie przyznane opiekunowi przez sąd z tytułu sprawowania opieki prawnej	4 809	4	42
Zadania własne powiatu			
Usamodzielnienie wychowanków opuszczających różnego typu placówki w tym:			26486

Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki	23 493	6	48
Pomoc pieniężna na usamodzielnienie	0	0	0
Pomoc na zagospodarowanie	2 993	1	1

Tabela 2. W ramach **Ustawy o dodatkach mieszkaniowych** wypłacone zostały następujące świadczenia:

Świadczenie	Kwota	Liczba osób	Liczba świadczeń
Dodatki mieszkaniowe	4 314 781,65	3645	21881

Tabela 2.1. W ramach **Ustawy Prawo Energetyczne** wypłacone zostały następujące świadczenia:

Świadczenie	Kwota	Liczba osób	Liczba świadczeń
Dodatki energetyczne	184 484,83	2205	12788

Tabela 3. W ramach **Ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych i Ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych** wypłacone zostały następujące świadczenia:

Ubezpieczenie	Kwota	Liczba osób	Liczba świadczeń
Ubezpieczenie zdrowotne	649 500,00	1591	15934
Zasiłkobiorcy podlegający Ustawie o Świadczeniach Rodzinnych			
Ubezpieczenie społeczne	1 996 985	700	8045
Ubezpieczenie zdrowotne	317 301	368	4289

Tabela 4. W ramach **Ustawy o Świadczeniach Rodzinnych** wypłacone zostały następujące świadczenia:

Rodzaj zasiłku	Kwota	Liczba osób	Liczba świadczeń
Zasiłki rodzinne wraz z dodatkami	11 127 745	4399	99 090
Zasiłki pielęgnacyjne	11 889 018	7058	77 076
Świadczenia pielęgnacyjne	6 864 462	542	5 890
Specjalny zasiłek opiekuńczy	706 069	178	1 398
Jednorazowa zapomoga z tyt. urodzenia dziecka	1 390 000	1390	1 390
Zasiłek dla opiekuna	1 883 152	330	3 662

Tabela 5. W ramach **Ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów** wypłacone zostały następujące świadczenia:

Rodzaj zasiłku	Kwota	Liczba osób	Liczba świadczeń
Świadczenia z funduszu alimentacyjnego	7 491 893	1463	2194

Tabela 6. W ramach **Ustawy o Rehabilitacji Zawodowej i Społecznej oraz Zatrudnianiu Osób Niepełnosprawnych** wypłacone zostały następujące świadczenia:

Zadania z zakresu rehabilitacji społecznej	kwota	Liczba osób
Dofinansowanie Warsztatów Terapii Zajęciowej	1 002 840	61
Dofinansowanie turnusów rehabilitacyjnych	371 451	369
Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się	274 052	63
Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki	117 961	1690
Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	870 806	891
Zadania zlecone zgodnie z art.36 (ustawy o rehabilitacji)	90 000	452
Zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej		
Dokonywanie zwrotu kosztów wyposażenia stanowiska pracy osoby niepełnosprawnej	493 358	16
Przyznawanie jednorazowych środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej	345 000	12
Finansowanie kosztów szkoleń i przekwalifikowania zawodowego osób niepełnosprawnych	24 442	9
Zwrot wydatków na instrumenty i usługi rynku pracy na rzecz osób niepełnosprawnych poszukujących pracy i nie pozostających w zatrudnieniu / staże, przygotowanie zawodowe, prace interwencyjne	101 222	23

Tabela 7. W ramach **Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej** wypłacone zostały następujące świadczenia:

Zadania powiatu			
Rodzaj świadczenia	Kwota	Liczba osób	Liczba świadczeń
Świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej oraz w rodzinnym domu dziecka	1 836 707	260	2 543
Świadczenie na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z przyjęciem dziecka do rodziny zastępczej	24 880	18	18
Dofinansowanie do wypoczynku dziecka poza miejscem zamieszkania	21 986	41	41
Środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego lub domu jednorodzinnego	56 421	9	72
Pokrycie kosztów remontu dla zawodowych rz oraz prowadzących rdd	5 636	2	2
Wynagrodzenia dla zawodowych rodzin zastępczych oraz prowadzących rdd	507 310	16	170
Wynagrodzenia osób zatrudnionych do pomocy w sprawowaniu opieki nad dziećmi i pracach gospodarskich oraz rodzin pomocowych	40 976	11	42
Usamodzielnienie wychowanków opuszczających rodzinną pieczę zastępczą, w tym:			360 646
Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki	299 924	62	600
Pomoc pieniężna na usamodzielnienie	28 005	6	6
Pomoc na zagospodarowanie	32 717	11	11
Usamodzielnienie wychowanków opuszczających instytucjonalną pieczę zastępczą, w tym:			113 676
Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki	93 912	19	188
Pomoc pieniężna na usamodzielnienie	19 764	3	3
Pomoc na zagospodarowanie	10 819	3	3

Realizacją świadczeń pieniężnych zajmują się następujące działy:

- Dział Pomocy Środowiskowej,
- Dział Świadczeń Rodzinnych,
- Dział Świadczeń z Funduszu Alimentacyjnego,
- Dział ds. Dodatków Mieszkaniowych,
- Dział Opieki i Wychowania,
- Dział Adaptacji Osób Niepełnosprawnych.

Realizacja świadczeń pieniężnych w poszczególnych działach

Dział Pomocy Środowiskowej

Głównym zadaniem **Działu Pomocy Środowiskowej** jest realizacja świadczeń pieniężnych pomocy społecznej w ramach zadań własnych i zleconych gminy zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2015 r. poz. 163 z póź. zm.).

W 2015 r. realizowano świadczenia pieniężne należące do następujących zadań:

1. Zadania własne gminy o charakterze obowiązkowym:

- przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego,
- opłacenie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

2. Zadania własne gminy o charakterze fakultatywnym

- zasiłki celowe specjalne i zasiłki celowe przyznane pod warunkiem zwrotu części lub całości świadczenia.

3. Zadania zlecone z zakresu administracji rządowej realizowane przez gminę:

- wypłacanie wynagrodzenia przyznanego przez sąd należnego z tytułu sprawowania opieki prawnej.

Pomocą w formie **zasiłków stałych** objęto **1687** środowisk wypłacając **18379** świadczeń na łączną kwotę **7 673 943 zł**. Średni zasiłek stały wynosił **418 zł**.

Składki na ubezpieczenie zdrowotne zostały opłacone za **1526** osób pobierających zasiłek stały. Do ZUS przekazano **15509** składek w łącznej wysokości **628 422 zł** za tę grupę osób. Pomocą społeczną w formie **zasiłków okresowych** objęto **3992** środowiska. Wyplacono **27545** świadczeń na kwotę **7 921 689,97 zł**; średni zasiłek wynosił **288 zł**.

Tutejszy Ośrodek, ze względu na ograniczone środki finansowe, wypłaca zasiłki okresowe w minimalnych wysokościach, co nie zaspokaja w całości potrzeb zgłaszanych przez osoby wymagające wsparcia. Często istnieje konieczność udzielania dodatkowej pomocy w formie **zasiłków celowych**, których wysokość jest ona zależna od potrzeby, którą ma zaspokoić, jak również od możliwości gminy.

Średni zasiłek celowy wynosił **105 zł**. Wyplacono **5446** świadczeń na kwotę **571 430,59 zł** dla **2376** środowisk. Około 44% tych świadczeń zostało przyznane na zakup leków i leczenie. W dalszej kolejności przeważały zasiłki przyznawane na pokrycie kosztów energii elektrycznej, opału, środków czystości, odzieży i obuwia.

Na **specjalne zasiłki celowe** wydatkowano kwotę **109 131,56 zł**. Wyplacono **993** świadczenia dla **507** środowisk. Średni zasiłek wynosił **110 zł**. Pomocą w postaci zasiłku celowego pod warunkiem zwrotu części lub całości świadczenia objęto **3** środowiska. Wyplacono **3** świadczenia na kwotę **19 750,10 zł**. Przedmiotowe formy pomocy są udzielane w szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe.

Zasiłek celowy może być przyznany także osobie albo rodzinie, która poniosła straty w wyniku zdarzenia losowego lub klęski żywiołowej lub ekologicznej niezależnie od dochodu. W 2015 r. pomoc taka została skierowana do **9** środowisk, którym wyplacono **9** świadczeń na kwotę **6 640 zł**; średni zasiłek wyniósł **738 zł**.

Świadczenie w postaci wypłacania wynagrodzenia za sprawowanie opieki dotyczyło **4** osób. Wyplacono **42** świadczenia na kwotę **4 809,00 zł**. Koszty obsługi tego zadania wyniosły **72 zł**.

Podsumowując: w 2015 r. pomocą w ramach wyżej wymienionych świadczeń pieniężnych objęto **5681** środowisk, wypłacając **73937** świadczeń i wydano **30720** decyzji administracyjnych.

Od tych decyzji **27** osób złożyło **42** odwołania, które dotyczyły 42 decyzji administracyjnych, z czego:

- we własnym zakresie załatwiono **3** odwołania dotyczące 3 decyzji,
- do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Kielcach przekazano **39** odwołań dotyczących **39** decyzji.

SKO w Kielcach załatwiło sprawy w następujący sposób:

26 – utrzymano w mocy,

1 – uchylono i umorzono postępowanie,

5 – uchylono w całości i przekazano do ponownego rozpatrzenia,

2 – uchylono w całości i orzeczono o przyznaniu zasiłku okresowego w wyższej kwocie,

1 – uchylono w całości i stwierdzono, że niższa kwota zasiłku stałego jest świadczeniem nienależnie pobranym,

1 – uchylono w całości i orzeczono o odmowie uchylecia decyzji w przedmiocie przyznania zasiłku okresowego,

1 – uchylono w całości i orzeczono o zmianie ostatecznej decyzji w części dotyczącej sposobu realizacji zasiłku stałego

2 – sprawy w toku załatwiania.

Oprócz zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej Dział Pomocy Środowiskowej wykonywał następujące zadania:

1. Obsługa spraw związanych ze stwierdzeniem prawa do świadczeń zdrowotnych zgodnie z ustawą z dn. 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 581 z póź. zm.). Dotyczy to osób wymagających leczenia, a nie posiadających ubezpieczenia zdrowotnego, których dochód nie przekracza kryterium dochodowego określonego w ustawie o pomocy społecznej.

Wydano **238** decyzji dla **182** osób stwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Współpracowano w tym zakresie z Narodowym Funduszem Zdrowia i pracownikami opieki zdrowotnej.

2. Obsługa programu PŁATNIK w zakresie świadczeń zdrowotnych i społecznych osób korzystających z pomocy społecznej, tj.:

- wysyłka przekazem elektronicznym dokumentów zgłoszeniowych do ubezpieczenia zdrowotnego i społecznego osób korzystających z pomocy społecznej,
- sporządzanie dokumentów do ZUS w ściśle określonych terminach,
- sporządzanie dokumentów korygujących w sprawach indywidualnych klientów pomocy społecznej,
- ścisła współpraca z ZUS w zakresie usuwania nieprawidłowości w dokumentach rozliczeniowych i zgłoszeniowych osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej,
- prowadzenie korespondencji z ZUS dot. ogólnych zasad zgłaszania do ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego oraz indywidualnych spraw klientów pomocy społecznej.

3. Realizacja pomocy finansowej w ramach programu rządowego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Pomocy w formie świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup żywności udzielono w **2167** środowiskach. Wypłacono **21520** świadczeń na kwotę **1 953 043,11 zł**. Średnie świadczenie pieniężne wyniosło **91,00 zł**.

4. Obsługa osób w Punkcie Informacyjno-Interwencyjnym. Na prośbę osób zainteresowanych wydano **1596** zaświadczeń dotyczących form, wysokości i okresu świadczonej pomocy, a także **45** zaświadczeń potwierdzających opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne.

Dla **2** osób wydano **11** biletów kredytowanych.

W dniach, w których realizowana jest wypłata świadczeń pieniężnych w kasie Ośrodka, w uzgodnieniu z pracownikiem socjalnym, pracownicy Punktu wydają klientom decyzje administracyjne. Ponadto dokonują zmian terminu i sposobu realizacji świadczeń, uwzględniając indywidualne sytuacje losowe osób zgłaszających się, poparte pisemnymi prośbami. Łącznie załatwiono **182** takie sprawy.

5. Zgodnie z ustawą z dn. 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2011 r. Nr 43, poz. 225 z późn. zm.) pracownicy socjalni w 2015 r. skierowali do Centrum Integracji Społecznej w Kielcach **55** osób, które realizowały tam indywidualne programy zatrudnienia socjalnego. Dla **65** osób skierowanych do zajęć w CIS w Kielcach w 2015 r. MOPR opłacał składki na ubezpieczenie zdrowotne. W ramach tego zadania do ZUS przekazano **425** składek na kwotę **21 078,00 zł**.

6. Do wykonywania prac społecznie użytecznych w 2015 r. kierowane były osoby bezrobotne bez prawa do zasiłku, korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej, dla których Miejski Urząd Pracy w Kielcach ustalił profil pomocy II i III. W zakresie II profilu pomocy w 2015 r. prace społecznie użyteczne wykonywane były w **44 podmiotach** na terenie gminy Kielce w wymiarze do 10 godzin w tygodniu, w okresie od marca 2015 r. do października 2015 r. Do przedmiotowych prac skierowano łącznie **218 osób** bezrobotnych bez prawa do zasiłku, korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej. **170 osób** podjęło prace społecznie użyteczne i z tego tytułu miało wypłacane świadczenia pieniężne. Łączna liczba godzin prac społecznie użytecznych wyniosła **30 496**. Ogółem wypłacono z tego tytułu kwotę **247 017,60 zł**. Świadczenie refundowane było przez MUP w Kielcach z dotacji celowej budżetu państwa w wysokości 60%, tj. w kwocie 148 123,08 zł. Wydatek Ośrodka wyniósł **98 894,52 zł**.

Tabela 8. Prace społecznie - użyteczne

L.p.	Nazwa Rejonu Opiekuńczego	Liczba osób realizujących prace społecznie użyteczne według Rejonów Opiekuńczych	Liczba osób, które podjęły zatrudnienie po zakończeniu prac społecznie użytecznych
1	ŚRÓDMIEŚCIE	18	-
2	SZYDLÓWEK	21	2
3	K.S.M.	15	-
4	HERBY	15	-
5	ZA TORAMI	18	-
6	CZARNÓW	17	-
7	BIAŁOGON	6	1
8	UROCZYSKO	11	-
9	OS. JAGIELLOŃSKIE	17	-
10	OS. ŚWIĘTOKRZYSKIE	10	1
11	BARWINEK-BARANÓWEK	21	1
12.	DZIAŁ DS. BEZDOMNOŚCI	1	-

W zakresie III profilu pomocy zastosowanie wsparcia w postaci prac społecznie użytecznych nastąpiło poprzez realizację Programu Aktywizacja i Integracja. Program skierowany został do osób, których sytuacja na rynku pracy była najtrudniejsza. Do realizacji PAI w 2015 r. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Kielcach przystąpił na podstawie Porozumienia zawartego w dniu 05.03.2015 r. z Miejskim Urzędem Pracy w Kielcach.

Prace społecznie użyteczne w ramach Programu Aktywizacja i Integracja wykonywane były w **14 podmiotach** na terenie gminy Kielce, w wymiarze do 10 godzin w tygodniu, w okresie od 20 sierpnia 2015 r. do 9 października 2015 r. Do przedmiotowych prac skierowano łącznie **24 osoby** bezrobotne bez prawa do zasiłku, korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej. **20 osób** podjęło prace społecznie użyteczne i z tego tytułu miało wypłacane świadczenia pieniężne. Łączna liczba godzin prac społecznie użytecznych wyniosła **1 453**. Ogółem wypłacono z tego tytułu kwotę **11 769,30 zł**. Świadczenie refundowane było przez MUP w Kielcach z dotacji celowej budżetu państwa w wysokości 60%, tj. w kwocie 7 061,58 zł. Wydatek Ośrodka wyniósł **4 707,72 zł**.

7. O dnia 16 czerwca 2014 roku Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Kielcach rozpoczął realizację nowego zadania – **wydawanie Kart Dużej Rodziny** dla członków rodzin wielodzietnych. Od 01.01.2015 r. Karty Dużej Rodziny przyznawane są zgodnie z Ustawą z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (t.j. Dz. U. z 2014 r., poz. 1863 z późn. zm.). Do korzystania z Karty Dużej Rodziny uprawnione są rodziny wychowujące co najmniej trójkę dzieci, niezależnie od dochodu. Rodzice mogą korzystać z Karty dożywotnio,

natomiast dzieci do 18 roku życia lub do ukończenia nauki szkolnej, maksymalnie do osiągnięcia 25 lat.

W ramach rządowego programu dla rodzin wielodzietnych posiadacze Kart mogli korzystać z katalogu zniżek w ofercie kulturalnej, rekreacyjnej i transportowej na terenie całego kraju zgodnie z wykazem dostępnym na stronie internetowej www.rodzina.gov.pl.

Dodatkowo od 16 sierpnia 2014 roku ruszył **Samorządowy Program dla rodzin wielodzietnych Miasta Kielce**, wprowadzony uchwałą Nr LXIV/1114/2014 Rady Miasta Kielce z dnia 24 lipca 2014 roku, zmienioną uchwałą Nr V/55/2015 Rady Miasta Kielce z dnia 22 stycznia 2015 roku, uchwałą Nr VII/145/2015 Rady Miasta Kielce z dnia 16 kwietnia 2015 roku i uchwałą Nr XIII/228/2015 Rady Miasta Kielce z dnia 10 września 2015 roku.

W okresie od 01.01.2015 r. do 31.12.2015 r. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Kielcach przyjął **592** wnioski od rodzin wielodzietnych, wydano **2310** Kart Dużej Rodziny. Zaznaczyć należy, że od wejścia w życie rządowego programu dla rodzin wielodzietnych do 31.12.2015 r. w programie bierze udział **1300** rodzin wielodzietnych Miasta Kielce, łącznie **6164** Kart Dużej Rodziny.

Członkowie rodzin wielodzietnych zamieszkałych na terenie Miasta Kielce, posiadających Kartę Dużej Rodziny, mogli w 2015 roku skorzystać z następujących ulg i uprawnień lokalnych:

- bezpłatny udział w imprezach biletowanych oraz bezpłatny udział w zajęciach prowadzonych przez miejskie instytucje kultury i miejskie jednostki organizacyjne, takie jak:

- Kieleckie Centrum Kultury w Kielcach
- Dom Środowisk Twórczych w Kielcach
- Dom Kultury „Zameczek” w Kielcach
- Kielecki Teatr Tańca w Kielcach
- Biuro Wystaw Artystycznych w Kielcach
- Teatr Lalki i Aktora „Kubuś” w Kielcach
- Muzeum Zabawek i Zabawy w Kielcach
- Muzeum Historii Kielc
- Wzgórze Zamkowe w Kielcach

- bezpłatny wstęp na obiekty Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji:

- Basen letni/Lodowisko
- Kryta pływalnia FOKA
- Kryta pływalnia DELFIN

- Kryta pływalnia ORKA
  - Kryta pływalnia MORS
  - Kryta pływalnia JURAJSKA
- bezpłatne przejazdy na podstawie biletu okresowego 90-dniowego dla trzeciego i kolejnego dziecka z rodziny wielodzietnej, zamieszkałych na terenie Miasta Kielce.

W okresie od 1 stycznia 2015 r. do 31 grudnia 2015 roku zarejestrowano:

- **27 994** wejść członków rodzin wielodzietnych do obiektów MOSiR w Kielcach (baseny), za co uregulowano opłatę w kwocie **263 759,00 zł**,
- **3 569** wejść członków rodzin wielodzietnych na zajęcia typu: taniec towarzyski, balet, hip hop, salsa, disco and balet, studio baletowe itp. oraz na spektakle organizowane przez Kielecki Teatr Tańca. Koszt udziału wyniósł **89 201,00 zł**,
- **2 903** wejścia na spektakle oraz warsztaty teatralne zorganizowane przez Teatr Lalki i Aktora „Kubuś” w Kielcach. Koszt wyniósł **47 990,00 zł**,
- wydano **652 bilety** na bezpłatne przejazdy dla dzieci z rodzin wielodzietnych na kwotę **47 907,00 zł**,
- **445** dzieci brało udział w zajęciach programowych oraz imprezach kulturalnych organizowanych przez Dom Kultury „Zameczek”. Były to zajęcia z wokalu, plastyki, tańca i gitary. Koszt wyniósł **14 685 zł**,
- wydano **620** biletów na imprezy biletowane organizowane przez Kieleckie Centrum Kultury na kwotę **43 032,00 zł**,
- wydano **249** biletów na ekspozycje oraz na warsztaty i lekcje muzealne w Muzeum Zabawek i Zabawy w Kielcach na kwotę **1 762,00 zł**,
- **193** wejścia do Domu Środowisk Twórczych Pałac T. Zielińskiego, Galerii Współczesnej Sztuki Sakralnej „Dom Praczek” na kwotę **3 650,00 zł**,
- **4** wejścia na Wzgórze Zamkowe w Kielcach na kwotę **36,00 zł**.

Koszt udzielonych uprawnień i ulg dla członków rodzin wielodzietnych finansowanych z budżetu Miasta Kielce wyniósł 512 022 zł.

Ponadto w Dziale:

1. Monitorowano realizację budżetu w zakresie świadczeń pieniężnych pomocy społecznej.

Przygotowywano:

- analizy potrzeb i opracowania projektu budżetu na świadczenia pieniężne w zakresie zadań własnych i zleconych,

- bieżące analizy wykorzystania środków finansowych na świadczenia pieniężne w zakresie zadań własnych i zleconych,
  - informacje z zakresu udzielanych świadczeń pieniężnych dla potrzeb SKO, Wydziału Polityki Społecznej i innych instytucji,
  - comiesięczne zaangażowania środków finansowych na świadczenia pieniężne pomocy społecznej.
2. Współpracowano z Rejonami Opiekuńczymi w zakresie konsultacji i doradztwa merytorycznego przy realizacji świadczeń pieniężnych w zakresie:
- opracowywania we współpracy z prawnikiem informacji wynikających ze zmian przepisów stosowanych w pomocy społecznej,
  - opracowywania jednolitych procedur dotyczących stosowania przepisów pomocy społecznej w Rejonach Opiekuńczych,
  - udzielania merytorycznego wsparcia pracownikom socjalnym w nietypowych, problemowych sprawach indywidualnych.
3. Opracowywano i przeprowadzano analizy odnośnie pracy pracowników socjalnych w poszczególnych Rejonach Opiekuńczych, w tym sporządzano sprawozdania dotyczące liczby wywiadów środowiskowych, kontraktów socjalnych i pracy socjalnej.
4. Tworzono katalog decyzji administracyjnych dot. udzielania świadczeń pieniężnych.
5. Koordynowano działania dot. organizowania, realizacji i rozliczania talonów na artykuły żywnościowe i środki czystości wydanych w ramach przyznanej pomocy finansowej. W 2015 r. zostało zrealizowanych i rozliczonych **16832** talonów na kwotę **420 800 zł**.
6. Sporządzano informacje odnośnie działań podejmowanych wobec osób zalegających ze spłatą należności finansowych. W przypadku osób nieregulujących zobowiązań w terminie określonym w decyzji administracyjnej, wszczynano postępowanie egzekucyjne na podstawie ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2014 r. poz. 1619 z póź. zm.). Wysłano łącznie **6 upomnień**. Po bezskutecznym upływie terminu określonego w upomnieniu wystawiono **11 tytułów wykonawczych** i przekazano do realizacji do organu egzekucyjnego.

W ramach struktury organizacyjnej MOPR w Kielcach działa 11 Rejonów Opiekuńczych. Każdemu Rejonowi przypisany jest konkretny obszar miasta.

Poniższe zestawienie przedstawia zakres działania poszczególnych Rejonów Opiekuńczych.

Tabela 9. Rejony Opiekuńcze

L.p.	Nazwa Rejonu Opiekuńczego	Siedziba	Dzielnica
1	ŚRÓDMIEŚCIE	ul. Kościuszki 25	Śródmieście
2	SZYDLÓWEK	ul. Miodowa 7	Szydłówek, Sady
3	K.S.M.	ul. L. Wawrzyńskiej 20	K.S.M., Nowy Folwark, Wielkopole, Zagórze, Domaszowice Wikaryjskie, Cedro-Mazur
4	HERBY	ul. 1 Maja 196	Herby, Niewachłów, Gruchawka, Łazy, Skrzetle
5	ZA TORAMI	ul. 1 Maja 196	Czarnów – Północ
6	CZARNÓW	ul. Piekoszowska 39/41	Dalnia, Czarnów – Południe, Ślichowice
7	BIAŁOGON	ul. Wesoła 51	Białogon, Os. Podkarczówka, Zalesie, Dobromyśl, Pakosz
8	UROCZYSKO	ul. Zapolskiej 7	Uroczysko, Sieje, Os. Związkowiec, Bocianek, Os. Słoneczne Wzgórze
9	OS. JAGIELLOŃSKIE	ul. Sienkiewicza 68	Os. Jagiellońskie
10	OS. ŚWIĘTOKRZYSKIE	ul. Jeziorańskiego 65	Os. Świętokrzyskie, Os. Na Stoku
11	BARWINEK-BARANÓWEK	ul. Wesoła 51	Os. Barwinek, Baranówek, Wietrznia, Kawetczyzna, Podhale, Ostra Górka, Bukówka

Rozpoznawaniem potrzeb osób zgłaszających się po pomoc zajmują się pracownicy socjalni. To oni docierają do osób i rodzin w miejscu ich zamieszkania w celu przeprowadzenia wywiadu środowiskowego. Podczas wywiadu pracownicy socjalni rozeznają potrzeby i oczekiwania osób wymagających wsparcia, a następnie planują odpowiednią formę pomocy. Ponadto głównym zadaniem pracownika socjalnego jest także świadczenie profesjonalnej pracy socjalnej, która jest działalnością zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

Jednym z narzędzi do realizacji pracy socjalnej jest kontrakt socjalny. Pracownicy socjalni z Rejonów Opiekuńczych i Działu ds. Bezdomności zawarli ogółem **299** kontraktów socjalnych z **310** osobami. Najczęściej kontrakty socjalne zawierane były z osobami bezrobotnymi w celu aktywizacji zawodowej i przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu oraz osobami uzależnionymi od alkoholu w celu mobilizowania ich do współpracy w zakresie wyjścia z trudnej sytuacji życiowej.

W siedzibach Rejonów Opiekuńczych i Dziale ds. Bezdomności tworzona jest baza danych o środowiskach korzystających z pomocy społecznej. Tam są wydawane, zatwierdzane do wypłaty oraz podpisywane decyzje administracyjne.

Dane dotyczące pracy terenowej pracowników socjalnych w 2015 r. w poszczególnych Rejonach Opiekuńczych i Dziale Bezdomności przedstawia poniższa tabela.

Tabela 10. Praca terenowa pracowników socjalnych w 2015 r. w poszczególnych Rejonach Opiekuńczych i Dziale Bezdomności

Rejon Opiekuńczy	Wywiady środowiskowe	Praca socjalna		Liczba kontraktów socjalnych	Liczba osób objętych kontraktami socjalnymi
		Liczba środowisk	Liczba osób w rodzinie		
Śródmieście	3188	537	711	22	22
Szydłówek	2309	612	1064	22	21
K.S.M.	3411	255	510	24	26
Herby	2866	254	470	16	16
Za Torami	2382	289	529	41	41
Czarnów	2910	383	741	20	21
Białogon	2772	220	479	28	29
Uroczysko	2541	207	496	25	25
Os. Jagiellońskie	2592	186	356	31	31
Os. Świętokrzyskie	1512	349	837	11	11
Barwinek-Baranówek	3220	394	793	30	38
Dział ds. Bezdomności	2297	352	369	29	29
Łącznie	32000	4038	7355	299	310

Źródło: Miesięczne sprawozdania z pracy pracowników socjalnych w poszczególnych Rejonach Opiekuńczych i Dziale Bezdomności

Dział Świadczeń Rodzinnych

W roku 2015 realizowano świadczenia rodzinne w oparciu o:

- Ustawę z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (tj. Dz. U. z 2015 r. z póź. 114),
- Ustawę z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2014r.poz. 567)
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 3 stycznia 2013 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o świadczenia rodzinne (Dz. U. z dn. 3 stycznia 2013r. poz. 3)
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 sierpnia 2012 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny oraz wysokości świadczeń rodzinnych (Dz. U. z 2012 roku, poz. 959)
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 sierpnia 2015r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń

rodziny oraz wysokości zasiłku dla opiekuna (Dz. U. z 2015r. z późn. zm. poz. 1238)

W roku 2015 Dział Świadczeń Rodziny wypłacał następujące świadczenia:

- zasiłki rodzinne wraz z dodatkami
- zasiłki pielęgnacyjne
- świadczenia pielęgnacyjne
- specjalne zasiłki opiekuńcze
- jednorazowe zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka
- zasiłki dla opiekuna.

Łącznie w 2015 roku wypłacono **188 506** świadczeń na kwotę **33 860 446 zł**.

W sprawie wszystkich wyżej wymienionych świadczeń w 2015 roku wydano **ogółem 11850 decyzji**, w tym:

- przyznające - 9656
- odmowne - 457
- uchylające - 1098
- zmieniające - 212
- wydanych w sprawie nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych – 427.

Liczba świadczeniobiorców korzystających ze świadczeń rodzinnych – **11 917**

Liczba odwołań ogółem – **109**.

Dział Świadczeń z Funduszu Alimentacyjnego

Zasady i tryb przyznawania, ustalania wysokości, finansowania i wypłacania świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz właściwość organów w tych sprawach reguluje:

- Ustawa z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r. poz. 859,
- Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 8 grudnia 2015 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz wzorów wniosku, zaświadczeń i oświadczeń o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego (Dz. U. z 2015r. poz. 2229).

Pomoc przyznaje się na wniosek osoby uprawnionej w drodze decyzji administracyjnej, począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek do organu właściwego wierzyciela, nie wcześniej niż od początku okresu świadczeniowego do końca tego okresu, tj. na okres od miesiąca października roku bieżącego do miesiąca września roku następnego.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do alimentów na podstawie tytułu wykonawczego, pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja jest bezskuteczna.

Zgodnie z w/w ustawą organ prowadzi również postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych.

Liczba wydanych decyzji w sprawach dotyczących świadczeń z funduszu alimentacyjnego w 2015 r.

Ogółem – **2265** w tym:

- przyznające - 1316
- dot. nienależnie pobranych świadczeń - 134
- uchylające - 90
- zmieniające - 208
- odmowne - 104
- o zwrocie należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego - 410
- wygaszające – 2
- wstrzymujące – 1

Łącznie wypłacono świadczenia alimentacyjne na kwotę **7 512 402,05 zł**

Liczba wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego - **2109**

Liczba świadczeniobiorców pobierających świadczenia z funduszu alimentacyjnego – **1406**

Liczba odwołań ogółem – **61**

Dział ds. Dodatków Mieszkaniowych

Dodatki Mieszkaniowe:

Zasady i tryb przyznawania, ustalania wysokości, finansowania i wypłacania dodatków mieszkaniowych oraz właściwość organów w tych sprawach reguluje:

- Ustawa z dnia 21 czerwca 2001r o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2013 r. poz. 966 ze zm.),
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 28 grudnia 2001r w sprawie dodatków mieszkaniowych (Dz. U. Nr 156 poz. 1817 ze zm.) .

Pomoc przyznaje się na wniosek osoby uprawnionej w drodze decyzji administracyjnej na okres sześciu miesięcy, licząc od pierwszego dnia miesiąca następującego po dniu złożenia wniosku.

Liczba wydanych decyzji w 2015 r.

Ogółem – 3911

Przyznające – 3645

Odmowne – 266

Łącznie wypłacono **4 314 781,65 zł**

Liczba świadczeń wypłaconych: - **21881**

Liczba świadczeniobiorców korzystających z dod. mieszkaniowych – **3645**

Liczba odwołań ogółem – **79**

Dodatki Energetyczne:

Zasady i tryb przyznawania, ustalania wysokości, finansowania i wypłacania dodatków energetycznych oraz właściwość organów w tych sprawach reguluje ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo Energetyczne (tekst jednolity Dz. U. z 2012r. poz. 1059 ze zm.),

Liczba wydanych decyzji w 2015 r.

Ogółem – 3487

Przyznające – 3319

Odmowne – 168

Łącznie wypłacono **184 484,83 zł**

Liczba świadczeń wypłaconych: - **12788**

Liczba świadczeniobiorców korzystających z dod. energetycznych – **2205**

Liczba odwołań ogółem – **5**

2.2. Inne formy pomocy

2.2.1. Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze

Pomoc w formie **usług opiekuńczych** adresowana jest do osób, które z racji wieku, przewlekłej choroby czy ograniczonej sprawności fizycznej nie są w stanie samodzielnie zaspokajać podstawowych potrzeb życiowych.

Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 11 ustawy o pomocy społecznej jest to świadczenie o charakterze obowiązkowym realizowane w ramach zadań własnych gminy.

Z pomocy usługowej korzystają:

- osoby obłożnie chore, całkowicie niezdolne do samodzielnego zaspokojenia potrzeb życiowych,
- osoby przewlekle chore z częściową sprawnością ruchową, niezdolne do samodzielnej egzystencji,
- osoby z ograniczoną sprawnością z powodu wieku lub inwalidztwa, w pewnym stopniu

zdolne do samodzielnego zaspokojenia potrzeb, lecz wymagające pomocy przy wykonywaniu różnych czynności związanych z prowadzeniem gospodarstwa domowego.

Dzięki pomocy usługowej ludzie starsi, obłożnie chorzy, niepełnosprawni mają możliwość funkcjonowania w swoim naturalnym środowisku.

W ramach zadań własnych gminy MOPR świadczy również **specjalistyczne usługi opiekuńcze** w zakresie pielęgnacji jako wspierania procesu leczenia, rehabilitacji fizycznej i usprawniania zaburzonych funkcji organizmu obejmującej: rehabilitację ruchową i fizykoterapię, wsparcie psychologiczno – pedagogiczne i terapeutyczno – edukacyjne, terapię logopedyczną.

Pielęgnacja świadczona jest w formie zabiegów higieniczno-sanitarnych i zabiegów pielęgniarско - medycznych wynikających ze wskazań zdrowotnych podopiecznych, które nie mogą być realizowane przez pielęgniarki zatrudnione w ramach umów z Narodowym Funduszem Zdrowia.

Ośrodek realizuje usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze w zakresie pielęgnacji przy współpracy z agencjami medycznymi i organizacjami pozarządowymi działającymi na terenie miasta. Są to:

- Polski Czerwony Krzyż,
- Polski Komitet Pomocy Społecznej,
- Zakład Kompleksowych Domowych Świadczeń Zdrowotnych i Promocji Zdrowia „Zdrowie”,
- Caritas Diecezji Kieleckiej,
- Agencja Usług Opiekuńczo – Medycznych „Arka”,
- Agencja Usług Opiekuńczo –Pielęgniarskich „Siostra-BIS”,
- Centrum Opiekuńczo – Medyczne „Renoma”,
- Centrum Rehabilitacyjno – Medyczne „Terapeuta”,
- NZOZ „Profilaktyka”,
- Usługi opiekuńcze i pielęgniarские „Duet”,
- AB OVO,
- Wsparcie Opieka Kielce,
- Samarytanin Opieka Domowa S. C.

Zgodnie z Uchwałą Nr XVI/286/2015 Rady Miasta Kielce z dnia 19 listopada 2015r. usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze w formie pielęgnacji jako wspierania procesu

leczenia przyznawane są w wymiarze czasowym określonym przez pielęgniarkę zatrudnioną w Dziale Usług MOPR i nie mogą przekraczać 6 godzin dziennie.

W roku 2015 pomocą w formie **usług opiekuńczych** objęto **1483 osób**, natomiast z **pielęgnacji jako wspierania procesu leczenia** skorzystało **21** osób.

Z pomocy w **formie specjalistycznych usług opiekuńczych w zakresie rehabilitacji fizycznej i usprawniania zaburzonych funkcji organizmu** korzystały osoby, które po zakończeniu leczenia szpitalnego wymagały dalszego usprawnienia w warunkach domowych oraz pacjenci leczeni specjalistycznie w warunkach domowych. Ogółem w roku 2015 z pomocy w formie rehabilitacji ruchowej, terapii logopedycznej oraz wsparcia psychologiczno-pedagogicznego i terapeutyczno-edukacyjnego skorzystało **365** osób.

Podstawą przyznania powyższego świadczenia jest wywiad środowiskowy i zaświadczenie lekarskie stwierdzające konieczność rehabilitacji w warunkach domowych.

Pomoc ta adresowana jest do osób, które z uwagi na stan zdrowia nie mogą opuścić miejsca zamieszkania i skorzystać z innych form rehabilitacji finansowanych przez Narodowy Fundusz Zdrowia oraz osób, które wykorzystały już roczny limit rehabilitacji środowiskowej z NFZ, a nadal wymagają wsparcia.

Rehabilitacja fizyczna i usprawnianie zaburzonych funkcji organizmu świadczone w ramach zadań własnych gminy jest kompleksowym działaniem w odniesieniu do osób z ograniczoną sprawnością fizyczną i zaburzeniami mowy powstałymi na skutek wad wrodzonych, schorzeń organicznych i urazów. Przyłóżkowe ćwiczenia rehabilitacyjne mają na celu przystosowanie pacjentów do warunków życiowych zmienionych wskutek choroby.

W ramach świadczonych usług stosowane są: ćwiczenia bierne, ćwiczenia czynne, ćwiczenia specjalne, metody redukcji nerwowo – mięśniowej, metody treningu oporowego wybranych grup mięśniowych, masaż leczniczy, terapia manualna, laseroterapia.

Rehabilitacją ruchową w warunkach domowych objęci byli pacjenci:

- po udarach mózgu,
- po złamaniach kończyn,
- po wypadkach komunikacyjnych,
- po urazach czaszkowo – mózgowych i urazach kręgosłupa,
- oraz chorzy na stwardnienie rozsiane, chorobę Parkinsona, schorzenia reumatyczne i postępujący zanik mięśni i inne wymagające usprawnienia w warunkach domowych.

MOPR realizuje specjalistyczne usługi opiekuńcze w zakresie rehabilitacji fizycznej i usprawniania zaburzonych funkcji organizmu za pośrednictwem organizacji pozarządowych oraz agencji medycznych, z którymi zawiera umowy na świadczenie usług w miejscu zamieszkania chorych.

W roku 2015 usługi realizowane były przez:

1. Zakład Kompleksowych Domowych Świadczeń Zdrowotnych i Promocji Zdrowia „Zdrowie”,
2. Caritas Diecezji Kieleckiej,
3. Prywatny Gabinet Rehabilitacji Leczniczej „Życie”,
4. Agencję Usług Opiekuńczo – Medycznych „Arka”,
5. Agencję Usług Rehabilitacyjnych i Odnowy Biologicznej „FIZJO-MED”,
6. Centrum Rehabilitacyjno – Medyczne „Terapeuta”,
7. Centrum Opiekuńczo – Medyczne „Renoma”,
8. Usługi Rehabilitacyjne „Manus”,
9. Centrum Medyczne „ZAGNAŃSKA”,
10. Usługi Rehabilitacyjne „PROMYK” Marian Ernestowicz,
11. Samarytanin Opieka Domowa S.C.
12. NZOZ „Profilaktyka”
13. AB OVO.

Zgodnie z Uchwałą Nr XVI/286/2015 Rady Miasta Kielce z dnia 19 listopada 2015r. specjalistyczne usługi opiekuńcze w zakresie rehabilitacji fizycznej i usprawniania zaburzonych funkcji organizmu przyznawane są w wymiarze czasowym określonym przez konsultanta MOPR d/s rehabilitacji i nie mogą przekraczać 2 godzin tygodniowo.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem.

Usługi te realizowane są na podstawie:

- Ustawy z dnia 12.03.2004 r. o pomocy społecznej
- Rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005r., w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. Nr 189 poz. 1598 z 2005 r. z późniejszymi zmianami)
- Ustawy z dnia 19.08.1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. Nr 113, poz. 731 z 1994 r. z późniejszymi zmianami).

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi realizowane są w zakresie podstawowym i ponadpodstawowym.

Podstawowy zakres obejmuje:

1. Uczenie i rozwijanie niezbędnych umiejętności do samodzielnego życia.
2. Pielęgnację jako wspieranie procesu leczenia.
3. Rehabilitację fizyczną i usprawnianie zaburzonych funkcji organizmu w formie rehabilitacji ruchowej i fizykoterapii, wsparcia psychologiczno – pedagogicznego i terapeutyczno – edukacyjnego oraz terapii logopedycznej.
4. Zapewnienie dzieciom i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi dostępu do zajęć rehabilitacyjnych i rewalidacyjnych.

Najliczniejszą grupę spośród osób objętych tą formą pomocy stanowią:

- osoby po kryzysach psychicznych w okresie remisji i zaostrzenia objawów chorobowych,
- autystycy,
- osoby upośledzone umysłowo,
- pacjenci z zespołami psychoorganicznymi.

Za bezpośrednią realizację usług odpowiedzialni są: pielęgniarki, opiekunki, pedagodzy, psychologowie, rehabilitanci i logopedzi zatrudnieni w agencjach medycznych, w których Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie wykupuje te usługi.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi w formie uczenia i rozwijania niezbędnych umiejętności do samodzielnego życia obejmują:

- kształtowanie umiejętności zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych i umiejętności społecznego funkcjonowania,
- motywowanie do aktywności, leczenia, rehabilitacji, prowadzenie treningów umiejętności samoobsługi i umiejętności społecznych,
- wspieranie w formie asystowania w codziennych czynnościach życiowych w szczególności takich jak: samoobsługa, wykonywanie czynności gospodarczych, porządkowych, umiejętności utrzymania i prowadzenia domu, dbałości o higienę i wygląd,
- utrzymywanie kontaktów z domownikami i rówieśnikami oraz społecznością lokalną, wspólne organizowanie i spędzanie wolnego czasu,
- korzystanie z usług różnych instytucji, interwencję i pomoc w życiu w rodzinie w tym: ułatwianie dostępu do edukacji i kultury,

- kształtowanie pozytywnych relacji osoby korzystającej z usług z osobami bliskimi, współpraca z rodziną, t.j. kształtowanie odpowiednich postaw wobec osoby chorej, niepełnosprawnej,
- pomoc w załatwianiu spraw urzędowych, pomoc w gospodarowaniu pieniędzmi.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi w formie pielęgnacji jako wspierania procesu leczenia obejmują:

- zabiegi medyczne wynikające ze wskazań zdrowotnych (iniekcje, okłady, opatrunki, lewatywy, karmienie przez sondę itp.),
- pomiary parametrów życiowych (temperatura, tętno, ciśnienie, pomiar cukru we krwi),
- pomoc w dostępie do świadczeń zdrowotnych oraz uzgadnianie i pilnowanie terminów wizyt lekarskich, badań diagnostycznych,
- organizację czasu wolnego (spacery, czytanie, gimnastyka ruchowa itp.),
- pilnowanie przyjmowania leków oraz obserwację ewentualnych skutków ubocznych ich stosowania,
- zmiana opatrunków, pomoc w użyciu środków pomocniczych i materiałów medycznych, przedmiotów ortopedycznych, także w utrzymaniu higieny,
- pomoc w dotarciu do placówek służby zdrowia oraz placówek rehabilitacyjnych.

W roku 2015 pomocą w formie **specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi objęto łącznie 335 osób** (o 67 osób więcej niż rok wcześniej) **na kwotę 2 578 466 zł**, z czego dla 212 osób świadczone pomoc w formie uczenia i rozwijania niezbędnych umiejętności do samodzielnego życia, 4 osoby objęto pielęgnacją jako wspieraniem procesu leczenia, 22 osoby skorzystało z pomocy w formie rehabilitacji ruchowej i fizykoterapii, 29 osób z terapii logopedycznej oraz 73 osoby w formie wsparcia psychologiczno – pedagogicznego i terapeutyczno – edukacyjnego.

Zespół do Spraw Oparcia Społecznego

Zespół do Spraw Oparcia Społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi odpowiada za bezpośrednią realizację specjalistycznych usług w formie wsparcia psychologicznego i psychiatrycznego

Pomoc ta adresowana jest do osób i ich rodzin potrzebujących wsparcia psychologicznego i psychiatrycznego. Są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem. Za bezpośrednią realizację usług odpowiada zespół

w składzie: lekarz psychiatra, psycholog kliniczny, pielęgniarka psychiatryczna, pracownicy socjalni.

Zakres usług realizowanych przez Zespół ds. Oparcia Społecznego obejmuje:

- usprawnienie do funkcjonowania w społeczeństwie:
  - ułatwienie nawiązywania kontaktów z otoczeniem,
  - pomoc w realizacji ról społecznych,
  - budowanie sieci wsparcia,
  - terapia zajęciowa;
- wsparcie psychologiczne i terapeutyczno – edukacyjne:
  - terapia indywidualna,
  - terapia rodzinna,
  - edukacja w zakresie farmakoterapii,
  - psychoedukacja członków rodziny,
  - treningi umiejętności życiowych i społecznych (budżetowe, kulinarne, samoobsługowe itp.),
  - pomoc w rozwijaniu kompetencji społecznych i zainteresowań,
  - działania interwencyjne podejmowane w związku z pogorszeniem stanu zdrowia psychicznego podopiecznych MOPR,
  - motywowanie podopiecznych do udziału w zajęciach organizowanych przez ŚDS oraz Dom pod Fontanną.
- wydanie opinii psychologicznej lub psychiatrycznej, diagnoza psychologiczna.

Zaletą usług specjalistycznych jest fakt, że są one świadczone w miejscu zamieszkania klienta. Zespół odwiedza swoich podopiecznych w zależności od indywidualnych potrzeb. Specjalistyczne usługi uzupełniają lukę w istniejącym systemie opieki nad osobami chorymi psychicznie. Dzięki tej pomocy chorzy i ich rodziny mają świadomość, że nie są sami ze swoimi problemami. Rodziny osób z zaburzeniami psychicznymi pozyskują wiedzę na temat choroby i sposobów łagodzenia jej skutków. Pomocą w formie długofalowej, cyklicznej terapii objęto w 2015 r. **190** rodzin.

2.2.2. Pomoc w formie żywienia

Zgodnie z art. 48 ust. 1 i ust. 4 i 5 ustawy o pomocy społecznej pomoc w formie jednego gorącego posiłku dziennie przysługuje osobie, która własnym staraniem nie może go sobie zapewnić.

W 2015 r. pomoc w formie żywienia przyznawana jest osobom na podstawie Uchwały Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020.

Ze środków przekazanych gminom z Programu udziela się wsparcia w szczególności:

- 1) dzieciom do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej,
- 2) uczniom do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej,
- 3) osobom i rodzinom znajdującym się w sytuacjach wymienionych w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, w szczególności osobom samotnym, w podeszłym wieku, chorym lub niepełnosprawnym.

Wsparcie to realizowane mogło być w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych.

W roku 2015 z pomocy w formie dożywiania skorzystało łącznie **11 344** osób,

8514 osób otrzymało pomoc w formie gorącego posiłku, natomiast 6 066 osobom przyznano pomoc finansową w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku. Liczby nie sumują się, ponieważ tej samej osobie mogły być przyznane posiłki i pomoc finansowa.

Tabela 11. Świadczenie pomocy w formie żywienia podopiecznym MOPR w roku 2015

Forma przyznanej pomocy	Liczba osób ogółem	Dzieci do czasu rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej	Uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej	Pozostałe osoby
Gorący posiłek	8514	751	1500	6263
Zasiłek celowy na zakup posiłku	6066	1080	1304	3682

Osoby dorosłe otrzymywały posiłki w niżej wymienionych placówkach gastronomicznych:

- Bar „Jagienka” - Kielce, ul. Grunwaldzka 28
- Bar „Jaś i Małgosia” - Kielce, ul. Żeromskiego 20/24b
- Bar „Turystyczny” - Kielce, ul. Żelazna 29
- Bar „Wespol” - Kielce, ul. Targowa 18
- Stołówka Zakładowa – Kielce, ul. Jagiellońska 92
- Punkt Wydawania Posiłków - Kielce, ul. Studzienna 2
- Stołówka „11³⁰” – Kielce, ul. Bodzentyńska 32/40

- Stołówka „11³⁰” – Kielce, ul. Piekoszowska 32a
- Stołówka „11³⁰” – Kielce, ul. Żeromskiego 51
- Pizzeria KRYSZYNA – Kielce, ul. Sandomierska 39a
- Jadłodajnia AKADEMICKA – Kielce, Al. 1000-lecia PP 21
- Jadłodajnia „Bocian” – Kielce, ul. Piłsudskiego 16a
- Bar Ludwik – Kielce, ul. Staszica 6
- Karczma Chata – Kielce, Os. Na Stoku 24 B

Osobom chorym i niepełnosprawnym posiłki były dostarczane przez opiekunki.

Dzieci i młodzież spożywały posiłki w szkołach, do których uczęszczały, a w przypadku braku stołówek w szkole macierzystej otrzymywały abonament obiadowy do szkoły lub placówki gastronomicznej znajdującej się najbliżej miejsca nauki. Oprócz żywienia dzieci w szkołach, przedszkolach i żłobkach, MOPR prowadził dożywianie w Ośrodkach Szkolno – Wychowawczych, Specjalnych Ośrodkach Szkolno – Wychowawczych, w Ognisku Wychowawczym, Zespole Placówek „Dobra Chata”, Dziennym Ośrodku Socjoterapii „Rafael”, w Świętokrzyskim Klubie Abstynenta „Raj”, w Zespole Placówek „Kamyk”, Oratorium Świętokrzyskim Św. Jana Bosko, Świetlicy Środowiskowej „Brachu”, Placówce Opieki Doraźnej „Azyl”, Ośrodka Rewalidacyjno - Wychowawczym „Diament”, Ośrodka Rewalidacyjno–Edukacyjno-Wychowawczym.

Z Miejskiej Kuchni Cateringowej przy ul. Kołłątaja 4 posiłki były dowożone do:

- PS Nr 2, ul. Sowie 1b i filia - (śniadanie, obiad, podwieczorek) - 143 osoby (w tym 23 osoby na decyzję administracyjną MOPR),
- PS Nr 13, ul. Karczówkowska 8 - (śniadanie, obiad, podwieczorek) - 129 osób (w tym 11 osób na decyzję administracyjną MOPR),
- Przedszkola Sióstr Salezjanek, ul. Chęcińska 3 - (śniadanie, obiad, podwieczorek) - 57 osób (w tym 16 osób na decyzję administracyjną MOPR),
- PS nr 8, ul. Żółkiewskiego 12 – (śniadanie, obiad, podwieczorek) - 102 osoby (w tym 3 osoby na decyzję administracyjną MOPR).
- PS nr 36, ul. Tujowa 2 - (śniadanie, obiad, podwieczorek) –85 osób (w tym 3 osoby na decyzję administracyjną MOPR).

Z Miejskiej Kuchni Cateringowej przy ul. Krzyżanowskiej 8 posiłki były dowożone do:

- Gimnazjum Nr 7, ul. Krzyżanowskiej 8 - (obiad) - 105 osób (w tym 36 osób na decyzję administracyjną MOPR),

- SP Nr 1, ul. Staffa 7 – (obiad) - 235 osób (w tym 39 osób na decyzję administracyjną MOPR),
- ŚDS, ul. Orzeszkowej 53 - (obiad) - 25 osób,
- ŚDS, ul. Miodowa 7 - (obiad) - 39 osób,
- SP Nr 2, ul. Kościuszki 5 - (obiad) - 191 osób (w tym 30 osób na decyzję administracyjną MOPR),
- SP Nr 19, ul. Targowa 3 - (obiad) – 157 osób (w tym 32 osoby na decyzję administracyjną MOPR),
- ŚDS, ul. Okrzei 11 - (obiad) - 28 osób,
- OWD, Al. Legionów 5 – (obiad) - 23 osoby,
- ZSO Nr 17, ul. Szkolna 29 - (obiad) - 75 osób (w tym 19 osób na decyzję administracyjną MOPR),
- Gimnazjum Nr 3, ul. Toporowskiego 40 - (obiad) - 63 osoby (w tym 36 osób na decyzję administracyjną MOPR),
- Żłobka Zakładowego i Samorządowego, Osiedle Na Stoku 42a – (śniadanie, obiad, podwieczorek) - 49 osób (w tym 3 osoby na decyzję administracyjną MOPR),
- Punktu Wydawania Posiłków, ul. Studzienna 2 (obiad) - 73 osoby,
- Zespołu Szkół Ogólnokształcących Integracyjnych, ul. Jasna 20/22 – (obiad) – 222 osoby (w tym 12 osób na decyzję administracyjną MOPR).
- Domu dla Matek z Małoletnimi Dziećmi i dla Kobiet w Cięży, ul. Słoneczna 9 (obiad) - 6 osób,
- ŚDS, ul. Kołłątaja 4 - (obiad) 29 osób,
- ŚDS, ul. Krzemionkowa 1 - (obiad) – 28 osób,
- Hostelu SOW, ul. Kołłątaja 4 - (obiad) - 3 osób,

Z Miejskiej Kuchni Cateringowej przy ul. Jagiellońskiej 76 posiłki były dostarczane do:

- DPS im. prof. A. Kępińskiego, ul. Jagiellońska 76 – (śniadanie, obiad, kolacja) – 82 osoby,
- DPS im. Jana i Marysieńki Sobieskich, ul. Sobieskiego 30 – (śniadanie, obiad, kolacja) – 76 osób,
- DPS im. Jana Pawła II, ul. Jagiellońska 76 – (śniadanie, obiad, kolacja) – 207 osób,

2.2.3. Pomoc w naturze

Pomoc rzeczowa

Pomoc rzeczowa przyznawana jest w formie odzieży, obuwia, pościeli, węgla z dowozem do miejsca zamieszkania oraz sprzętu z zakresu zaopatrzenia ortopedycznego i udogodnień technicznych.

W roku 2015 pomoc w formie nowej odzieży, obuwia i pościeli otrzymały **822** osoby. Ponadto około 700 osób skorzystało z odzieży używanej pochodzącej z darów od mieszkańców Kielc. Sprzęt z zakresu zaopatrzenia ortopedycznego i udogodnień technicznych w formie: wózków inwalidzkich, balkoników do nauki chodzenia, łóżek ortopedycznych, kul łokciowych, ławeczek na wannę, wózków sanitarnych, foteli ergonomicznych, drabinek do łóżka, materacy p/odleżynowych, wypożyczono dla 98 osób.

Pomoc w formie węgla z dowozem do miejsca zamieszkania kierowana jest przede wszystkim do:

- osób starszych, samotnych, chorych i niepełnosprawnych, dla których dopełnienie formalności związanych z zakupem opału stanowi dużą trudność, często wręcz niemożliwą do pokonania,
- rodzin wielodzietnych z bardzo niskim dochodem,
- osób ze środowisk, gdzie zachodzi podejrzenie nieprawidłowego wykorzystania pomocy finansowej.

W 2015 roku opał dowieziono do **1022** osób w łącznej ilości **758** ton.

Pomoc w formie sprawienia pogrzebu

Sprawienie pogrzebu jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym (art. 17 ust. 1 pkt.15 ustawy o pomocy społecznej).

W roku 2015 wykonano usługę pogrzebową dla **69** osób - podopiecznych MOPR (w tym 24 pochówki dzieci martwo urodzonych).

W zakresie świadczenia usług pogrzebowych w roku 2015 MOPR współpracował z Rejonowym Przedsiębiorstwem Zieleni i Usług Komunalnych sp. z o. o. w Kielcach ul. Sandomierska 249.

2.2.4. Usługi pralnicze

Korzystający z usług pralniczych to przede wszystkim podopieczni, którzy mają przyznaną pomoc w formie usług opiekuńczych, a więc osoby obłożnie chore, starsze i niepełnosprawne. Z uwagi na stan zdrowia nie są oni w stanie zadbać samodzielnie

o czystość swojego otoczenia. Korzystanie z pralni wpływa na skrócenie czasu pracy opiekunek, albowiem wykonanie prania w warunkach domowych jest bardzo czasochłonne, tym bardziej, że część klientów Ośrodka nie posiada pralek i ciepłej wody. Usługi pralnicze realizowane są w zależności od indywidualnych potrzeb podopiecznych, zgodnie z wydaną decyzją administracyjną MOPR. W roku 2015 usługi realizowane były przez Pralnię Bielizny w Kielcach, ul. Konopnickiej 5. Z pomocy tej skorzystało **16** osób.

2.2.5. Mieszkania chronione

Mieszkania chronione dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Obecnie na terenie Kielc funkcjonują dwa mieszkania chronione dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Pierwsze zostały utworzone w 2004 r., drugie - ze względu na duże zapotrzebowanie na taką formę pomocy powstały we wrześniu 2013 r. Łącznie są one przeznaczone dla 10 osób po kryzysach psychicznych. Celem funkcjonowania mieszkań chronionych jest:

- zapewnienie chronionych warunków mieszkaniowych osobom pozbawionym wsparcia ze strony rodziny, które jednocześnie nie wymagają leczenia szpitalnego i pobytu w domu pomocy społecznej;
- przygotowanie mieszkańców do samodzielnego życia poprzez prowadzenie treningów umiejętności życiowych;
- pomoc mieszkańcom w działaniach zmierzających do zaspokojenia ich niezbędnych potrzeb i umożliwienia im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Do korzystania z mieszkań chronionych uprawnione są osoby, które:

- pozostają pod stałą opieką psychiatryczną,
- są mieszkańcami gminy Kielce,
- posiadają własne źródło utrzymania,
- mają szansę na usamodzielnienie (uzyskanie własnego mieszkania z zasobów gminy),
- są w wieku od 18 do 60 lat.

Osoby przebywające w mieszkaniach chronionych mają całkowitą swobodę w podejmowaniu decyzji dotyczących spraw osobistych i organizacji życia. Mieszkańcy korzystają ze wsparcia pracowników MOPR (psycholog, pielęgniarka, psychiatra) odwiedzających ich co kilka dni.

Pracownicy Zespołu Wsparcia Społecznego biorą również udział w opracowaniu i realizacji indywidualnych programów wsparcia mieszkańców.

W 2015 roku z pomocy w formie pobytu w mieszkaniach chronionych skorzystało 14 osób, w tym 1 dziecko.

Mieszkania chronione dla osób starszych

Mieszkania chronione swoją formą pomocy, zastępującą pobyt w placówce całodobowej opieki, zapewniając warunki samodzielnego funkcjonowania w środowisku oraz integracji ze społecznością lokalną. Mieszkańcy otrzymują pomoc w postaci pracy socjalnej, w sprawach związanych z funkcjonowaniem w mieszkaniach chronionych i w środowisku, w formie poradnictwa specjalistycznego (prawnego, psychologicznego), pomoc w załatwianiu spraw urzędowych i innych ważnych spraw bytowych.

Osobami uprawnionymi do ubiegania się o przyznanie mieszkań chronionych są osoby spełniające następujące kryteria:

- prowadzą jednoosobowe lub wraz z małżonkiem dwuosobowe gospodarstwa domowe,
- ukończyły 60 rok życia,
- mają złożony wniosek o przyznanie lokalu z zasobów miasta

W szczególnie uzasadnionych sytuacjach mogą ubiegać się o przyznanie mieszkania chronionego osoby przed 60 rokiem życia, posiadające orzeczenie o niepełnosprawności i trudne warunki mieszkaniowe.

Prawo pobytu w mieszkaniach chronionych mają jedynie osoby z listy osób oczekujących na przyznanie lokalu z zasobów miasta i którym świadczenie to zostało przyznane przez MOPR decyzją administracyjną.

Pomoc w formie pobytu w mieszkaniu chronionym przyznawana jest na podstawie:

1. pisemnego wniosku osoby ubiegającej się o mieszkanie,
2. wywiadu środowiskowego przeprowadzonego przez pracownika socjalnego MOPR,
3. zaświadczenia o dochodach osoby ubiegającej się o miejsce.

Czas pobytu w mieszkaniu chronionym jest ustalony do czasu istnienia przesłanek, jest prawem niezbywalnym i wygasa z chwilą śmierci osób korzystających.

Osoby skierowane do mieszkań chronionych są zobowiązane do spełnienia obowiązku meldunku po otrzymaniu decyzji administracyjnej o przydziale mieszkania.

Mieszkaniec nie może zameldować w mieszkaniu osób drugih (spokrewnionych lub niespokrewnionych). Mieszkania chronione nie mogą być udostępniane osobom do tego nieupoważnionym. Mieszkanie chronione nie podlega sprzedaży na rzecz użytkownika.

Obecnie działają 3 bloki z mieszkaniami chronionymi tego typu przy: ul. Kazimierza Wielkiego 35a, ul. Kazimierza Wielkiego 35b, ul. Leszczyńskiej 37, w których łącznie przebywa 76 osób w 63 oddzielnych lokalach.

Mieszkania chronione-interwencyjne

Celem mieszkań chronionych-interwencyjnych jest zapewnienie chronionych warunków mieszkaniowych osobom i rodzinom, które z powodu nagłego zdarzenia losowego znalazły się w sytuacji uniemożliwiającej im pobyt w dotychczasowym miejscu zamieszkania.

Pobyt w mieszkaniu chronionym -interwencyjnym ma charakter przejściowy i krótkotrwały, tzn. do czasu uzyskania mieszkania zastępczego, odbudowy dotychczasowego lub umieszczenia

w innej placówce pomocy społecznej.

W roku 2015 w 2 mieszkaniach chronionych-interwencyjnych przebywało łącznie 11 osób - w tym 2 dzieci, które znalazły się w sytuacji kryzysowej.

Mieszkania chronione dla usamodzielnianych wychowanków opuszczających pieczę zastępczą

W 2015 r. funkcjonowały trzy mieszkania chronione usytuowane: jedno w budynku Zespołu Placówek „Dobra Chata” oraz dwa w budynku Zespołu Placówek im. Aleksandra Kamińskiego „Kamyk”. Do korzystania z pobytu w mieszkaniu chronionym upoważnione były osoby, które ukończyły 18 lat i opuściły rodzinę zastępczą lub placówkę opiekuńczo-wychowawczą podlegając procesowi usamodzielnienia, a ponadto spełniały poniższe warunki:

- nie miały możliwości powrotu do środowiska naturalnego, gdyż nie byłoby to korzystne dla procesu usamodzielnienia lub powrót taki tymczasowo nie był możliwy ze względu na kontynuowanie nauki na terenie miasta Kielce,
- posiadały własne źródło dochodu,
- oczekiwały na przyznanie mieszkania z zasobów gminy.

Mieszkanie chronione ma na celu integrację usamodzielnianych wychowanków ze środowiskiem poprzez przygotowanie osób w nim przebywających, pod opieką specjalistów, do prowadzenia samodzielnego życia.

W roku 2015 r. z tej formy pomocy skorzystało **7 osób**.

Lokale aktywizujące dla osób z niepełnosprawnością intelektualną, w tym usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej.

Na terenie Miasta Kielce od dnia 5 września 2014 r. funkcjonują lokale aktywizujące mieszczące się przy ul. Nowowiejskiej 14, które są formą organizacyjną Zespołu Placówek im. Aleksandra Kamińskiego „Kamyk” w Kielcach.

Lokale aktywizujące przeznaczone są dla osób dorosłych, które ze względu na niepełnosprawność intelektualną, niepełnosprawność sprzężoną z intelektualną (stopień lekki i umiarkowany) oraz niepełnosprawność psychiczną potrzebują wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, ale nie wymagają usług w zakresie świadczonego przez jednostkę całodobowej opieki. Prawo pierwszeństwa do zamieszkania w w/w lokalu aktywizującym mają usamodzielniani wychowankowie pieczy zastępczej.

Lokale aktywizujące przeznaczone są dla 8 mieszkańców. Składają się z 5 pokoi (jedno i dwuosobowych) wyposażonych w niezbędne meble oraz wspólnych pomieszczeń: kuchnia, salon, 2 łazienki, pokój gościnny, pokój terapeutyczny, ogród.

Mieszkańcy lokali w ramach pobytu mogą korzystać z zajęć: rehabilitacyjnych, logopedycznych, terapii psychologicznej, zajęć sportowych i wielu innych.

W roku 2015 MOPR skierował do w/w lokali 4 osoby.

2.2.6. Program na rzecz społeczności romskiej w Polsce.

“Pomoc edukacyjna dla dzieci pochodzących z rodzin romskich”

W 2015 r. w ramach programu “Pomoc edukacyjna dla dzieci pochodzących z rodzin romskich” - dofinansowania do zakupu podręczników Ośrodek otrzymał dotację z Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji w ramach Programu integracji społeczności romskiej w Polsce w wysokości **12 264 zł**.

Założeniem programu była poprawa stanu edukacji wśród dzieci romskich poprzez zwiększenie współczynnika ukończenia szkoły, wyników nauczania dzieci, frekwencji oraz ułatwienia kontynuowania nauki w szkołach ponadpodstawowych i wyższych.

Głównym celem projektu było doprowadzenie do pełnego uczestnictwa dzieci romskich w życiu społeczeństwa i zniwelowania różnic dzielących tę grupę od reszty społeczeństwa. Główny nacisk położony był na wstępną edukację i socjalizację dzieci najmłodszych. Następowало to poprzez pomoc merytoryczną, organizacyjną i materialną dzieciom mającym trudności w nauce. W latach wcześniejszych młodzież uczęszczająca do szkoły gimnazjalnej oraz ponadgimnazjalnej była motywowana i zachęcana do dalszej nauki poprzez zakup

podręczników i przyborów szkolnych, stanowisk do nauki oraz komputerów dla najbardziej uzdolnionych dzieci pochodzących z rodzin romskich.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w ramach programu romskiego zakupił podręczniki i wyprawki szkolne dla **25** osób w tym:

- dla 17 osób zakupiono podręczniki i wyprawki szkolne do szkoły podstawowej;
- dla 3 osób zakupiono podręczniki i wyprawki szkolne do gimnazjum;
- dla 5 osób zakupiono podręczniki i wyprawki szkolne do szkół ponadpodstawowych.

W 2015 roku w ramach programu przyznanie pomocy poprzedzone zostało kwalifikacją dzieci pochodzących z rodzin romskich do udziału w projekcie. Następnie weryfikowano listy dzieci romskich z wykazami szkół do których uczęszczały. Zakup podręczników i wyprawek szkolnych nastąpił po zebraniu informacji ze szkół dotyczących wykazu podręczników obowiązujących w roku szkolnym 2015/2016 oraz danych dotyczących frekwencji dzieci romskich. Przekazanie kompletów podręczników szkolnych oraz wyprawek odbywało się po osobistym pokwitowaniu odbioru przez rodziny romskie. W składanym wniosku o przyznanie dotacji na realizację zadania na rok 2015 rok Ośrodek planował objąć programem 29 dzieci pochodzących z rodzin romskich. Z uwagi na wyjazd 3 rodzin (w tym czworo dzieci) za granicę kraju nie osiągnięto zaplanowanych wskaźników.

Założenia programu zostały w całości zrealizowane. Według opinii uzyskanych od pedagogów szkół, do których uczęszczają dzieci romskie wynika, że program:

nadal rozbudza wśród dzieci romskich chęć do nauki, pomaga w rozwijaniu zainteresowań, rozwija adaptację społeczną poprzez uczestnictwo w grupie, poprawia się frekwencja, dzieci romskie zintegrowały się z grupą dzieci polskich, kilkoro dzieci planuje dalej kontynuować naukę w szkołach ponadgimnazjalnych.

Program FEAD 2015

W ramach programu FEAD 2015 dostarczana jest żywność dla najuboższej ludności UE. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Kielcach ściśle współpracuje z Towarzystwem Dobroczyńności w Kielcach i zajmuje się dystrybucją w/w żywności „unijnej”. Pomoc kierowana jest do osób i rodzin, które z powodu niskich dochodów nie mogą zapewnić sobie/rodzinie odpowiednich produktów żywnościowych (posiłków) i dlatego też trafia do ograniczonej liczby osób znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji (określonej przesłankami z art. 7 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. oraz poziomem dochodów odniesionych do procentowej wartości odpowiedniego kryterium dochodowego określonego w tej ustawie), kwalifikowanych przez pracowników socjalnych. Artykuły żywnościowe pobierane są na podstawie skierowań wydanych we właściwym rejonie opiekuńczym MOPR

i przekazywane w formie paczek żywnościowych, składających się z 6 produktów z wybranych 3 grup towarowych (art. skrobiowe, art. mleczne, art. warzywne i owocowe, art. mięsne, cukier, tłuszcze). Odbiór artykułów spożywczych powinien odbywać się cyklicznie, tj. ok. 6 razy w trakcie trwania Programu. Pobrany asortyment podopieczni MOPR kwitują na imiennych kartach ewidencji wydań artykułów spożywczych w formie paczek żywnościowych w ramach POPŻ - Podprogram 2015.

Na 2015 rok przyznano **400 ton żywności dla najuboższej ludności gminy Kielce.**

Na dzień 31 grudnia 2015 roku artykuły żywnościowe wydano dla **5200 osób.**

2.2.7. Praca socjalna i poradnictwo rodzinne

„Praca socjalna rozumiana jako działalność zawodowa mająca na celu wspieranie osób i rodzin we wzmocnieniu ich możliwości funkcjonowania w społeczeństwie lub odzyskaniu ich zdolności do samodzielnego życia” oraz poradnictwo specjalistyczne, w szczególności prawne, psychologiczne i rodzinne świadczone osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych – to niepieniężne świadczenia pomocy społecznej.

Poradnictwo specjalistyczne obejmuje wiedzę m.in. z zakresu psychologii, pedagogiki, socjologii, prawa i medycyny. Jako bezpłatna forma pomocy jest niezbędnym wsparciem dla osób i rodzin o niskim statusie materialnym.

W 2015 roku z poradnictwa specjalistycznego i pracy socjalnej korzystały:

- osoby doznające przemocy domowej,
- osoby stosujące przemoc w rodzinie,
- osoby przeżywające różnego typu kryzysy,
- osoby pozostające w sytuacji bezradności społecznej,
- osoby uzależnione od środków psychoaktywnych oraz członkowie ich rodzin,
- dzieci i młodzież,
- rodziny mające problemy opiekuńczo-wychowawcze z dziećmi.

Zakres podstawowej pomocy świadczonej w 2015 roku przez pracowników i specjalistów MOPR, w ramach pracy socjalnej i poradnictwa rodzinnego obejmował m.in.:

- wsparcie psychologiczne w kontakcie indywidualnym,
- pracę terapeutyczną z rodziną,
- terapię małżeńską,

- mediacje rodzinne,
- konsultacje i porady specjalistyczne,
- reprezentowanie interesów podopiecznych w różnych instytucjach,
- interwencję kryzysową,
- zapewnienie schronienia w sytuacji kryzysowej,
- organizowanie spotkań zespołów interdyscyplinarnych,
- dyżury przy Telefonie Zaufania,
- prowadzenie działalności edukacyjnej i szkoleniowej,
- inicjowanie projektów tworzących lobby wokół trudnych problemów społecznych,
- kontakt ze środowiskiem lokalnym, współpracę z organizacjami pozarządowymi.

W 2015 roku współpracowano systematycznie, między innymi z: Komendą Miejską i Wojewódzką Policji, Prokuraturą, Sądem Rejonowym i Okręgowym, Świętokrzyskim Centrum Profilaktyki i Edukacji, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówkami leczenia odwykowego, placówkami służby zdrowia, placówkami oświatowymi, samorządem lokalnym, organizacjami pozarządowymi i kościelnymi, w tym z Centrum Wolontariatu, Caritas Diecezji Kieleckiej oraz z terenowymi ośrodkami pomocy społecznej. Realizowano zadania merytoryczne także we współpracy ze wszystkimi służbami, które zapewniają bezpieczeństwo i dają wsparcie osobom i rodzinom znajdującym się w kryzysie.

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

„Przemoc domowa to zamierzone i wykorzystujące przewagę sił działanie skierowane przeciwko członkowi rodziny, które narusza prawa i dobra osobiste powodując cierpienie i szkody fizyczne, psychiczne, ekonomiczne, seksualne oraz zaniedbanie”.

Zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie MOPR realizował za pośrednictwem pracowników socjalnych i specjalistów zatrudnionych w komórkach organizacyjnych MOPR, m.in.: w rejonach opiekuńczych MOPR oraz w Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie, Dziale Pracy Socjalnej i Poradnictwa Rodzinnego. Zadania wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie były wykonywane także przez Realizatorów Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, na podstawie uchwały Rady Miasta Kielce: Nr LIV/957/2013 z dnia 5 grudnia 2013 roku.

Struktura Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie:

Ośrodek Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy w Rodzinie

25 – 614 Kielce ul. 1-go Maja 196; tel.(41) 368 18 67

czynny od poniedziałku do piątku w godzinach: 08.00 – 18.00

e-mail: poradnictwo.rodzinne@mopr.kielce.pl

Dział Pracy Socjalnej i Poradnictwa Rodzinnego

25 – 614 Kielce ul. 1-go Maja 196; tel.(41) 368 18 67

czynny od poniedziałku do piątku w godzinach: 08.00 – 18.00

email: poradnictwo.rodzinne@mopr.kielce.pl

Punkt Interwencyjno – Konsultacyjny dla Osób Doznających Przemocy w Rodzinie

25 – 715 Kielce ul. Kołłątaja 4; tel. (41) 366 10 52 czynny całodobowo

e-mail: pik.przemoc@mopr.kielce.pl

Ośrodek Korekcyjno – Edukacyjny dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie

25 – 552 Kielce ul. Wiśniowa 3; tel.(41) 362 89 73

czynny od poniedziałku do piątku w godzinach: 08.00 - 16.00

e-mail: oke@mopr.kielce.pl

Hostel – czynny całodobowo

Telefon Zaufania w sprawach rodzinnych - (41) 368 18 74

czynny od poniedziałku do piątku w godzinach: 08.00 – 18.00

Miejski Telefon Zaufania - 195 – 13

całodobowy, czynny w każdy dzień tygodnia i w dni świąteczne

bezpłatny dla rozmówcy z telefonu stacjonarnego

Telefon Zaufania dla osób w kryzysie - 195 – 25

całodobowy, bezpłatny, czynny w każdy dzień tygodnia i w dni świąteczne

Tabela 12. Liczba osób objętych specjalistyczną pomocą w 2015 roku.

Specjalistyczne konsultacje, poradnictwo specjalistyczne, praca socjalna ogółem:	7 011
Przemoc w rodzinie ogółem:	1 158
Oddziaływania korekcyjno-edukacyjne wobec osób stosujących przemoc w rodzinie - indywidualne	119 osób 516 konsultacji
Programy oddziaływań korekcyjno-edukacyjne wobec osób stosujących przemoc w rodzinie – zajęcia grupowe	28 osób 13 osób ukończyło program

Rozmowy kryzysowe i terapeutyczne	3124
Pomoc psychologiczna	143 osoby 771 konsultacji
Terapia rodzinna i małżeńska	32 rodzin 67 osób 96 sesji
Mediacje rodzinne	4 rodziny 6 osób
Praca socjalna	190 rodziny
Interwencja kryzysowa	23 rodzin 58 osoby
Poradnictwo prawne	85 osób
Pomoc terapeutyczna osobom dotkniętym przemocą – uzależnionym od alkoholu i członkom ich rodzin	12 osób
Diagnoza sytuacji dzieci, wsparcie psychologiczne	38 osób 106 konsultacji
Psychoedukacja nt. przemocy dla dzieci i młodzieży	370 osób
Działania interdyscyplinarne w ramach Gminnych Zespołów Interdyscyplinarnych i Grup Roboczych	2733 posiedzeń

Tabela 13. Realizacja procedury „Niebieskie Karty” we współpracy służb w 2015 roku.

Środowiska objęte procedurą : „Niebieskie Karty”	
Liczba środowisk objętych w Kielcach procedurą „Niebieskie Karty” w 2015 roku (w tym: 21 NK kontynuowanych z 2014 roku), ogółem:	721
Liczba „NK” zgłoszonych przez policję w 2015	665
Liczba „NK” zgłoszonych przez jednostki organizacyjne pomocy społecznej	30
Liczba „NK” zgłoszonych przez przedstawicieli oświaty	5
Liczba „NK” zgłoszonych przez przedstawicieli ochrony zdrowia	0
Liczba „NK” zgłoszonych przez przedstawicieli gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych	0
Liczba utworzonych Grup Roboczych, w związku z procedurą „NK”	547
Liczba posiedzeń Grup Roboczych z udziałem pracowników SOW	2733
Liczba opracowanych planów pomocy	547

Liczba osób doznających przemocy zaproszonych na posiedzenie GR, w tym zgłosiło się osób:	547 309
Liczba osób stosujących przemoc w rodzinie wezwanych na posiedzenie GR, w tym zgłosiło się osób:	560 268
Liczba wniosków skierowanych przez członków GR do GKRPA	106
Liczba zawiadomień z art. 207 skierowanych przez członków GR do organów ścigania, w związku z art. 207 kk.	21
Zgłoszenia do sądu.	57
Liczba zakończonych NK	486
- ustanie przemocy:	432
- brak zasadności podejmowania działań:	54

Tabela 14. Pomoc udzielona za pośrednictwem trzech Telefonów Zaufania w 2015 roku.

Rozmowy kryzysowe ogółem:	403
Przemoc w rodzinie	82
Uzależnienie od środków psychoaktywnych ze współwystępującą przemocą	45
Samobójstwa, kryzysy osobiste	31
Inne trudne sytuacje życiowe	245

Oddziaływania korekcyjno – edukacyjne wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Profesjonalną pracę z osobami stosującymi przemoc w rodzinie Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie rozpoczął 1 marca 2007 roku, w specjalnie powołanym do realizacji tego zadania **Ośrodku Korekcyjno - Edukacyjnym dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie (OKE)**.

W placówce udzielana jest interdyscyplinarna pomoc osobom, które:

- nie radzą sobie ze złością,
- rozładowują napięcie poprzez zachowania agresywne,
- przeżywają kryzys osobisty,
- są skazane za czyny związane ze stosowaniem przemocy.

W 2015 roku z pomocy OKE skorzystało **119** osób. Udzielono im **516** specjalistycznych konsultacji, w tym głównie z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,

pedagogiki, leczenia uzależnień. W ciągu całego roku realizowano ponadto **programy oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych** indywidualne i grupowe, którymi objęto łącznie **28 osób**, **13** z nich ukończyło cały program. W 2015 roku przeprowadzono dwie edycje programu, każda z nich trwała po 60 godzin. Ośrodek Korekcyjno - Edukacyjny dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie jest pomysłodawcą i realizatorem kampanii na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie „**Biała wstążka**”. W 2015 roku odbyła się już dziewiąta edycja tej akcji obfitująca w wiele profilaktycznych wydarzeń i zakończona zwiększeniem świadomości społecznej kielczan nt. zjawiska przemocy w rodzinie.

Telefon zaufania

Telefon zaufania działa w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Kielcach od 1995 roku. Dyżury przy TZ pełnią pracownicy SOW. W 2015 roku działały trzy telefony zaufania. Jeden czynny od poniedziałku do piątku w godzinach - 08.00 – 18.00, drugi – Miejski Telefon Zaufania: anonimowy, bezpłatny, czynny był przez całą dobę. Telefon – **195 13** działa w ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Kolejny Telefon Zaufania – **195 25** był czynny całodobowo i przeznaczony dla osób w kryzysie emocjonalnym, telefon ten jest finansowany ze środków Samorządu Województwa Świętokrzyskiego. Część rozmówców telefonów zaufania oczekiwała jedynie porady, niektórzy wsparcia psychologicznego, a dla pewnej grupy osób był on impulsem do nawiązania osobistego kontaktu i rozpoczęcia pracy nad zmianą trudnej sytuacji życiowej. W 2015 roku przeprowadzono w telefonach zaufania ogółem **403** rozmowy i udzielono różnego rodzaju fachowych porad.

Osiągnięte efekty działań Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w 2015 roku

- Zwiększenie wśród osób doznających przemocy poziomu wiedzy na temat zjawiska przemocy w rodzinie, jego istoty, faz, skutków, charakterystyki sprawcy przemocy. Edukacją objęto – **1142 osób**
- Wzrost poziomu wiedzy prawnej u klientów SOW – **548 porad**
- Udzielenie pomocy rodzinom doświadczającym przemocy domowej we współpracy służb, w ramach realizacji procedury „Niebieskie Karty” – **721 osobom**
- Odnotowano ustanie przemocy w rodzinie w wyniku działań podjętych w ramach realizacji procedury „NK” z udziałem pracownika socjalnego i pracownika SOW – **486**

- Zmotywowanie osób objętych procedurą „NK” do podjęcia terapii indywidualnej - **119**
- Zapewnienie bezpiecznego, całodobowego schronienia w hostelu SOW osobom doznającym przemocy i świadkom przemocy w rodzinie w ciągu 909 osobodni – **12 rodzinom, tj. 15 osobom** (w tym: 12 osobom dorosłym i 3 dzieciom)
- Ilość wszczętych postępowań w sprawach o znęcanie się nad rodziną (art. 207 kk) –**70**
- Ochrona praw ofiar poprzez udzielenie wsparcia klientkom i towarzyszenie im w sądzie - **13**
- Występowanie w roli świadka w sądzie, w sprawach karnych dot. klientów SOW – **32**
- Zmotywowanie klientów do udziału w warsztatach psychologicznych dla ofiar, świadków i sprawców przemocy w rodzinie, co zaowocowało zwiększeniem ich umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach życiowych i w relacjach społecznych. W zajęciach profilaktycznych i warsztatowych udział wzięło **50** osób:
  - grupa edukacyjna i terapeutyczna dla uzależnionych od alkoholu – **12** osób
  - grupy edukacyjno – motywacyjne dla ofiar – **7** kobiet
  - grupa korekcyjno - edukacyjna dla sprawców – **28** mężczyzn
  - treningi relaksacyjne, muzykoterapia, arteterapia – **3** dzieci.
- Poprawa funkcjonowania rodziny w sprawach opiekuńczo-wychowawczych – poprzez oddziaływania edukacyjne i terapeutyczne z rodzicami, dziećmi i młodzieżą, w tym udział w zajęciach Szkoły dla Rodziców - 9 osób), łącznie – **82**
- Objęcie specjalistyczną pomocą osób z myślami samobójczymi i po próbach samobójczych - **9**
- Zwiększenie kompetencji zawodowych osób zajmujących się pomaganiem osobom znajdującym się w sytuacji przemocy poprzez ich przeszkolenie – **31 osób** (poprzez udział w superwizji, szkoleniach i konferencjach)
- Edukacja i pomoc za pośrednictwem telefonów zaufania – **403**
- Zabezpieczenie osób przed wejściem w fazę chroniczną kryzysu poprzez podjęcie interwencji kryzysowej i natychmiastowe objęcie pomocą specjalistyczną – **58** osób
- Ochrona zdrowia w sytuacji kryzysowej - pomoc medyczna – **4** osoby
- Ochrona zdrowia w sytuacji kryzysowej - pomoc psychiatryczna – **1** osoba
- Zwiększenie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie i poprawa współpracy służb poprzez zorganizowanie w mieście dziewiątej kampanii społecznej przeciw przemocy we współpracy z Urzędem Miasta Kielce,

członkami strategicznego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz członków Gminnych Zespołów Interdyscyplinarnych, Realizatorów GPPPwR i POO, Caritas Diecezji Kieleckiej, Komenda Miejskiej Policji w Kielcach itd.

W czasie kampanii, jak corocznie zadbano o rozgłos medialny przedsięwzięcia, zamieszczono materiały edukacyjne, reklamowe na terenie całego miasta (banery, ulotki i plakaty w instytucjach miejskich). Zorganizowano spotkanie inauguracyjne kampanię w Urzędzie Miasta Kielce dla ponad 120 uczestników. W czasie trwania kampanii kolportowano „Poradnik Prawny”, publikacje naukowe wydane ze środków GPPPwR dotyczące problematyki przemocy w rodzinie. Zorganizowano, przy współpracy wielu służb i studentów UJK Kielce warsztaty edukacyjne pn. „Przemoc na randce”, w ramach IX Kampanii „Biała wstążka”, odbywającej się jak co roku pod hasłem: „Kocham, lubię, szanuję, nie biję”, poprowadzono zajęcia profilaktyczne dot. zjawiska przemocy w rodzinie dla około **332** dzieci i młodzieży, tj.: w II L.O im. Jana Śniadeckiego dla **240** uczniów zajęciami objęto wszystkie pierwsze klasy oraz w Liceum Ekonomicznym odbyło się spotkanie w ramach konkursu „Nie krzywdź a nie będziesz krzywdzony” z udziałem **40** uczniów. Ponadto przeprowadzono spotkanie edukacyjne ze studentami UJK- dla **30** osób oraz zajęcia profilaktyczne w Zespole Szkół im. J. Verner’a dla **22** uczniów klas gimnazjalnych.

- W 2015 roku popularyzowano działania w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie gminy Kielce oraz akcję KBW w Polsce podczas ogólnopolskich wystąpień konferencyjnych.
- Udział w Tygodniu Pomocy Ofiarom Przestępstw – dyżury specjalistów.
- Udział w Świętokrzyskich Dniach Profilaktyki – dyżury specjalistów.
- Pełnienie całodobowych dyżurów w trzech telefonach zaufania.
- Prowadzenie praktyk studenckich.
- Stworzenie platformy współpracy z powiatami realizującymi program oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie na terenie województwa świętokrzyskiego.
- Udział w pracach wojewódzkiego Zespołu interdyscyplinarnego, konsultacje dla gmin i powiatów w zakresie realizacji zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i w sprawie zapobiegania zamachom samobójczym.

- Udział w pracach wojewódzkiego Zespołu ds. Handlu Ludźmi.
- Udział w pracach wojewódzkiego Zespołu ds. Rodziny i Uzależnień.
- Organizowanie i uczestnictwo w spotkaniach zespołów interdyscyplinarnych i grup roboczych oraz budowanie sieci wsparcia społecznego dla rozwiązania konkretnych problemów społecznych, w tym szczególnie związanych z przemocą w rodzinie i zaniedbaniami opiekuńczo - wychowawczymi – **2733** spotkań. Dzięki podjętym działaniom obserwuje się poprawienie i zacieśnienie współpracy z instytucjami i służbami działającymi w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- Monitorowanie środowisk doświadczających przemocy i zagrożonych przemocą w rodzinie.
- Przeszkolenie przedstawicieli służb pomocy społecznej, oświaty, ochrony zdrowia, członków zespołów interdyscyplinarnych i grup roboczych, z zakresu wiedzy o przemocy w rodzinie i procedury „Niebieskie Karty” jak stosować ją w praktyce. Kadra SOW przeprowadziła bezpłatne szkolenia z zakresu zjawiska przemocy w rodzinie dla pracowników MZK Kielce, Członków ZI i GZI, Policji, pracowników socjalnych, studentów UJK, Kadry pedagogicznej V LO im. Piotra Ściegiennego w Kielcach.
- Opracowanie procedury współpracy z Ośrodkiem Pomocy Ofiarom Przestępstw.
- Współpraca z lokalnymi mediami, popularyzowanie kwestii dot. zwiększania wiedzy mieszkańców Kielc nt. zjawiska przemocy w rodzinie – udział w audycjach radiowych i telewizyjnych.
- Udział w debacie społecznej dot. zjawiska przemocy w rodzinie - w Muzeum Dialogu Kultur, w ramach Przeglądów Filmów Dokumentalnych o prawach człowieka pn.: „Moje ciało a prawa człowieka”.
- Współorganizowanie działań antydyskryminacyjnych z Fundacją Campo Sfera: udział w warsztatach antydyskryminacyjnych i projekcie Muralu.
- Udział w konsultacjach dot. projektu MPiPS pn.: „Monitorowanie losów dziecka”, projekcie badawczym Urzędu Marszałkowskiego pn.: „Przemoc w rodzinie w opinii mieszkańców województwa świętokrzyskiego”.
- Współpraca z Ministerstwem Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w ramach Zespołu Monitorującego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Praca nad zmianami w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

- W okresie październik – grudzień 2015 – udostępnianie danych dot. działalności miasta Kielce w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie Najwyższej Izbie Kontroli oraz Wydziałowi Polityki Społecznej w Kielcach w zakresie prowadzenia oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie i specjalistycznego poradnictwa. Kontrole zakończyły się wynikiem pozytywnym.

2.2.9. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na terenie miasta Kielce na lata 2014 - 2020

W celu efektywnego przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenia jej negatywnych następstw w życiu społecznym i rodzinnym został opracowany Gminny Program na lata 2014 – 2020.

Cel główny i cele szczegółowe Programu

Zmniejszanie rozmiaru przemocy w kieleckich rodzinach oraz ochrona ofiar przemocy w rodzinie poprzez zwiększenie poczucia bezpieczeństwa u osób pokrzywdzonych i zagrożonych przemocą oraz profesjonalizację działań w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie miasta Kielce.

Założenia Programu

- zmiana postaw, przekonań i zachowań mieszkańców Kielc wobec zjawiska przemocy,
- promowanie wartości rodziny i wychowania bez przemocy,
- edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie konsekwencji wynikających ze stosowania przemocy w rodzinie.

Działania i adresaci Programu

Cele będą realizowane poprzez następujące działania:

- uprzedzające tj. diagnoza, informacja, edukacja kierowana do ogółu mieszkańców gminy, w tym także do osób zajmujących się zawodowo pomaganiem osobom potrzebującym,
- interwencyjne tj. opiekuńcze kierowane do osób doznających przemocy w rodzinie, a pouczające i izolujące kierowane do osób stosujących przemoc w rodzinie,
- wspierająco – terapeutyczne dla osób doświadczających i zagrożonych przemocą domową (ofiara, świadek, sprawca),
- działania edukacyjno – korekcyjne dla osób doświadczających i zagrożonych przemocą domową oraz stosujących przemoc.

Realizatorzy i adresaci Programu

Głównymi realizatorami Programu są: Gmina Kielce, która podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności w ramach zespołów interdyscyplinarnych, za pośrednictwem przedstawicieli podmiotów takich jak: jednostki organizacyjne pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia i organizacji pozarządowych. Ponadto do realizacji zadań wynikających z tego Programu włączają się czynnie przedstawiciele Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Kielcach i Prokuratura Rejonowa w Kielcach oraz inne podmioty, które są wymienione w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Adresatami Programu są:

- osoby doznające przemocy w rodzinie i zagrożone przemocą w rodzinie - potoczna nazwa „ofiary” (dorosłe osoby doznające przemocy, osoby starsze i niepełnosprawne, dzieci),
- świadkowie przemocy w rodzinie – osoby, które w sposób bezpośredni lub pośredni uczestniczą w sytuacji występowania przemocy w rodzinie (często są nimi dzieci),
- osoby stosujące przemoc w rodzinie – potoczna nazwa „sprawcy”,
- mieszkańcy miasta Kielce.

Podsumowanie działań podjętych przez miasto Kielce w 2015 roku w ramach Programu i Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

1. Analiza zgromadzonego w czasie realizacji Programu materiału wskazuje na utrzymującą się na dość wysokim poziomie liczbę rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie w Kielcach. Liczba zgłoszonych przypadków przemocy ma bezpośredni związek ze zwiększającą się świadomością społeczną mieszkańców Kielc i częstszym ujawnianiu przypadków przemocy przez samych poszkodowanych, jak i przez przedstawicieli miejskich służb.
2. Zdecydowanie poprawiła się współpraca pomiędzy partnerami Programu dzięki cyklicznym spotkaniom, szkoleniom i poprzez podejmowanie wspólnych, interdyscyplinarnych działań.
3. Poprawiła się w Kielcach infrastruktura i zakres usług oferowanych członkom rodzin doświadczających przemocy domowej.

Warte zauważenia jest również to, że realizacja zadań zapisanych w Harmonogramie Programu skutkuje zwiększeniem dostępności do specjalistycznej

bezpłatnej pomocy, w tym do telefonów zaufania dla osób doznających przemocy w rodzinie.

4. W Szpitalu Dziecięcym w Kielcach wypracowano procedurę dziecka krzywdzonego z uwzględnieniem aktualnych zmian przepisów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie a w Wojewódzkim Szpitalu Zespolonym procedurę postępowania w sytuacji ujawnienia przemocy w rodzinie. W Świętokrzyskim Centrum Psychiatrii powstał już projekt takiej procedury. W Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie obowiązuje zarządzenie wewnętrzne nr 30/2012 z dnia 23 lipca 2012 roku Dyrektora MOPR w sprawie wprowadzenia procedury interwencji w sytuacji bezpośredniego zagrożenia życia i zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie, zmienione zarządzeniem wewnętrznym nr 21/2014 z dnia 8 maja 2014 roku.
5. Na terenie miasta Kielce nie zabrano dzieci z rodzin doświadczających przemocy w rodzinie i zagrożonych przemocą w rodzinie na podstawie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z 29.07.2015 roku.
6. Mieszkańcy miasta mogą liczyć na wsparcie merytoryczne ze strony członków Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych.
7. Pozyskano środki finansowe z GKRPA, dzięki którym przez cały rok dostępna była oferta terapeutyczna w zakresie uzależnień dla osób stosujących przemoc w rodzinie.
8. W ramach ustawowych zadań w mieście jest prowadzony systematyczny nadzór nad prawidłową realizacją procedury „Niebieskie Karty” i są wypracowywane i wdrażane nowe metody jej realizacji.
9. W sposób systematyczny prowadzone są działania edukacyjne, popularyzujące wiedzę na temat zjawiska przemocy w rodzinie i sposobów przeciwdziałaniu mu wśród Kielczan (ulotki, publikacje, akcje społeczne, itp.).
10. Prowadzone są systematyczne szkolenia dla realizatorów działań w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie w celu zwiększania ich kompetencji zawodowych. Dzięki temu zwiększył się profesjonalizmu działań służb w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
11. Lokalne instytucje, środowisko naukowe i media są aktywne w systemie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W 2015 roku profesjonalną pomocą na terenie Gminy Kielce objęto **1887** osób doznających i zagrożonych przemocą w rodzinie. W **721** rodzinach wdrożono procedurę interwencyjną „Niebieskiej Karty” i zostały one objęte **2733** działaniami interdyscyplinarnymi grup roboczych, **403** osoby skorzystały z pomocy telefonów zaufania. Działaniami poradniczymi

i profilaktycznymi objęto kilka tysięcy kielczan, w trakcie kampanii społecznej „Biała wstążka”, Tygodnia Pomocy Ofiarom Przestępstw, Świętokrzyskich Dni Profilaktyki, zajęć psychoedukacyjnych przeprowadzonych z dziećmi, młodzieżą, rodzicami, studentami. Duże znaczenie dla zwiększenia dostępności do profesjonalnej pomocy mają również na terenie Gminy Kielce usługi w postaci trzech telefonów zaufania, w tym dwóch czynnych całodobowo jak również stała interdyscyplinarna współpraca służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie. W 2015 roku Zespół Interdyscyplinarny do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Kielcach, który ma strategiczne znaczenie w systemie, odbył 6 posiedzeń, koordynował i nadzorował prawidłowość realizacji działań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Ponadto Realizatorzy Programu skupieni w czterech Gminnych Zespołach Interdyscyplinarnych odbyli 4 posiedzenia, które służyły zwiększeniu kompetencji i poszerzeniu oferty pomocowej dla rodzin doświadczających i zagrożonych przemocą w rodzinie w Kielcach. Z inicjatywy Zespołu Interdyscyplinarnego usprawniono obsługę organizacyjno – techniczną procedury „Niebieskie Karty”, przeprowadzono kontrolę dokumentacji NK, zmodyfikowano wzory dokumentacji obowiązującej przy realizacji procedury, zorganizowano w październiku konferencję szkoleniową dla 120 przedstawicieli podmiotów, będących realizatorami GPPPwR na terenie gminy Kielce, a kolejną w listopadzie. Ponadto zorganizowano w mieście IX kampanię społeczną „Biała wstążka”, konkurs dla młodzieży pn.: „Nie krzywdź a nie będziesz krzywdzony” we współpracy z Liceum Ekonomicznym im. O. Langego. Kolejnym działaniem ZI usprawniającym działanie systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Kielcach była popularyzacja oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie i wypracowanie konstruktywnej współpracy z sądami powszechnymi. W tym zakresie przeszkolono zawodową kuratorską służbę sądową oraz kuratorów społecznych. Uściślono współpracę z Wydziałem Orzeczeń Karnych. Działania te zaowocowały kierowaniem przez sąd większej liczby sprawców do programu korekcyjno – edukacyjnego.

W 2015 roku gmina Kielce i powiat Kielce były objęte w okresie od października do grudnia kompleksowymi i problemowymi kontrolami Najwyższej Izby Kontroli oraz Wydziału Polityki Społecznej Urzędu Wojewódzkiego. System przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Kielcach został przez oba organy kontrolne oceniony pozytywnie i to zarówno w zakresie pomocy świadczonej dla osób doświadczających przemocy w rodzinie jak i osób stosujących przemoc w rodzinie oraz działalności zespołu interdyscyplinarnego i grup roboczych w latach 2012–2015.

2.2.9. Klub Integracji Społecznej

Głównym zadaniem Klubu Integracji Społecznej jest prowadzenie działań terapeutycznych, samopomocowych, zatrudnieniowych, zmierzających do odzyskania przez osoby zagrożone wykluczeniem społecznym wiary we własne siły, nabycia umiejętności społecznych i podniesienia kwalifikacji zawodowych, jako wartości na rynku pracy.

W 2015 roku z oferty KIS skorzystało 541 osób (1496 wizyt). Ogółem podjęto 1496 działań z zakresu reintegracji społecznej i zawodowej.

Liczba osób korzystających z KIS z poszczególnych Rejonów Opiekuńczych w 2015 roku:

- „ Za Torami ” - 107 osób (344 wizyt)
- „ Szydłówek ” - 112 osób (303 wizyt)
- „ Czarnów ” - 57 osób (164 wizyt)
- „ Jagiellońskie ” - 60 osób (178 wizyt)
- „ Herby ” - 55 osób (143 wizyt)
- „ Białogon ” - 61 osób (123 wizyt)
- „ Barwinek-Baranówek ” - 21 osób (43 wizyt)
- „ Świętokrzyskie ” - 15 osób (36 wizyt)
- „ Śródmieście ” - 11 osób (32 wizyt)
- „ KSM ” - 16 osób (62 wizyt)
- „ Uroczysko ” - 12 osób (40 wizyt)
- Dział ds. Bezdomności - 6 osób (14 wizyt)
- Inne osoby – 8 osób (14 wizyt)

Stałymi partnerami KIS przy realizacji działań z zakresu reintegracji społecznej i zawodowej były Świętokrzyska Wojewódzka Komenda Ochotniczych Hufców Pracy, Państwowa Inspekcja Pracy, Świętokrzyska Agencja Rozwoju Regionalnego, Miejski Urząd Pracy, Świętokrzyski Klub Abstynentów „Raj”, z którymi KIS podpisał porozumienia o współpracy.

Pracownicy KIS uczestniczyli również w rozmowach kwalifikacyjnych do udziału w Centrum Integracji Społecznej oraz w giełdach pracy organizowanych przez MUP, OHP i organizacje pozarządowe (stoisko promujące KIS miało na celu przedstawienie idei i oferty Klubu).

2.2.10. Rehabilitacja społeczno-zawodowa osób niepełnosprawnych

Miasto Kielce na realizację zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej wynikających z ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. otrzymało w 2015 roku **3 595 589 zł.**

Uchwała Nr VI/107/2015 Rady Miasta Kielce z dnia 19 marca 2015 roku określa zadania, które realizowane były przez Ośrodek na rzecz osób niepełnosprawnych.

Z zakresu rehabilitacji zawodowej to:

- przyznawanie osobom niepełnosprawnym środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej,
- dokonywanie zwrotu kosztów wyposażenia stanowiska pracy osoby niepełnosprawnej,
- zwrot wydatków na instrumenty i usługi rynku pracy na rzecz osób niepełnosprawnych, poszukujących pracy i nie pozostających w zatrudnieniu (staże, przygotowanie zawodowe, prace interwencyjne),
- finansowanie kosztów szkoleń i przekwalifikowania zawodowego osób niepełnosprawnych.

Z zakresu rehabilitacji społecznej to:

- dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych,
- dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych,
- dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym i instytucjom działającym na rzecz osób niepełnosprawnych,
- dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych,
- dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej,
- zadania zlecone zgodnie z art. 36 (art.35a, ust.1, pkt 9c).

Realizacja zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej pochłonęła **964 418 zł** i nie zabezpieczyła wszystkich zgłoszonych potrzeb.

Przyznawanie osobom niepełnosprawnym środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej.

Udzielono **12** dofinansowań na rozpoczęcie działalności gospodarczej na łączną kwotę **345 000 zł**. Z uwagi na niewystarczające środki finansowe bez rozpatrzenia pozostało 7 wniosków.

- 1. Zwrot wydatków na instrumenty i usługi rynku pracy na rzecz osób niepełnosprawnych poszukujących pracy i nie pozostających w zatrudnieniu (staże, przygotowanie zawodowe, prace interwencyjne)**

W ramach wydatków na instrumenty i usługi rynku pracy dla bezrobotnych osób niepełnosprawnych i poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu wydano **101 222 zł**. Dofinansowano staże i przygotowanie zawodowe dla **23** osób. Potrzeby z zakresu powyższego zadania zgłasza Miejski Urząd Pracy.

2. Finansowanie kosztów szkoleń i przekwalifikowania zawodowego osób niepełnosprawnych

Kolejną formą pomocy skierowaną do osób niepełnosprawnych były szkolenia organizowane przez Powiatowy Urząd Pracy, skorzystało z nich **9** osób niepełnosprawnych na łączną kwotę **24 442 zł**.

3. Dokonywanie zwrotu kosztów wyposażenia stanowiska pracy osoby niepełnosprawnej

Z wymienionej formy pomocy skorzystało **10** pracodawców jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych. Utworzono **16** stanowisk pracy, na których zatrudniono **16** osób niepełnosprawnych na łączną kwotę **493 358 zł**.

Na realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej przeznaczonej dla osób niepełnosprawnych, będących mieszkańcami Kielc wydano **2 631 171 zł**.

Największe potrzeby zgłaszano w zakresie dofinansowań do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, dużym zainteresowaniem cieszyły się, jak co roku turnusy rehabilitacyjne.

1. Turnusy rehabilitacyjne

wpłynęły **1323** wnioski, pozytywnie rozpatrzono **369** na łączną kwotę **371 451 zł**,

w tym dla:

- dzieci i młodzieży niepełnosprawnej **64** na łączną kwotę **75 217 zł**.
- opiekunów dzieci i młodzieży niepełnosprawnej **59** na łączną kwotę **46 151 zł**.
- dorośli niepełnosprawni z zpch - **2** osób niepełnosprawnych na kwotę **1 576 zł**.
- pozostali dorośli niepełnosprawni **177** na łączną kwotę **197 238 zł**.
- opiekunowie dorosłych niepełnosprawnych **67** na **51 269 zł**.

Z uwagi na niewystarczające środki finansowe w porozumieniu z Powiatową Społeczną Radą ds. Osób Niepełnosprawnych podjęto decyzję o rozpatrywaniu wniosków dotyczących osób ze znacznym i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, w wieku aktywności zawodowej, którzy nigdy nie korzystali z dofinansowania do turnusu rehabilitacyjnego.

2. Sport, kultura, rekreacja i turystyka osób niepełnosprawnych.

W ramach dofinansowania do sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych rozpatrzono pozytywnie **25** wniosków organizacji pozarządowych działających na rzecz osób

niepełnosprawnych. W ramach podpisanych umów zorganizowano **24** imprezy, w których uczestniczyło **1 690** osób niepełnosprawnych na łączną kwotę **117 961 zł**. Były to imprezy o charakterze masowym, skierowane do wszystkich osób niepełnosprawnych, mieszkańców Kielc, jak i imprezy organizowane dla określonej grupy osób niepełnosprawnych, np.:

- Sztuka Integracji – Świętokrzyskie Dni Kultury Osób Niepełnosprawnych,
- Koncert Bożonarodzeniowy,
- Cykl imprez mikołajkowych i wigilijnych dla wszystkich osób niepełnosprawnych,
- Cykl wycieczek turystyczno-poznawczych dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej,
- Olimpiada Niepełnosprawnych – integracja przez sportową rywalizację,
- Impreza kulturalna, pn. „Święto Niepodległości”,
- Wakacyjny obóz dla niepełnosprawnych mieszkańców Kielc „Razem Łatwiej”,
- Wyjazd Zespołu Inscenizacji Tanecznych „Uśmiech” na przeglądy i festiwale.

3. Dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych.

Rozpatrzenie wniosków w ramach dofinansowania do likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych wymagało zaangażowania **274 052 zł** środków finansowych Funduszu. Realizacja tego zadania pozwoliła zlikwidować bariery architektoniczne w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej dla **15** osób niepełnosprawnych na łączną kwotę **130 370 zł**. Dofinansowano zakup sprzętu ułatwiającego komunikację (w tym zakup komputerów i urządzeń wspomagających sygnał dźwiękowy) dla **25** osób niepełnosprawnych, na łączną kwotę **49 979 zł**.

Dofinansowanie do sprzętu technicznego umożliwiło osobom niepełnosprawnym samodzielne poruszanie się jak i samoobsługę. Rozpatrzono pozytywnie **23** wnioski, udzielając dofinansowania w wysokości **93 703 zł**.

W ramach tego zadania rozpatrzono wnioski w zakresie zakupu/naprawy: podnośników wannowych, uchwytów i ławek do wanny, schodołazu, szyn najazdowych na wózek, urządzenia do chodzenia NF – Walker.

4. Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym i instytucjom działającym na rzecz osób niepełnosprawnych.

Osoby niepełnosprawne w 2015 roku mogły ubiegać się o dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze po wcześniejszym uzyskaniu limitu NFZ. Dofinansowano koszty zakupu między innymi: cewników, worków do zbiórki moczu, protez kończyn dolnych i górnych, aparatów ortopedycznych, szkieł

okularowych, okularów lupowych, aparatów do wspomaganie oddechu. Łącznie z takiej formy pomocy skorzystało **891** osób niepełnosprawnych na łączną kwotę **870 806 zł.**, w tym **89** dzieci i młodzieży niepełnosprawnej na kwotę **153 130 zł.**

W 2015 roku udzielono również dofinansowań do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego. Osoby niepełnosprawne, po udokumentowaniu potrzeby rehabilitacji w warunkach domowych na wskazanym sprzęcie rehabilitacyjnym (zaświadczenie lekarskie), otrzymały dofinansowanie w wysokości 60% kosztów zakupu.

Rozpatrzono pozytywnie **26** wniosków udzielając dofinansowań na kwotę **63 351 zł.** Dofinansowano koszty zakupu łóżek rehabilitacyjnych, rękawów uciskowych, rowerów rehabilitacyjnych, orbitreków i rotorów.

5. Dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej.

Na terenie Miasta Kielce działają dwa Warsztaty Terapii Zajęciowej. W zajęciach warsztatowych uczestniczyło **61** uczestników, dla których sporządzono indywidualne programy rehabilitacji. Na działalność WTZ w 2015 roku ze środków PFRON przeznaczono kwotę **902 556 zł.**, a z budżetu Miasta Kielce kwotę **100 284 zł.**

6. Zadania zlecone zgodnie z art. 36 (art. 35a, ust. 1, pkt 9c)

W 2015 roku realizowane były zadania zlecone fundacjom oraz organizacjom pozarządowym, finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w zakresie: „Rehabilitacja osób niepełnosprawnych w różnych typach placówek,„ oraz „Organizowanie lokalnych, regionalnych i ogólnopolskich imprez kulturalnych, sportowych, turystycznych i rekreacyjnych dla osób niepełnosprawnych wspierających ich aktywność w tych dziedzinach „– zawarto **6** umów na kwotę **90 000 zł,** z rehabilitacji skorzystały **452** osoby.

Programy Celowe

Dla poprawy jakości życia osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji zawodowej i społecznej w 2015 roku Miasto brało udział w programie celowym ogłoszonym przez PFRON.

„Aktywny Samorząd” – program dla indywidualnych osób niepełnosprawnych w wieku aktywności zawodowej posiadających znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności i dzieci do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności.

Osoby te mogły, stosownie do potrzeb wynikających z rodzaju i zakresu niepełnosprawności, ubiegać się o dofinansowanie w zakupie lub montażu proponowanego w programie sprzętu lub innych działań, które pozwoliły im na utrzymanie aktywności zawodowej. Program

spotkał się z pozytywnym odbiorem mieszkańców. Z programu skorzystało ogółem **182** osoby niepełnosprawne na łączną kwotę **625 909 zł**.

W poszczególnych modułach i obszarach ze środków finansowych PFRON skorzystała następująca liczba osób:

Moduł I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową

- Obszar A zad.2 – pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B – **6** osób na kwotę **6 585 zł**. (dofinansowano koszty kursu i egzaminu na prawo jazdy kategorii B)
- Obszar B zad. 2 – dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania - **2** osoby na kwotę **6 000 zł**.
- Obszar C zad. 2 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym – **31** osób na kwotę **61 800 zł**.
- Obszar C zad. 3 – pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne – **3** osoby na kwotę **50 010 zł**.
- Obszar D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej (dofinansowanie opłaty za pobyt dziecka w żłobku lub przedszkolu) – **18** osób na kwotę **23 100 zł**.

Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym

W ramach modułu II dofinansowano czesne, dodatek na pokrycie kosztów kształcenia, dodatek na uiszczenie opłaty za przeprowadzenie przewodu doktorskiego. Wsparcie finansowe otrzymało **122** studentów niepełnosprawnych, na łączną kwotę **478 413 zł**.

Program pozwolił zwiększyć mobilność i aktywność osób niepełnosprawnych zarówno w ich życiu społecznym, jak i zawodowym.

Informacja o wykorzystaniu środków Miasta Kielce na rehabilitację zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych.

Miasto realizując politykę społeczną wobec środowiska osób niepełnosprawnych rok rocznie zapewnia środki finansowe na realizację działań w zakresie:

- Organizacji turnusów rehabilitacyjno-wypoczynkowych dla dzieci niepełnosprawnych i przewlekle chorych,
- Organizacji turnusów rehabilitacyjno-wypoczynkowych dla niepełnosprawnych i przewlekle chorych osób dorosłych,
- Rehabilitacji psychofizycznej osób niepełnosprawnych,
- Organizacji warsztatów psychoterapeutycznych, grup wsparcia,
- Organizacji i prowadzenia usług - Asystent Osób Niepełnosprawnych,

- Ograniczania skutków niepełnosprawności poprzez zakup i wypożyczanie sprzętu rehabilitacyjnego, udzielanie instruktażu w zakresie jego obsługi, naprawę i konserwację sprzętu rehabilitacyjnego.

W 2015 roku na wymienione zadania wydano kwotę **280 000 zł** - z rehabilitacji skorzystało **1170** osób.

Wszystkie wymienione zadania służyły rehabilitacji osób niepełnosprawnych i były aktywną formą rehabilitacji połączoną z elementami wypoczynku. Miały na celu poprawę sprawności fizycznej i psychofizycznej, rozwijały zainteresowania osób niepełnosprawnych. Dla wielu osób była to jedyna dostępna forma rehabilitacji i wypoczynku. Umożliwiła opuszczenie swego stałego miejsca pobytu i dała szansę na kontakt ze środowiskiem. Pozwoliła nawiązać kontakty osobiste, koleżeńskie przyjaźnie, a przede wszystkim grupy wzajemnego wsparcia.

Program „Powiat Kielecki przyjazny dla mieszkańców w ograniczaniu skutków niepełnosprawności”.

W ramach dotacji celowej przyznanej na podstawie Porozumienia zawartego pomiędzy Powiatem Kieleckim a Miastem Kielce na realizację programu przeznaczono kwotę w wysokości **60 000 zł**.

Z bezpłatnej rehabilitacji w ramach programu skorzystało **257** niepełnosprawnych mieszkańców Kielc. Wykonano **5 136** zabiegów rehabilitacyjnych (laser, krioterapia, masaż klasyczny, ćwiczenia i inne).

2.2.11. Pomoc dziecku i rodzinie

Dział Opieki i Wychowania Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Kielcach realizuje zadania własne gminy i powiatu wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz zadanie własne gminy i powiatu wynikające z ustawy o pomocy społecznej.

Do zadań gminy, wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej należy wspieranie rodziny przeżywającej trudności opiekuńczo-wychowawcze. Wspieranie rodziny jest prowadzone w formie: pracy z rodziną (przez asystenta rodziny) oraz pomocy w opiece i wychowaniu dziecka (realizowanej poprzez placówki wsparcia dziennego).

Do zadań powiatu wynikających z w/w ustawy należy zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz placówkach opiekuńczo-wychowawczych, finansowanie świadczeń pieniężnych oraz pobytu dzieci z terenu powiatu umieszczonych w pieczy zastępczej, organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym pieczę zastępczą.

Do zadań gminy wynikających z ustawy o pomocy społecznej należy praca socjalna w rodzinach z dziećmi z niewydolnością opiekuńczo-wychowawczą realizowana przez Zespół Profilaktyki Rodzinnej.

Do zadań powiatu wynikających z w/w ustawy należy pomoc w integracji ze środowiskiem młodzieży opuszczającej domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie oraz różnego rodzaju placówki: socjoterapeutyczne, resocjalizacyjne i poprawcze oraz prowadzenie i zapewnienie miejsc w Domu dla Matek z Małoletnimi Dziećmi i Kobiet w Ciąży.

Od września 2014 r. Dział Opieki i Wychowania realizuje nowe zadanie powiatu, wynikające z ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, a mianowicie pokrywanie opłaty za pobyt dziecka pozbawionego opieki i wychowania rodziców umieszczonego w zakładzie opiekuńczo-leczniczym, zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym lub zakładzie rehabilitacji leczniczej.

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności opiekuńczo-wychowawcze.

Doskonalono pracę Zespołu Profilaktyki Rodzinnej, który został powołany do pracy z rodzinami niewydolnymi wychowawczo, zagrożonymi zabranieniem dziecka ze środowiska. Zespół ten ma charakter interdyscyplinarny i skupia w razie potrzeby, poza pracownikiem socjalnym lub asystentem rodziny, specjalistów MOPR (psychologa, pedagoga, psychiatrę) oraz pedagoga szkolnego, pielęgniarkę środowiskową, kuratora sądowego, dzielnicowego, wychowawców placówek wsparcia dziennego itp.

W 2015 r. w zainteresowaniu **Zespołu Profilaktyki Rodzinnej** pozostawało **212** rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, w tym 22 rodzin zostało objęte dodatkowo wsparciem asystentów rodziny. Zorganizowano również warsztaty umiejętności rodzicielskich, w których rozpoczęło i nadal uczestniczy 6 osób. Prowadzone były również systematyczne spotkania grupy wsparcia dla rodziców wychowujących dzieci. W ramach tej grupy zorganizowano spotkania edukacyjne ze specjalistami różnych dziedzin, m. in.: ze specjalistą terapii SI, podczas którego można było uzyskać wiedzę o zaburzeniach integracji sensorycznej, policjantkami z Wydziału Prewencyjnego Policji oraz z terapeutą uzależnień. Łącznie odbyło się 15 spotkań, w ramach których odbyły się zajęcia tematyczne, m. in. z zakresu muzykoterapii, terapii kolorami, radzenia sobie ze stresem oraz sposobów organizowania wolnego czasu dla dzieci. W 2015 r. Zespół kontynuował aktywizację kulturalno-społeczną rodzin objętych wsparciem asystentów rodzin, zorganizowano wspólne oglądanie ulubionych filmów w Klubie Integracji Społecznej, wyjście do Oratorium

Świętokrzyskiego na spektakl pt. „Kopciuszek”, a także do Muzeum Zabawy i Zabawek oraz udział w turnieju Gier i Zabaw Dawnych.

Ponadto w ramach Zespołu osoby potrzebujące mogły skorzystać z konsultacji indywidualnych z psychologiem, logopedą oraz terapeutą uzależnień. W 2015 r. odbyło się 335 spotkań z psychologiem, w których uczestniczyło 93 osoby, w tym 31 dzieci w wieku od 3 do 17 lat. Ogółem odbyło się 31 konsultacji logopedycznych, w których uczestniczyło 12 osób. Z konsultacji u terapeuty ds. uzależnień skorzystało 59 osób, z tego 28 osób pozostawało w systematycznym kontakcie z terapeutą, 3 osoby zostały skierowane do odpowiednich placówek specjalistycznych, w celu podjęcia terapii uzależnienia od alkoholu.

W 2015 r. Koordynatorzy Zespołu uczestniczyli w 21 interwencjach dotyczących zagrożenia życia lub zdrowia 28 dzieci; z tej liczby 14 dzieci umieszczono w czasowej pieczy zastępczej, natomiast 14 dzieci powierzono opiece bliskiej rodziny lub osobom zaprzyjaźnionym.

Od 2012 r. ważnym ogniwem systemu opieki nad dzieckiem i rodziną jest asystent rodziny, który wspiera rodziny dysfunkcyjne w pokonywaniu trudności opiekuńczo-wychowawczych. W 2015 r. zatrudnionych było 10 asystentów. Liczba rodzin, z którymi pracowali asystenci rodziny wyniosła 101.

Kontynuowano rozwój placówek wsparcia dziennego jako jednego z ważniejszych elementów kompleksowej pomocy dziecku i rodzinie, przeżywającej problemy opiekuńczo-wychowawcze. **Placówki wsparcia dziennego** mają na celu wspomaganie wychowawczej roli rodziny w integralnym rozwoju dziecka, przeciwdziałanie demoralizacji dzieci i młodzieży pochodzących ze środowisk zaniedbanych wychowawczo.

Rozwój placówek wsparcia dziennego na terenie miasta Kielce zapewnia dostęp do ich usług większej liczbie dzieci i młodzieży potrzebujących wsparcia.

W roku 2015 na terenie miasta Kielce funkcjonowało **29** placówek wsparcia dziennego, oferując łącznie 1 195 miejsc dla dzieci i młodzieży:

Placówki wsparcia dziennego publiczne:

- a) Sieć Świetlic Środowiskowych „4 Kąty” działająca w ramach struktury MOPR w Kielcach łącznie 210 miejsc
- Filia nr 1 – ul. Paderewskiego 20 – 40 miejsc
  - Filia nr 2 – ul. 1 – go Maja 195 – 45 miejsc
  - Filia nr 3 – ul. Konopnickiej 5 – 40 miejsc
  - Filia nr 4 – ul. Ściegiennego 270 D – 25 miejsc

- Filia nr 5 – ul. Konopnickiej 5 – 30 miejsc
- Filia nr 6 – u. Kazimierza Smolaka 11 – 30 miejsc
- b) Ognisko Wychowawcze przy Zespole Placówek „Kamyk”, ul. Toporowskiego 12 na 40 miejsc,
- c) Placówka wsparcia dziennego przy Zespole Placówek „Dobra Chata”, ul. Sandomierska 126 na 45 miejsc,
- d) Specjalistyczna Placówka Wsparcia Dziennego przy Placówce Opieki Doraźnej „Azyl”, ul. Kołłątaja 4 na 30 miejsc.

Placówki wsparcia dziennego niepubliczne:

- a) Ognisko Wychowawcze, prowadzone przez Dom Zgromadzenia Sióstr Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo, ul. Kościuszki 36 na 35 miejsc,
- b) Dzienny Ośrodek Socjoterapii, prowadzony przez Stowarzyszenie Pomocni w Drodze „Rafael” w Kielcach, łącznie na 125 miejsc,
  - Oddział I - ul. Cedro Mazur 19 na 15 miejsc,
  - Oddział II - ul. Skibińskiego 8 na 40 miejsc,
  - Oddział III - ul. Wikaryjska 2 na 70 miejsc,
- c) Kluby prowadzone przez Stowarzyszenie „Nadzieja Rodzinie” łącznie 295 miejsc:
  - „Młoda Strefa” dla dzieci:
    - ul. Oboźna 5 na 45 miejsc,
    - os. Na Stoku 98 na 55 miejsc,
  - „Wolna Strefa” dla młodzieży:
    - ul. Naruszewicza 16 na 60 miejsc,
    - ul. Karczówkowska 36 na 40 miejsc,
    - ul. Nowaka- Jeziorańskiego 75 na 60 miejsc,
    - ul. Krakowska 17 na 35 miejsc.
- d) Świetlica Środowiskowa „Beczka” prowadzona przez Stowarzyszenie Chrześcijańskie „Miejsce dla Ciebie”, os. Barwinek 28 na 25 miejsc
- e) Świetlica Żeglarska, prowadzona przez Uczniowski Klub Sportowy „Zalew Kielce”, ul. Zagnańska 82 na 30 miejsc.
- f) Oratorium Świętokrzyskie Świętego Jana Bosko, łącznie na 65 miejsc:
  - - ul. 1-go Maja 57 na 40 miejsc,
  - - ul. Górnicza 64 na 25 miejsc.
- g) Świetlice Środowiskowe Caritas Diecezji Kieleckiej, łącznie na 75 miejsc:

- Świetlica „Pod Aniołem” przy ul. Mieszka I 48 na 40 miejsc,
  - Świetlica „U Józefa” przy ul Turystycznej 3 na 35 miejsc.
- h) Świetlica Środowiskowa „Brachu”, prowadzona przez Fundację „Możesz więcej” przy ul. Szymanowskiego 3/58 na 45 miejsc,
- i) „Siemacha Spot”, prowadzona przez Stowarzyszenie „Siemacha” przy ul. Radiowej 12 (Galeria Korona) na 125 miejsc.
- j) Świetlica Środowiskowa prowadzona przez Stowarzyszenie Nauczycieli i Wychowawców w Kielcach, przy Chęcińskiej 3 na 45 miejsc.
- k) Placówka wsparcia dziennego, działająca przy Świętokrzyskim Klubie Abstynentów „Raj” w Kielcach, ul. Jagiellońska 42a na 10 miejsc.

Zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz finansowanie świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci z terenu powiatu umieszczonych w pieczy zastępczej.

Tabela 15. Liczba **rodzin zastępczych** funkcjonujących w 2015 z podziałem na poszczególne typy rodzin

Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba umieszczonych dzieci
Rodziny zastępcze ogółem	183*	260
spokrewnione	121	147
niezawodowe	45	51
Zawodowe, w tym:	12	41
- pogotowia rodzinne	5	23
- specjalistyczne	3	6
Rodzinne domy dziecka (rdd)	4	21

* 1 rodzina pełni podwójną funkcję

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2015 r. Sąd wydał postanowienia o umieszczeniu **42** dzieci w 29 rodzinach zastępczych.

Kielce promują profesjonalnie przygotowaną, zawodową rodzinną pieczę zastępczą. Naborem, szkoleniami oraz kwalifikacją kandydatów na różne formy rodzinnej pieczy zastępczej zajmuje się Ośrodek Rodzinnej Pieczy Zastępczej w Kielcach, który od stycznia 2012 r. zajmuje się również wspieraniem i szkoleniem istniejących rodzin zastępczych. W przypadku braku osób chętnych do prowadzenia form rodzinnych na terenie miasta,

poszukuje się kandydatów mieszkających poza Kielcami, którzy po zakwalifikowaniu przez ORPZ świadczą usługi na rzecz miasta na podstawie umowy zawartej z Prezydentem Miasta Kielce.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wprowadziła nowe świadczenia na dzieci umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej. Przyznanie świadczeń obligatoryjnych regulują przepisy ustawy. Zasady przyznawania świadczeń fakultatywnych zostały określone Zarządzeniem Prezydenta Miasta Kielce.

Każda rodzina zastępcza lub prowadzący rodzinny dom dziecka otrzymuje świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dzieci w niej umieszczonych, której wysokość uzależniona jest odrodzaju rodziny zastępczej. Dla rodziny zastępczej spokrewnionej wysokość świadczenia wynosi nie mniej niż 660 zł na dziecko, dla pozostałych form pieczy rodzinnej nie mniej niż 1000 zł na dziecko. Na dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności przysługuje dodatek w wysokości 200 zł miesięcznie.

Rodziny zastępcze lub prowadzący rodzinne domy dziecka mogą ubiegać się również o świadczenia fakultatywne: świadczenie na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z przyjęciem dziecka do rodziny zastępczej oraz dofinansowanie do wypoczynku dziecka poza miejscem zamieszkania. Zawodowe rodziny zastępcze oraz prowadzący rodzinny dom dziecka mogą ubiegać się dodatkowo o środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego lub domu jednorodzinnego, pokrycie kosztów remontu w lokalu, którym prowadzona jest zawodowa rodzina zastępcza lub rdd.

Zawodowe rodziny oraz prowadzący rodzinny dom dziecka, na mocy zawartej z Prezydentem Miasta Kielce umowy, otrzymują wynagrodzenie, którego wysokość nie może być niższa niż 2000 zł. Zasady ustalania wysokości wynagrodzenia w zależności od rodzaju świadczonej usługi, stażu pracy oraz ilości powierzonych opiece dzieci reguluje Zarządzenie Prezydenta Miasta Kielce.

Wysokość środków przeznaczonych w 2015 r. na rodzinną pieczę zastępczą wyniosła – **2 493 916 zł.**, z tego:

- miesięczne świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania 260 dzieci – 1 836 707 zł,
- świadczenie na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z przyjęciem dziecka do rodziny zastępczej dla 18 dzieci – 24 880 zł,

- dofinansowanie do wypoczynku dziecka poza miejscem zamieszkania dla 41 dzieci – 21 986 zł,
- środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego lub domu jednorodzinnego dla 9 rodzin – 56 241 zł,
- pokrycie kosztów remontu lokalu lub domu, w którym prowadzona jest zawodowa rz lub rdd dla 2 rodzin – 5 636 zł,
- wynagrodzenia dla 16 zawodowych rodzin zastępczych i prowadzących rdd (wraz z należnymi składkami) – 507 310 zł.
- wynagrodzenia dla 11 osób zatrudnionych do pomocy w sprawowaniu opieki nad dziećmi i pracach gospodarczych oraz rodzin pomocowych (wraz z należnymi składkami) – 40 976 zł.

W 2015 r. 56 dzieci przestało być wychowankami rodzinnej pieczy zastępczej, czego powodem było:

- w 4 przypadkach osiągnięcie w 2015 r. pełnoletności przez wychowanka i usamodzielnienie,
- w 17 przypadkach rozwiązanie rodziny zastępczej i powrót dzieci do rodziców naturalnych,
- w 4 przypadkach przeniesienie do innej rodziny zastępczej,
- w 14 przypadkach adopcja dziecka,
- w 3 przypadkach umieszczenie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej,
- w 1 przypadku umieszczenie dziecka w dps
- w 13 przypadkach usamodzielnienie wychowanków, którzy uzyskali pełnoletność we wcześniejszym okresie.

Zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w placówkach opiekuńczo-wychowawczych

Od dnia 1.01.2012 r. placówki opiekuńczo-wychowawcze należą do systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej.

W 2015 r. na terenie miasta Kielce funkcjonowały następujące placówki opiekuńczo-wychowawcze świadczące opiekę całodobową:

- a) Zespół Placówek im. A. Kamińskiego „Kamyk”, ul. Toporowskiego 12 (14 miejsc socjalizacyjnych, 11 miejsc specjalistyczno-terapeutycznych),
- b) Zespół Placówek „Dobra Chata”, ul. Sandomierska 126 (28 miejsc socjalizacyjnych),

- c) Dom Rodzinny nr 1, ul. Pomorska 119 A (8 miejsc),
- d) Dom Rodzinny nr 2, ul. Górników Staszicowskich 93 (8 miejsc),
- e) Niepubliczna Placówka Rodzinna Nr 1, ul. Zgórska 61A, (9 miejsc),
- f) Niepubliczna Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza typu Rodzinnego Nr 2, Mokry Bór 14A., gm. Mniów (7 miejsc).
- g) Placówka Opieki Doraźnej „Azyl”, ul. Kołłątaja 4 (14 miejsc interwencyjnych).

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2015 r. w placówkach opieki całodobowej umieszczono **43** małoletnich, z tego:

- 12 dzieci w Zespole Placówek „Kamyk”,
- 4 dzieci w Zespole Placówek „Dobra Chata”
- 26 dzieci w Placówce Opieki Doraźnej „Azyl”,
- 4 dzieci w Placówkach Rodzinnych,
- w 17 przypadkach odmówiono innym powiatom skierowania dzieci do placówek na terenie miasta Kielce z powodu braku miejsc lub konieczności zapewnienia miejsca dzieciom z terenu Miasta Kielce przebywającym tymczasowo w POD „Azyl” na czas oczekiwania na wydanie przez Sąd prawomocnego postanowienia o umieszczeniu w placówce.

Na dzień 31.12.2015 r. w kieleckich placówkach opieki całodobowej przebywało **89** dzieci, z tego 64 dzieci pochodzących z miasta Kielce oraz 25 dzieci pochodzących z innych powiatów. Dzięki finansowaniu dzieci przez powiaty pochodzenia koszty utrzymania placówek opieki całodobowej przez Miasto Kielce są niższe.

Na koniec 2015 roku w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów przebywało 1 dziecko pochodzące z Miasta Kielce. Liczba jest tak mała, ponieważ z zasady MOPR nie umieszcza dzieci w placówkach zlokalizowanych poza miejscem stałego zamieszkania, by umożliwić kontakt z rodzicami oraz pracę z nimi nad powrotem dzieci do środowisk naturalnych.

Organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym z pieczy zastępczej.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2015 r. udzielono pomocy w usamodzielnieniu **68** wychowankom rodzinnej pieczy zastępczej. Z tego:

- 62 osoby otrzymały pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki,
- 11 osób otrzymało pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej,
- 6 osób objęto jednorazową pomocą pieniężną na usamodzielnienie,

- 3 osoby zamieszkały w mieszkaniach chronionych lub lokalach aktywizujących

Wysokość środków przeznaczonych w 2015 r. na świadczenia związane z usamodzielnieniem wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej wyniosła 360 646 zł, z tego na:

- pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki na kwotę 299 924 zł,
- pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej na kwotę 32 717 zł,
- jednorazowa pomoc pieniężna na usamodzielnienie na kwotę 28 005 zł.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2015 r. pomocą w usamodzielnieniu objęto również 23 wychowanków opuszczających instytucjonalną pieczę zastępczą, z tego:

- 19 osób otrzymało pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki,
- 3 osoby otrzymały pomoc na zagospodarowanie,
- 3 osoby objęto jednorazową pomocą pieniężną na usamodzielnienie,
- 8 osobom umożliwiono zamieszkanie w mieszkaniu chronionym,
- 1 osobie udzielono pomocy w pozyskaniu mieszkania socjalnego.
- 1 osobie udzielono pomocy w uzyskaniu zatrudnienia

Wysokość środków przeznaczonych w 2015 r. na świadczenia związane z usamodzielnieniem wychowanków instytucjonalnej pieczy zastępczej wyniosła 124 495 zł, z tego:

- pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki na kwotę 93 912 zł,
- pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej na kwotę 10 819 zł.,
- jednorazowa pomoc pieniężna na usamodzielnienie na kwotę 19 764 zł.

Postępowanie dotyczące ustalania odpłatności rodziców naturalnych za pobyt dzieci w pieczy zastępczej oraz zakładach opiekuńczo-leczniczych.

Ogólna liczba rodziców naturalnych, dla których w 2015 r. wydano decyzję – 442 w tym:

- rodziców dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej – 332
- rodziców dzieci przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej – 114
- rodziców dzieci przebywających w zakładach opiekuńczo-leczniczych - 6

Dla rodziców dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej prowadzono postępowania administracyjne, które zakończyły się wydaniem łącznie 473 decyzji, w tym:

- decyzji odstępujących w całości od ustalenia opłaty - 252
- decyzji odstępujących w części od ustalenia opłaty - 8
- decyzji ustalających opłatę z urzędu - 73
- decyzji zmieniających decyzje - 33
- decyzji umarzających należności - 37
- decyzji umarzających postępowanie - 15

- decyzji uchylających lub wygaszających decyzje – 50
- decyzji odmawiających odstąpienia w całości i odstępujących w części od ustalenia opłaty – 2
- umorzenie należności w drodze jednostronnego oświadczenia woli- 3

Dla rodziców dzieci przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej prowadzono postępowania administracyjne, które zakończyły się wydaniem łącznie 217 decyzji, w tym:

- decyzji odstępujących od ustalenia opłaty – 103
- decyzji odstępujących w części od ustalenia opłaty -11
- decyzji ustalających opłatę z urzędu - 36
- decyzji zmieniających decyzje - 18
- decyzji umarzających należności - 14
- decyzji uchylających lub wygaszających decyzje – 24
- decyzji odmawiających odstąpienia w całości i naliczających w całości opłatę – 6
- umorzenie należności w drodze jednostronnego oświadczenia woli- 2
- decyzji umarzających postępowanie - 3

Dla rodziców dzieci przebywających w zakładach opiekuńczo-leczniczych prowadzono postępowania administracyjne, które zakończyły się wydaniem łącznie 15 decyzji, w tym:

- decyzji odstępujących od ustalenia opłaty – 5
- decyzji ustalających opłatę z urzędu - 4
- decyzji zmieniających decyzje - 2
- decyzji uchylających lub wygaszających decyzje – 1
- decyzji odmawiających odstąpienia w całości i naliczających w całości opłatę – 2

W 2015 roku kontynuowano działania w celu ustalenia miejsca pobytu osób zobowiązanych do regulowania opłaty za pobyt dzieci w pieczy zastępczej oraz egzekucji należności z tym związanych. Odnaleziono do czynności związanych z ustaleniem opłat i egzekucją 10 spośród 39 poszukiwanych.

W stosunku do 29 rodziców naturalnych dzieci bez ustalonego miejsca pobytu podjęto następujące czynności:

- 10 osób - prowadzone są bieżące poszukiwania (wnioski do różnych instytucji, jak Urzędy Gmin, ZUS, Centralne Biuro Meldunkowe, Centralny Rejestr Osób Osadzonych, itp.),
- 12 osób – skierowano wnioski do Sądu Rejonowego o ustanowienie kurateli dla osoby nieznannej z miejsca pobytu, z tego wszystkie Sąd rozpatrzył pozytywnie,

- 7 osób nadal oczekuje na wszczęcie procedury poszukiwawczej.

W stosunku do dłużników (rodziców, którzy nie regulują ustalonej opłaty oraz osób zobowiązanych do spłaty nienależnie pobranych świadczeń skierowano:

- 50 upomnień do spłaty należności,
- 40 nowych tytułów egzekucyjnych.

W 2015 r. monitorowano łącznie 320 spraw dłużników, z czego 34 osoby spłacały należności, a wobec 43 osób zakończono postępowanie i przekazano sprawy do archiwum.

Pokrywanie kosztów utrzymania dzieci pochodzących z Kielc, umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych i rodzinach zastępczych na terenie innego powiatu.

W 2015 r. zawarto lub kontynuowano:

- 21 porozumień w zakresie ponoszenia kosztów za pobyt dzieci pochodzących z Kielc przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej zamieszkujących na terenie innych powiatów, wydatki na realizację tego zadania wyniosły 294 883 zł.
- 28 porozumień w zakresie ponoszenia kosztów przez powiaty pochodzenia dzieci przebywających w rodzinach zastępczych zamieszkujących na terenie Miasta Kielce, wpływy z tego tytułu wyniosły 280 491 zł.
- 1 porozumienie w zakresie ponoszenia kosztów za pobyt dzieci pochodzących z Kielc przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów, wydatki na realizację tego zadania wyniosły 31 193 zł.
- 17 porozumień i umów w zakresie ponoszenia kosztów przez powiaty pochodzenia dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie Miasta Kielce,
- 40 notami obciążono powiaty pochodzenia dzieci za pobyt w placówce interwencyjnej.

Wpływy z tego tytułu wyniosły łącznie 1 498 422 zł., co wpłynęło na zmniejszenie wydatków Miasta Kielce na utrzymanie placówek opiekuńczo -wychowawczych.

Pokrywanie kosztów pobytu dzieci pozbawionych opieki i wychowania rodziców umieszczonych w zakładzie opiekuńczo-leczniczym, zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym lub zakładzie rehabilitacji leczniczej

W roku 2015 Miasto Kielce pokrywało koszty pobytu 5 dzieci przebywających w następujących zakładach:

- Niepubliczny Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy “Z ufnością w III-Tysiąclecie” w Częstochowie – 2 dzieci
- Zakład Opiekuńczo-Leczniczy przy Szpitalu św. Rocha w Ozimku – 2 dzieci do 7 września 2015 r.
- Zakład Opiekuńczo-Leczniczy prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Św. Józefa w Wierzbicach – 1 dziecko do 6 września 2015, 3 dzieci od 7 września 2015 r.

W 2015 r. łączna kwota środków przeznaczonych na realizację zadania wyniosła 100 233 zł.

Pomoc w integracji ze środowiskiem młodzieży opuszczającej domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie oraz różnego rodzaju placówki socjoterapeutyczne, resocjalizacyjne i poprawcze, m.in. młodzieżowe ośrodki wychowawcze oraz zakłady poprawcze.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2015 r. pomocą w usamodzielnieniu objęto 6 wychowanków w/w form opieki, z tego:

- 6 osób otrzymało pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki,
- 1 osoba otrzymała pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej

Wysokość środków przeznaczonych w 2015 r. na świadczenia związane z usamodzielnieniem wychowanków wyniosła 26 489 zł, z tego na:

- pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki na kwotę 23 493 zł,
- pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej na kwotę 2 993 zł.

Prowadzenie i zapewnienie miejsc w Domu dla Matek z Małoletnimi Dziećmi i Kobiet w Ciąży w Kielcach, ul. Słoneczna 9.

Dom dla Matek z małoletnimi dziećmi i Kobiet w ciąży jest ośrodkiem wsparcia, zapewniającym możliwość całodobowego pobytu, dla osób wychowujących samotnie dzieci lub kobiet w ciąży, pochodzących z terenu miasta Kielce, dotkniętych przemocą lub znajdujących się w sytuacji kryzysowej,

W 2015 r. wsparciem Domu dla Matek z Małoletnimi dziećmi objęto 19 osób, w tym 10 dorosłych kobiet oraz 9 dzieci.

2.2.12. Dział Projektów Strukturalnych

Główne zadania Działu:

1. Opracowywanie i wdrażanie przedsięwzięć służących rozwiązywaniu problemów społecznych wynikających z ustawy o pomocy społecznej.
2. Opracowywanie przedsięwzięć służących osiągnięciu celów i realizacji zadań określonych w Strategii rozwiązywania problemów społecznych dla miasta Kielce na lata 2014-2020.
3. Budowanie lokalnej koalicji organizacji i instytucji statutowo zajmujących się problematyką społeczną zgodnie z zasadą współpracy i partnerstwa.
4. Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie pozyskiwania środków finansowych na działalność statutową w obszarze pomocy społecznej (przygotowywanie ofert konkursowych, partnerska realizacja projektów).
5. Pozyskiwanie funduszy zewnętrznych na realizację zadań polityki społecznej.

Projekty realizowane w 2015 r.:

Tytuł projektu: **Poprawa jakości usług opieki społecznej poprzez adaptację budynku na lokale aktywizujące dla osób niepełnosprawnych oraz podniesienie kwalifikacji zawodowych personelu Zespołu Placówek "Kamyk" w Kielcach**

Czas realizacji projektu: 21.06.2013 r. - 30.06.2015 r.

Budżet projektu: 590 581,95 zł

Projekt współfinansowany ze środków Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy, Obszar tematyczny: Ochrona zdrowia, Cel 2 Poprawa usług podstawowej opieki zdrowotnej i usług opieki społecznej, w ramach projektu KIK/57 „Podniesienie jakości usług świadczonych w Jednostkach Organizacyjnych Pomocy Społecznej w celu wzmocnienia podmiotowości i aktywności życiowej podopiecznych”.

Cel projektu: podniesienie jakości świadczonych usług w zakresie poziomu życia i funkcjonowania niepełnosprawnych wychowanków placówki, poprzez wzmocnienie ich podmiotowości i aktywności życiowej.

W ramach Komponentu I utworzono i wyposażono 5 lokali aktywizujących dla 8 osób z niepełnosprawnością intelektualną, fizyczną lub sprzężoną, które przy wsparciu opiekuna są w stanie samodzielnie funkcjonować.

W ramach Komponentu II 18 pracowników merytorycznych placówki wzięło udział w szkoleniach, kursach oraz studiach podyplomowych z zakresu specyfiki pracy oraz potrzeb osób objętych pomocą społeczną i aktywizowania usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej. Projekt został zakończony i rozliczony.

Strona internetowa projektu: www.programszwajcarski.kamyk.mopr.kielce.pl

Tytuł projektu: **Poprawa jakości usług opieki społecznej poprzez utworzenie mieszkań aktywizujących dla osób starszych i niepełnosprawnych oraz podniesienie kwalifikacji zawodowych personelu Domu Pomocy Społecznej im. Jana Pawła II w Kielcach**

Czas realizacji projektu: 21.06.2013 r. - 30.09.2015 r.

Budżet projektu: 1 786 191,49 zł

Projekt współfinansowany ze środków Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy, Obszar tematyczny: Ochrona zdrowia, Cel 2 Poprawa usług podstawowej opieki zdrowotnej i usług opieki społecznej, w ramach projektu KIK/57 „Podniesienie jakości usług świadczonych w Jednostkach Organizacyjnych Pomocy Społecznej w celu wzmocnienia podmiotowości i aktywności życiowej podopiecznych”.

Cel projektu: podniesienie jakości usług świadczonych mieszkańcom Domu Pomocy Społecznej im. Jana Pawła II przy ul. Jagiellońskiej, poprzez realizację działań inwestycyjnych oraz szkoleniowych dla personelu.

W ramach Komponentu I utworzono 19 mieszkań aktywizujących dla osób starszych i/lub niepełnosprawnych.

W ramach Komponentu II 52 pracowników merytorycznych i medycznych wzięło udział w szkoleniach oraz studiach podyplomowych z zakresu specyfiki pracy z osobami starszymi oraz niepełnosprawnymi.

Projekt został zakończony i rozliczony.

Strona internetowa projektu: www.programszwajcarski.dps.mopr.kielce.pl

Tytuł projektu: **Świat w moim domu**

Czas realizacji projektu: 11.09.2009 r. - 31.03.2015 r.

Budżet projektu: 1 452 434,98 zł

Projekt współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka, 8 Oś Priorytetowa Społeczeństwo informacyjne – zwiększanie innowacyjności gospodarki, Działanie 8.3 Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu – eInclusion.

Cel projektu: przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu osób znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej i niepełnosprawnych ze 154 indywidualnych gospodarstw domowych na terenie Gminy Kielce.

W ramach działań w projekcie 154 uczestników otrzymało zestawy komputerowe z systemem operacyjnym, pakietem biurowym i programem filtrującym. Ponadto jedna osoba z każdego gospodarstwa domowego została przeszkolona w zakresie podstaw obsługi komputera i korzystania z Internetu. Dzięki kompleksowym działaniom odpowiadającym na potrzeby grupy docelowej zniwelowane zostały ekonomiczne, technologiczne i mentalne bariery korzystania z e-Uслуг, co przyczyni się do trwałej zmiany w grupie docelowej w zakresie posługiwania się nowoczesnymi technologiami i aktywnego uczestnictwa w lokalnym życiu społecznym i gospodarczym.

Projekt został zakończony i rozliczony. Dla zachowania trwałości rezultatów projektu w okresie 5 lat po jego zakończeniu opłacany będzie abonament za dostęp do szerokopasmowego Internetu.

Strona internetowa projektu: www.poig.mopr.kielce.pl

Tytuł projektu: **Okno na świat**

Czas realizacji projektu: 14.05.2013 r. - 31.08.2015 r.

Budżet projektu: 1 216 772,55 zł

Projekt współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka, 8 Oś Priorytetowa Społeczeństwo informacyjne – zwiększanie innowacyjności gospodarki, Działanie 8.3 Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu – eInclusion.

Cel projektu: przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu osób znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej i niepełnosprawnych w 180 indywidualnych gospodarstwach domowych na terenie gminy Kielce.

Zakupiono 180 zestawów komputerowych z systemem operacyjnym wraz z oprogramowaniem biurowym i filtrującym oraz 180 akcesoriów komputerowych. Po dostarczeniu do gospodarstw domowych sprzętu komputerowego oraz akcesoriów nastąpiła instalacja Internetu i opłacanie abonamentu za szerokopasmowy Internet.

Dzięki kompleksowym działaniom odpowiadającym na potrzeby grupy docelowej zniwelowane zostały ekonomiczne, technologiczne i mentalne bariery korzystania z e-Uслуг, co przyczyni się do trwałej zmiany w grupie docelowej w zakresie posługiwania się nowoczesnymi technologiami i aktywnego uczestnictwa w lokalnym życiu społecznym i gospodarczym.

Projekt został zakończony i rozliczony. Dla zachowania trwałości rezultatów projektu w okresie 5 lat po jego zakończeniu opłacany będzie abonament za dostęp do szerokopasmowego Internet.

Strona internetowa projektu: www.oknonaswiat.mopr.kielce.pl.

Projekty przygotowywane w 2015 r.:

Tytuł projektu: **Moje zmysły działają inaczej – poznaj świat tak jak ja**

Czas realizacji projektu: 01.08.2015 r. - 31.12.2015 r.

Budżet projektu: 52 640,00 zł

Projekt przygotowany na konkurs ogłoszony przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej w ramach programu „Świetlica – Dzieci – Praca” na rzecz wsparcia dziecka i rodziny w gminie, w latach 2011 – 2015.

Cel projektu: poprawa emocjonalnego i społecznego funkcjonowania dzieci z zaburzeniami przetwarzania sensorycznego i ich rodziców oraz podniesienie poziomu jakości ich życia.

W projekcie zaplanowano organizację wypoczynku letniego, podczas którego dzieci i rodzice objęci zostaną specjalistyczną diagnozą, programami socjoterapeutycznymi i terapią SI oraz happeningu pod hasłem „Moje zmysły działają inaczej – poznaj świat tak jak ja”.

Projekt nie otrzymał dofinansowania.

Dział udzielał wsparcia organizacjom pozarządowym w przygotowaniu projektów:

- „Blżej ludzi – bliżej siebie”, „Przyjaciele spod fontanny”, „Pociąg do zdrowia”, „Warsztaty umiejętności społecznych” - Świętokrzyski Zespół Regionalny Koalicji na rzecz Zdrowia Psychicznego;
- „Wyplłyn na szerokie wody własnych możliwości”, „Pozytywnie zakręceni 2” - Fundacja „Przyjazny Dom Dziecka”;
- „Odkrywanie krainy muzyki”, „FENOMEN Muzyka Kielce Festiwal” - Fundacja Barwienia Nadwyobraźni TOTUART;
- „Sztuka łączy pokolenia” - Stowarzyszenie BonumPublicum

2.2.13. Pomoc osobom bezdomnym

Udzielaniem pomocy przebywającym na terenie Kielc osobom bezdomnym, ofiarom przemocy mieszkającym w schroniskach, osobom opuszczającym zakłady karne i placówki,

przebywającym w szpitalach i zgłaszającym się do schronisk, ogrzewalni, noclegowni, zajmuje się Dział ds. Bezdomności.

Pracownicy socjalni udzielają wszechstronnej pomocy w postaci:

- interwencji kryzysowej,
- poradnictwa,
- pracy socjalnej,
- pomocy finansowej, rzeczowej.
- schronienia

W 2015 r. w Dziale ds. Bezdomności z pomocy skorzystało **612 środowisk, 640 osób**, w tym **90 kobiet i 22 dzieci**. Wśród bezdomnych, którym udzielono pomocy 153 osoby pochodziły spoza Kielc.

Formy pomocy

Tabela 16. Pomoc pieniężna, niepieniężna, w naturze

Forma pomocy:	Liczba osób:	Liczba świadczeń:
Zasiłki stałe	104	1126
Zasiłki okresowe	296	2645
Zasiłki celowe z przeznaczeniem na:	188	458
zakup odzieży	35	37
zakup leków i koszty leczenia	125	303
inne cele: obuwie, środki czystości, zdjęcia do dowodu osobistego, art. szkolne	96	115
opał	3	3
zasiłki celowe specjalne	6	10
Świadczenie pieniężne na zakup żywności – program rządowy	13	130
Pomoc niepieniężna w formie odzieży i obuwia, koców i śpiworów z magazynu MOPR	128	381
Obiady były realizowane w następujących barach: „Jagienka”, „Turystyczny”, „Jaś i Małgosia”, „Krystyna”, Stołówka Akademicka, Stołówka MZK, „Wespol”, w jadalniach („Bocian”, „11:30” ul. Bodzentyńska, „11.30” ul. Piekoszowska, „11.30” ul. Żeromskiego)	321	72596
Bilet kredytowany	9	13
Sprawienie pogrzebu	7	7

Składki na ubezpieczenie zdrowotne	114	925
Prawo do świadczeń opieki zdrowotnej	36	36

Tabela 17. Pomoc w formie schronienia

M-c	Schronisko dla Bezdomych Kielce ul. Żeromskiego 36a (mężczyźni)	Schronisko dla Bezdomych Kielce ul. Sienna 5 (mężczyźni)	Schronisko dla Kobiet Caritas Diecezji Kieleckiej ul. Urzędnicza 7b (kobiety i dzieci)	Schronisko dla Kobiet PCK Kielce ul. Olkuska 18 (kobiety i dzieci)
I	18	66	4	5
II	19	58	1	5
III	20	67	3	7
IV	20	62	4	6
V	24	61	3	6
VI	24	60	6	6
VII	25	55	5	5
VIII	23	53	5	6
IX	23	48	4	6
X	29	50	0	7
XI	29	55	0	7
XII	32	57	1	6
M-c	Dom Pomocy Słoneczny Widelki 38	Dom dla Bezdomych w Chałupkach	Dom dla Osób Najuboższych Monar – Markot w Stąporkowie	Schronisko im. Św. Brata Alberta w Szczodrem
I	6	4	2	1
II	6	4	2	1
III	6	4	2	1
IV	6	1	2	1
V	6	0	2	1
VI	6	2	4	1
VII	3	2	4	1
VIII	3	1	4	1
IX	3	1	6	1
X	2	1	6	1

XI	3	0	7	1
XII	2	0	7	1
M-c	Małe Dzieło Boskiej Opatrzności - Orioniści Schronisko Don Orione w Czarnej	Fundacja Uczniowie Marka Kotańskiego "Nikt nie jest sam" w Rokitnie	Dom Samotnych Matek z Dziećmi Monar –Markotw Tuchowie	Inne; Świniary, Poznań, Wiele, Kraków, Gdańsk, Janowice Wielkie
I	1	1	2	0
II	1	1	2	2
III	1	1	2	2
IV	1	1	2	2
V	0	1	2	2
VI	0	1	2	1
VII	0	1	2	1
VIII	0	1	2	1
IX	0	1	2	2
X	0	1	20	0
XI	0	1	0	0
XII	0	1	0	1

Tab. 18. Noclegownia, Ogrzewalnia, Świetlica Dzienna, Punkt Interwencji Kryzysowej dla osób bezdomnych, Mieszkania Chronione

M-c	Ogrzewalnia Caritas Diecezji Kieleckiej Żeromskiego 36a	Świetlica Dzienna „Przystań” z łaźnią i pralnią Stowarzyszenie „Arka Nadziei” ul. Ogrodowa 3	Noclegownia dla Bezdomnych Mężczyzn Żeromskiego 36a mężczyźni	Punkt Pomocy Doraźnej Ośrodek Interwencyjno-Terapeutyczny ul. Żniwna 4	Mieszkania Chronione – Ośrodek Interwencyjno Terapeutyczny Żniwna 4
I	27	71	20	100	5
II	23	60	16	102	5
III	12	64	15	121	5
IV	6	55	13	97	5
V	nieczynna	66	18	108	5

VI	nieczynna	69	15	106	5
VII	nieczynna	57	16	140	5
VIII	nieczynna	49	16	94	5
IX	nieczynna	45	15	98	5
X	nieczynna	73	17	76	5
XI	nieczynna	84	18	110	5
XII	nieczynna	75	21	113	5

Opis działań z zakresu pracy socjalnej i poradnictwa na rzecz osób bezdomnych

1. Pomoc w załatwieniu spraw urzędowych dotyczących:

- uzyskania mieszkania socjalnego z zasobów gminy (pismo, osobista wizyta) - 7
- uzyskania własnych świadczeń emerytalno – rentowych (pismo, osobista wizyta) - 3
- pomoc w uzyskaniu dowodu osobistego - 21
- sporządzanie pism urzędowych w sprawie Klientów - 118

2. Pomoc w zakresie ochrony zdrowia:

- pomoc w zgromadzeniu dokumentacji medycznej - 19
- pomoc w przeprowadzeniu specjalistycznych badań - 14
- kontakt z lekarzem, pielęgniarką - 30
- odwiedziny Klientów w szpitalu - 22
- pomoc w przygotowaniu wniosku o ustalenie stopnia niepełnosprawności, niezdolności do pracy - 25
- pomoc w wykupieniu leków - 303

3. Praca motywacyjna z osobą bezrobotną:

- kierowanie osób bezdomnych do prac społecznie użytecznych - 39
- motywowanie do uczestnictwa w szkoleniach, kursach w KIS, MUP - 69
- kierowanie do doradcy zawodowego - 58

4. Pomoc w formie odzieży, obuwia itp.

- wydanie skierowania do magazynów: MOPR, PCK, Caritas - 250

5. Pomoc w formie:

- skierowania do łaźni - 61

- skierowania do pralni - 59
- 6. Współpraca z organizacjami pozarządowymi - 133
- 7. Interwencja kryzysowa - 2
- 8. Motywowanie do skorzystania z pomocy psychologa (SOW, psycholog w schronisku) - 20
- 9. Kierowanie na konsultacje z prawnikiem - 12
- 10. Kierowanie na konsultacje do terapeuty uzależnień – 60
- 11. Liczba zawartych kontraktów socjalnych – 29
- 12. Uzyskanie miejsca w Domu Pomocy Społecznej – 4

Inne działania z zakresu pracy socjalnej

Prowadzone przez pracowników socjalnych i streetworkerów działania służą często zabezpieczeniu osób będących w sytuacji zagrożenia zdrowia i życia. Prowadzone są we współpracy ze służbami miejskimi – Policją, Strażą Miejską, Strażą Ochrony Kolei, zarządami spółdzielni mieszkaniowych, ogródków działkowych oraz organizacjami pozarządowymi. Działania prowadzone są także w godzinach wieczornych i dniach ustawowo wolnych od pracy w miejscach niemieszkalnych (altany działkowe, pustostany, kanały ciepłownicze, piwnice i klatki schodowe, altany śmietnikowe, garaże i inne). Osoby bezdomne informowane są o funkcjonującym w Kielcach systemie pomocy skierowanym do tej grupy społecznej.

Streetworkerzy w 2015 r. nawiązali 439 kontaktów z 60 osobami bezdomnymi. Odbyli 15 patroli:

- 11 patroli z funkcjonariuszami Policji,
- 3 patrole z funkcjonariuszami Straży Miejskiej,
- 1 patrol z funkcjonariuszami Straż Ochrony Kolei.

Przeprowadzili 2 prelekcje dla studentów Uniwersytetu Jana Kochanowskiego, Uczestniczyli w 44 interwencjach.

Organizacja uroczystości dla osób bezdomnych.

W dniu 04 kwietnia 2015 r. zorganizowano w Wojewódzkim Domu Kultury uroczyste śniadanie Wielkanocne dla ok. **450** osób bezdomnych i samotnych przebywających w Kielcach oraz 24 grudnia 2014 r. uroczystą Wigilię dla **500 osób..** Za przygotowanie obu uroczystości odpowiedzialni byli Caritas Diecezji Kieleckiej, Wojewódzki Dom Kultury oraz Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie.

W dniu 16 października 2014 r. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Kielcach współorganizował obchody Światowego Dnia Walki z Ubóstwem, w którym udział wzięło **80 osób**.

2.2.14. Sekcja ds. Doradztwa Metodycznego

Do głównych zadań Sekcji ds. doradztwa metodycznego należy:

- realizacja projektu systemowego pn. Działanie szansą na przyszłość współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Europejskiego, Program Operacyjny Kapitał Ludzki, Priorytet VII Promocja Integracji Społecznej,
- realizacja Programu i zasad pomocy osobom zagrożonym eksmisją w Kielcach
- realizacja Programu Aktywizacja i Integracja,
- udział w pracach związanych z opracowaniem i wdrażaniem innych dokumentów strategicznych z zakresu pomocy społecznej, aktywizacji społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- gromadzenie danych dotyczących zjawisk społeczno-gospodarczych mających wpływ na planowanie działań pomocy społecznej,
- prowadzenie badań i analiz zjawisk społecznych mających wpływ na realizację zadań pomocy społecznej w gminie Kielce,
- wdrażanie i koordynowanie działań wolontaryjnych realizowanych przez Ośrodek na podstawie Programu wolontaryjnego w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Kielcach.

W Sekcji ds. doradztwa metodycznego zatrudnionych jest 15 pracowników (w tym 7 pracowników socjalnych), którzy w ramach swoich obowiązków zawodowych wykonują powyższe zadania.

Program i zasady pomocy osobom zagrożonym eksmisją

W Kielcach wdrażany jest „Program i zasady udzielania pomocy osobom zagrożonym eksmisją”. Został on przyjęty przez Radę Miasta Kielce w dniu 10.04.2014 r. Uchwałą Nr LIX/1041/2014. Celem głównym programu jest utrzymanie rodzin i osób w środowisku zamieszkania oraz tym samym zapobieganie eksmisją i zjawisku bezdomności. Do celów szczegółowych należą:

- Udzielenie pomocy osobom i rodzinom w przezwyciężeniu trudnej sytuacji życiowej i materialnej, poprzez reintegrację zawodową i społeczną w kierunku umożliwienia wznowienia wnoszenia opłat czynszowych;
- Wzmocnienie rodzin i ich zdolności do samodzielnego pokonywania trudności życiowych;
- Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa utrzymania w środowisku zamieszkania;
- Zapobieganie bezdomności i degradacji społecznej;
- Wzrost zainteresowania zamianą mieszkań na lokale dostosowane do potrzeb i możliwości finansowych osób i rodzin;
- Wypracowanie nawyku regulowania należności z tytułu opłat czynszowych;
- Zwiększenie płynności finansowej administratorów.

Głównym zadaniem pracowników socjalnych zatrudnionych w Sekcji jest przeprowadzenie wywiadu środowiskowego w miejscu zamieszkania osoby, która złożyła w MZB Wniosek o umorzenie zaległości za korzystanie z lokalu mieszkalnego oraz zweryfikowanie spełnienia przez Wnioskodawcę kryterium dochodowego umożliwiającego udział w programie oddłużeniowym. Następnie przygotowanie i zawarcie kontraktu socjalnego z uczestnikiem programu oraz monitorowanie realizacji jego zapisów. Czas udziału Wnioskodawcy w programie to okres 2 lat od daty podpisania Porozumienia w przedmiocie umorzenia zaległości.

Realizacja Programu oddłużeniowego – stan na dzień 31.12.2015 r.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku uczestnikami programu oddłużeniowego było 355 osób. Stanowią one 80,00% wszystkich, którzy od 2 maja 2014 r. złożyli do MZB wnioski o umorzenie zaległości za korzystanie z lokalu mieszkalnego. Uczestnicy wypełniali postanowienia zawarte w kontrakcie socjalnym, terminowo regulowali bieżące opłaty czynszowe i rozpoczęli lub rozpoczną spłatę uznanej zaległości.

Z adresatami programu, będącymi w trudnej sytuacji życiowej, materialnej i mieszkaniowej, prowadzona jest intensywna praca socjalna. Pracownicy stale motywują uczestników programu do dokonywania zmian w sytuacji życiowej, aktywizowania zawodowego, społecznego, właściwego gospodarowania budżetem domowym. W uzasadnionych przypadkach do podjęcia leczenia odwykowego. Udzielają wsparcia w staraniach o uregulowanie stanu prawnego lokalu i spraw związanych z miejscem pobytu. Ponadto odbiorcy programu otrzymują pomoc w uzyskaniu dodatku mieszkaniowego

i energetycznego. Pracownicy socjalni na bieżąco monitorują sytuację klientów, są w stałym kontakcie z MZB w kwestii regulowania opłat czynszowych oraz zadłużenia.

Zgodnie z podpisanym z MZB Porozumieniem w przedmiocie umorzenia zaległości oraz zapisami kontraktu socjalnego, uczestnicy, którzy regularnie opłacają czynsz oraz spłacą 15% zadłużenia, po 2 latach wypełniania ww. postanowień uzyskują umorzenie pozostałych 85% zaległości czynszowej.

Program oddłużeniowy dostępny jest na stronie www.mopr.kielce.pl.

Liczba osób, które złożyły do MZB Wnioski o umorzenie zaległości za korzystanie z lokalu mieszkalnego - 153

w tym:

- Liczba uczestników Programu – 355
- Liczba osób wykreślonych z Programu przez MZB z powodu niepłacenia należności czynszowych – 65

Program wolontaryjny w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Kielcach

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Kielcach od 2013 roku jest realizatorem *Programu wolontaryjnego*, w ramach którego wolontariusze wspierają osoby potrzebujące pomocy w działaniach bezterminowych (wolontariat stały) oraz angażują się w przedsięwzięcia podejmowane przez Miasto Kielce (wolontariat akcyjny).

Zarządzeniem Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Kielcach z dnia 1 listopada 2015 roku powołano Sekcję ds. Wolontariatu, która funkcjonuje w Dziale Pomocy Środowiskowej.

Wolontariat MOPR zajmuje się koordynacją i monitorowaniem środowisk potrzebujących wsparcia oraz świadczeniem pomocy wolontaryjnej. Działania wolontaryjne uzupełniają zakres usług pomocy niematerialnej dla osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej.

W ramach programu podejmuje się działania mające na celu:

- rekrutowanie, szkolenie kandydatów na wolontariuszy, wdrażanie ochotników w środowisko i wyznaczenie zadań dla wolontariuszy,
- szkolenie koordynatorów wolontariatu w poszczególnych rejonach opiekuńczych,
- monitorowanie pracy wolontariuszy, wspieranie ich działań, motywowanie, nagradzanie,
- budowanie i wzmacnianie więzi międzyludzkich, aktywizowanie potencjału i zasobów społeczności lokalnej,
- skuteczniejsze reagowanie na potrzeby klientów Ośrodka, wsparcie pracy socjalnej.

Wolontariusze świadczyli pomoc w następujących obszarach działań:

Wolontariat stały

- pomoc na rzecz dzieci i młodzieży w zakresie: poprawy wyników szkolnych, organizacji czasu wolnego i rozwijania zainteresowań oraz wzmocnienia poczucia własnej wartości,
- pomoc na rzecz osób starszych, samotnych, chorych i niepełnosprawnych w zakresie: zaspokojenia potrzeby kontaktów społecznych poprzez dotrzymywanie towarzystwa, rozmowy wspierające, odwiedziny, spacer, pomoc w drobnych czynnościach domowych.

Liczba osób objętych pomocą wolontaryjną w poszczególnych obszarach wsparcia w 2015 r.:

- Pomoc dzieciom i młodzieży – 69
- Pomoc osobom starszym, samotnym – 19
- Pomoc osobom niepełnosprawnym – 26
- Pomoc osobom bezdomnym – 5

Jest to pomoc na rzecz Ośrodka w zakresie: organizacji imprez integracyjnych, rekreacyjno-sportowych, festynów, obsługi spotkań, zbiórek żywności i nakrętek, dystrybucji paczek żywnościowych dla osób potrzebujących.

Przykładowe rodzaje przedsięwzięć:

- festyny, pikniki rodzinne, ogniska integracyjne, zajęcia świetlicowe,
- ferie zimowe, przy współpracy z Miejskim Ośrodkiem Sportu i Rekreacji w Kielcach,
- *Święto Kielc*, przy współpracy z Teatrem Lalki i Aktora „Kubuś” w Kielcach,
- *Kielce Biegają*, przy współpracy z Urzędem Miasta Kielce,
- *Kielecka Dycha*, przy współpracy z Miejskim Ośrodkiem Sportu i Rekreacji w Kielcach,
- *się biega Półmaraton Kielecki*, przy współpracy ze Świętokrzyskim Stowarzyszeniem Biegaczy sięBIEGA,
- *Festiwal sztuki dla dzieci HURRA! ART!*, przy współpracy z Teatrem Lalki i Aktora „Kubuś” w Kielcach,
- *Przygody Dorotki w krainie OZ*, przy współpracy z Autorską Szkołą Musicalową Macieja Pawłowskiego, Oddział w Kielcach,
- *XII Bieg Uliczny o Grand Prix MOSiR*, przy współpracy z Miejskim Ośrodkiem Sportu i Rekreacji w Kielcach,

- *Międzynarodowy Dzień Walki z Ubóstwem*, przy współpracy z Ruchem ATD Czwarty Świat, Caritas Diecezji Kieleckiej,
- *Mikołajki jak z bajki*, przy współpracy z Fundacją „Wioska Aniołów”.

Liczba zaangażowanych w imprezach wolontariuszy – **223 osoby**.

MOPR oferuje wolontariuszom w ramach podejmowanych działań wolontaryjnych wsparcie szkoleniowe, warsztatowe, poradnictwo pedagogiczno-psychologiczne oraz spotkania integracyjne. W 2015 r. przeprowadzono 45 szkoleń/warsztatów, w których uczestniczyło 218 wolontariuszy.

Projekt systemowy pn. Działanie szansą na przyszłość

Projekt realizowany był w okresie 01.01.2015 – 31.08.2015 na podstawie umowy nr UDA-POKL.07.01.01-26-023/14-02 zawartej ze Świętokrzyskim Biurem Rozwoju Regionalnego. Budżet projektu wyniósł 828 667,00 zł, w tym wkład własny 85 572,70 zł. Projekt realizowany był we współpracy z Miejskim Urzędem Pracy w Kielcach, na podstawie zawartego Porozumienia.

Celem projektu było zapewnienie dostępu do zatrudnienia i uczestnictwa w życiu społecznym osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym, poprzez zastosowanie nowatorskich form wsparcia indywidualnego, środowiskowego oraz instrumentów aktywnej integracji. Były to między innymi:

- intensywna praca socjalna z rodziną i w środowisku;
- uzyskanie lub zmiana kwalifikacji zawodowych;
- nabycie doświadczenia zawodowego poprzez udział w stażach zawodowych;

W 2015 r. w projekcie uczestniczyło 108 osób, będących w wieku aktywności zawodowej i korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. Określono w nich szczegółowy zakres współdziałania i udziału uczestników projektu w realizacji indywidualnego planu rozwoju społeczno-zawodowego.

Instrumenty aktywnej integracji zastosowane w trakcie trwania projektu oraz liczba uczestników w 2015 r.

Instrumenty aktywizacji społecznej:

- Warsztaty umiejętności społecznych - 80
- Konsultacje psychologiczne - 108
- Wyjazdowe warsztaty rodzicielskie - 13

Instrumenty aktywizacji zawodowej:

- Doradztwo zawodowe - 108

- 3 miesięczne staże zawodowe - 52

Instrumenty aktywizacji edukacyjnej:

- Kursy zawodowe- 25
- Korepetycje z języka angielskiego i matematyki na poziomie szkoły gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej – 18.

W ramach działań o charakterze środowiskowym skierowanych do uczestników projektu oraz osób z otoczenia zorganizowano:

- wyjazdy edukacyjno-integracyjne:

jednodniowy wyjazd do Bałtowa dla rodziców z dziećmi oraz dwudniowy wyjazd do Krakowa, Ojcowa i Oświęcimia dla osób dorosłych. W każdym z wyjazdów wzięło udział 40 osób,

- spotkania rodzinno – integracyjno-edukacyjne:

festyn międzypokoleniowy i sąsiedzki przy Klubie Seniora (ul. Tujowa) oraz gra miejska dla uczestników kieleckich dziennych ośrodków wsparcia dla osób niepełnosprawnych.

W każdym z działań wzięło udział średnio 100 osób,

- wyjścia do instytucji kultury dla ponad 100 osób.

Ponadto Odbiorcom Projektu na czas udziału w zajęciach aktywizacyjnych zapewniono: opiekę nad osobami zależnymi, ciepły posiłek oraz drobny poczęstunek, bilety komunikacji miejskiej.

Program Aktywizacja i Integracja (PAI)

PAI realizowany był na podstawie Porozumienia zawartego w dniu 05.03.105 roku pomiędzy Miejskim Urzędem Pracy a Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie w okresie od 18 września do 19 listopada 2015 roku. Do PAI przystąpiło 20 osób rekrutowanych na podstawie kryteriów przyjętych w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, którzy podpisali kontrakty socjalne. Program składał się z bloku integracja społeczna i bloku aktywizacja zawodowa. Każda część realizowana była w wymiarze 80 godzin. Warunkiem ukończenia przez uczestnika Programu było uczestnictwo w 75% zajęć.

Blok integracji społecznej był realizowany w formie warsztatów. Tematyka zajęć została opracowana przez pracowników Sekcji ds. doradztwa metodycznego i Klubu Integracji Społecznej MOPR. Składały się na nią zagadnienia obejmujące treningi: motywacyjny, zarządzania sobą w czasie, antystresowy, elementy komunikacji i poczucia własnej wartości oraz autoprezentacja, sporządzanie dokumentów aplikacyjnych, symulacja rozmowy

telefonicznej z pracodawcą, i rozmowy kwalifikacyjnej. Autorzy treści programowych byli jednocześnie ich realizatorami.

Blok aktywizacji zawodowej, obejmujący prace społecznie użyteczne, odbywał się w przedszkolach, domach pomocy społecznej, szkołach, placówkach Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji oraz Miejskiej Kuchni Cateringowej. Uczestnicy PAI kierowani byli do konkretnej jednostki po uwzględnieniu ich umiejętności, miejsca zamieszkania oraz potrzeb danej placówki.

Za sukces można przyjąć, że 90% uczestników ukończyło Program, uzyskując tym samym szansę na przejście do II profilu pomocy. 9 osób zadeklarowało chęć zmiany profilu pomocy. W wyniku tych działań 8 z nich uzyskało II profil pomocy. W efekcie umożliwi im to szerszy dostęp do działań aktywizacyjnych, co rokuje większą możliwością znalezienia zatrudnienia i poprawy sytuacji ekonomiczno-bytowej. Daje też szansę na usamodzielnienie od pomocy społecznej.

3. Pomoc instytucjonalna

3.1. Ośrodek Interwencyjno-Terapeutyczny, ul. Żniwna 4

Do **Punktu Pomocy Doraźnej** w 2015 roku klienci byli przyjmowani **1705** razy, w sumie przebywając tam pod opieką lekarza i opiekunów **25 002** godziny. Lekarze badali stan zdrowia klientów przybyłych do Ośrodka, udzielali stosownej pomocy i informacji po wytrzeźwieniu klienta. Przy opuszczeniu placówki klientami zajmował się pracownik socjalny. Pracował nad udzieleniem właściwej pomocy klientom w porozumieniu z pracownikiem socjalnym Działu ds. Bezdomności (m.in. udzielanie informacji, pomocy w formie odzieży, posiłków, pomoc w uzyskaniu skierowania na leczenie i transporcie do placówki leczniczej oraz uzyskanie biletu kredytowanego do gminy właściwej klienta itp.).

Następnie z klientami pracowali terapeuci uzależnień. Ustalali, czy jest to pierwszy czy kolejny pobyt klienta w Ośrodku. Przy pierwszorazowym pobycie przeprowadzali wywiad-wstępną diagnozę nozologiczną. W wywiadzie zawierali podstawowe informacje, które zebrali zgodnie z wewnętrznymi procedurami. Natomiast w momencie, kiedy klient pojawiał się kolejny raz, był motywowany do podjęcia leczenia i utrzymywania abstynencji. Terapeuci udzielali wyczerpujących informacji dotyczących leczenia uzależnienia i placówek, które realizują programy odwykowe. Terapeuci wspierali klienta w momencie podjęcia decyzji o leczeniu, a także ustalali wspólnie z klientem kierunek dalszego postępowania. W sytuacji, gdy klient chciał podjąć terapię kierowany był do placówki ZOZ w celu konsultacji

i uzyskania skierowania do szpitala. Podczas pobytu w szpitalu monitorowali przebieg leczenia. W przypadku, kiedy klient nie wyrażał zgody na leczenie, terapeuta starał się nawiązać z nim kontakt – oferował pomoc, proponował spotkania, podawał godziny pracy, telefon służbowy. Klienci, którzy trafiali do PPD 3 kolejne razy i nie chcieli podjąć współpracy, byli informowani o złożeniu wniosku do GKRPA o zastosowanie zobowiązania do leczenia. W 2015 roku terapeuci przeprowadzili ponad **600** rozmów motywujących do podjęcia leczenia z **211** osobami.

PPD pełni również rolę czynnego całodobowo **Punktu Interwencji Kryzysowej**, udzielając schronienia osobom bezdomnym wymagającym pomocy w formie specjalistycznych usług opiekuńczych lub żyjącym w bardzo trudnych warunkach mieszkaniowych na czas remontu ich domów. W wyjątkowych, uzasadnionych przypadkach, kiedy klient miał ustalony termin zgłoszenia się na oddział odwykowy, a nie miał gdzie przebywać do momentu rozpoczęcia terapii, w porozumieniu z Kierownikiem Ośrodka, proponowano klientowi określony czasowo pobyt w PIK- czyli do chwili uzyskania miejsca w szpitalu. Do Punktu Interwencji Kryzysowej w 2015 roku trafiło **117** osób na łącznie **269** osobo/dni. Z klientami PIK-u stałą pracę prowadził pracownik socjalny i terapeuci w celu wyjaśnienia sytuacji, w jakiej znalazł się klient i udzieleniu najwłaściwszej pomocy.

Ośrodek Interwencyjno-Terapeutyczny dysponuje 5 mieszkaniami chronionymi. Pokoje jednoosobowe ze wspólną kuchnią i węzłem sanitarnym wyposażone są w podstawowe meble i sprzęt RTV. Zamieszkanie w mieszkaniu chronionym ma na celu umożliwienie odbycia i zakończenia terapii odwykowej oraz integrację osób bezdomnych ze środowiskiem poprzez przygotowanie ich do samodzielnego życia pod opieką specjalistów. Do MCh przyjmowane są - na podstawie decyzji administracyjnej - pełnoletnie osoby bezdomne, które realizują postanowienia kontraktu socjalnego zawartego z pracownikiem socjalnym Ośrodka i współdziałają w rozwiązywaniu swej trudnej sytuacji życiowej, zwłaszcza kontynuują terapię odwykową i zachowują abstynencję. Czas pobytu w mieszkaniu chronionym, poza szczególnie uzasadnionymi przypadkami, nie może być dłuższy niż 18-24 miesiące.

Obowiązki opiekuna mieszkań chronionych pełni pracownik socjalny Ośrodka.

Obejmują one w szczególności:

- sprawowanie pieczy nad właściwym użytkowaniem mieszkania chronionego,

- udzielanie mieszkańcom wsparcia w trudnych sytuacjach życiowych,
- świadczenie na rzecz mieszkańców pracy socjalnej we współpracy z pracownikami socjalnymi Działu ds. Bezdomności i innymi specjalistami,
- mediacje w sytuacjach konfliktów między mieszkańcami,
- udzielanie pomocy i wskazanie sposobów załatwiania bieżących spraw urzędowych i osobistych,
- pobieranie opłaty za pobyt w mieszkaniu chronionym.

Koszty pobytu w mieszkaniu chronionym ponoszą jego mieszkańcy w kwocie ustalonej w decyzji administracyjnej proporcjonalnie do posiadanych dochodów własnych.

W mieszkaniach chronionych przebywa obecnie 5 mężczyzn, którzy wcześniej byli stałymi bywalcami Izby Wytrzeźwień i PPD. Działania placówki o charakterze interwencyjno-terapeutycznym, poza zadaniami, o których mowa wyżej, koncentrują się również na tym, by zmienić ponad 50-letnią praktykę Izby Wytrzeźwień i odczucie społeczne (w tym także u osób bezdomnych): że miejsce przy ul. Żniwnej to nie miejsce opresji i kary, służące wyłącznie do trzeźwienia lecz profesjonalnej kompleksowej pomocy i wsparcia, że osobę z chorobą alkoholową trzeba leczyć, a nie izolować, bo np. swoim zachowaniem daje powód do zgorszenia w miejscu publicznym, że problem uzależnienia jest problemem niezwykle złożonym, ma liczne uwarunkowania i jedynie wielokierunkowe działania oparte na dobrej diagnozie psychologicznej i społecznej, rozpoznaniu w poszczególnych przypadkach przyczyn, skutków oraz możliwości zmiany, mogą odnieść efekty.

W Mieszkaniach Chronionych w 2015 roku przebywało **13** osób. Mieszkańcy byli motywowani do podjęcia działań w kierunku zatrudnienia, uczestniczenia w kursach, wyjazdach integracyjnych w ramach projektu Gminnego Standardu Wychodzenia z Bezdomności, a także konstruktywnym spędzaniu czasu wolnego (korzystanie z biblioteki, opieka nad bezdomnymi zwierzętami, majsterkowanie i uprawa roślin).

W 2015 roku udzielono pomocy ok. 40 osobom w dotarciu do Świętokrzyskiego Centrum Psychiatrii, nie wszyscy jednak zostali przyjęci do szpitala lub pojęli terapię.

Raz w tygodniu odbywają się spotkania grupy AA, opiekę nad spotkaniami sprawują terapeuci ośrodka.

Istnienie placówki interwencyjno-terapeutycznej jest rozwiązaniem innowacyjnym w skali kraju, jednak w stosunku do osób bezdomnych, które są zdegradowane społecznie i

znajdują się niekiedy w mocno zaawansowanym stadium choroby alkoholowej, tylko niestandardowe działania mogą przynieść skutek. Zapewnienie im miejsca zamieszkania na czas odbywania terapii i rozwiązywania rozlicznych problemów życiowych, umożliwia wyrwanie z patologicznego pierwotnie i wtórnie środowiska, które wielokrotnie uniemożliwia zachowanie abstynencji. Z kolei utrzymywanie abstynencji jest podstawą do rozpoczęcia procesu resocjalizacji.

W ramach ergoterapii odbywały się w OIT zajęcia kulinarne i ogrodnicze. Klienci z mieszkań chronionych i PIK wraz z pracownikami Ośrodka współpracowali przy zbiórce nakrętek na poczet zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, pomp insulinowych itp.

Kontynuowano i podjęto współpracę z :

- Towarzystwem Opieki Nad Zwierzętami,
- Grupami AA spotykającymi się poza OIT- w celu zwiększenia możliwości wspierania klientów,
- Schroniskami dla osób bezdomnych w Kielcach,
- Hostelem dla Uzależnionych od Alkoholu w Pałęgach.

Pracownicy OIT, po godzinach pracy, brali wolontaryjny udział przy zbiórce żywności organizowanej przez Caritas (w porozumieniu z pracownikami zajmującymi się zbiórką żywności otrzymaliśmy żywność dla osób przebywających w PIK).

Zaopatrzone PPD w odzież używaną otrzymaną od osób prywatnych.

Na terenie Ośrodka odbywają się rocznice trzeźwościowe mieszkańców mieszkań chronionych, a także uczestników Grupy AA oraz spotkanie wigilijne.

3.2. Kluby Seniora

W Kielcach funkcjonuje pięć klubów seniora i sześć filii:

- przy ul. Św. Stanisława Kostki 4a (filie: ul. Konopnickiej 5 i ul. Żeromskiego 44),
- przy ul. Jana Nowaka Jeziorańskiego 75 (filia ul. Miodowa 7),
- przy ul. Hożej 39,
- przy Al. Legionów 5 (filie: ul. Urzędnicza 3 i ul. Mała 17/4)
- przy ul. Tujowej 2 klub otwarty w marcu 2015 roku (filia ul. Naruszewicza 23)

Kluby działają od poniedziałku do piątku. Z oferty placówek korzysta codziennie około **500** osób dziennie. W 2/3 są to stali uczestnicy zajęć w tematycznych pracowniach i kąciakach

zainteresowań. W przypadku organizowania imprez okolicznościowych, wieczorków tanecznych, zajęć kulturalno – oświatowych, wystaw, prelekcji godziny otwarcia przedłuża się w zależności od potrzeb seniorów.

Oferta Klubów skierowana jest do wszystkich osób, które wchodzi w wiek senioralny oraz zakończyły okres aktywności zawodowej. Uczestnictwo jest bezpłatne. Oferta nie jest objęta rejonizacją, dzięki czemu mogą z niej skorzystać wszyscy zainteresowani seniorzy z Kielc i okolic.

Filia Klubu Seniora przy ul. Żeromskiego prowadzi terapię dla osób chorych na chorobę Parkinsona.

Od listopada 2014 roku w Klubie Seniora przy ul. Jeziorańskiego 75 spotykają się członkowie Stowarzyszenia Głuchoniemych „Cisza”, wśród nich jest wielu seniorów.

Seniorzy uzyskują wsparcie emocjonalne, podtrzymana jest ich aktywność fizyczna i psychiczna. Kluby seniora w założeniu mają tworzyć sieć kontaktów społecznych i w efekcie zapobiegać izolacji, sprzyjać wytworzeniu pozytywnych postaw wobec starości na zewnątrz, integrować wewnątrz- i międzypokoleniowo, wykorzystywać potencjał osób starszych, również umożliwić dostęp do społeczeństwa informacyjnego. Ważnym elementem terapii jest rozmowa z Seniorami prowadzona przez terapeutów.

Istotną ofertą edukacyjną cieszącą się dużym zainteresowaniem jest prowadzenie kursów języków obcych, np. angielskiego, niemieckiego, włoskiego, hiszpańskiego. Organizowane są wycieczki krajoznawcze, a na spotkania klubowe zapraszani są poeci, artyści malarze, kolekcjonerzy.

W klubach organizowane są wystawy tematyczne. Wspólnie z personelem klubów uczestnicy podejmują wiele akcji, np. pomocy bezdomnym, utrzymują bieżący kontakt z młodzieżą w szkołach, organizują występy artystyczne, wieczorki taneczne i spotkania świąteczne.

Zajęcia ruchowe oraz rehabilitacja

- gimnastyka i aerobik ,
- masaż i ćwiczenie zasad ergonomii życia codziennego dla osób zaawansowanych wiekowo,
- muzykoterapia połączona z aromatoterapią,
- nordicwalking,
- piesze wycieczki po ziemi świętokrzyskiej z cyklu „cudze chwalicie swego nie znacie”,

- zajęcia na basenie.

Kursy i zajęcia usprawniające intelektualnie

- „Komputer od podstaw” ,
- „Komputer nasz powszedni” – nauka pisania, obsługa popularnych programów, korzystanie z Internetu,
- kursy języków obcych (niemiecki , angielski , hiszpański, włoski),
- turnieje Szachowe .

Zwiedzanie zabytków historycznych i historii naturalnej, muzea oraz spotkania z ciekawymi ludźmi

- spotkania i prelekcje,
- wycieczki Klubowe.

Zajęcia usprawniające manualnie

- rękodzieło artystyczne – nauka różnych technik artystycznych ,
- kącik „Złotej rączki” ,
- nauka szycia na maszynie,
- pracownia modelarska,
- ciemnia fotograficzna,
- pracownia plastyczna.

Samopomoc dnia powszedniego

- kółko Sałatkowe ,
- kosmetyka na co dzień i od święta .

Kluby seniora stale poszerzającą zakres swojej działalności. Rok 2015 obfitował w wiele ciekawych wydarzeń, np. wycieczki m.in. do opery, wycieczki krajoznawcze, utworzenie grup dyskusyjnych na tematy filozoficzne. Nowy program artystyczny pt. „Muzyczne zaułki świata” zaprezentował zespół taneczno – wokalny „Passionata”. Premiera tego programu odbyła się podczas obchodów 10–tej rocznicy otwarcia Klubu Seniora ul. Jana Nowaka Jeziorańskiego 75 w grudniu 2015 r. W lutym 2015 roku Klub Seniora przy ul. Św. Stanisława Kostki 4a obchodził 10-tą rocznicę powstania.

3.3. Środowiskowe Domy Samopomocy

Środowiskowy Dom Samopomocy Typu A, ul. Miodowa 7

Środowiskowy Dom Samopomocy Typu A przeznaczony jest dla osób dorosłych z problemami zdrowia psychicznego. Jest to Ośrodek dzienny, zajęcia odbywają się od poniedziałku do piątku w godzinach od 8.00 do 16.00.

W roku 2015 z proponowanych zajęć w ŚDS skorzystało 47 osób niepełnosprawnych.

Uczestnikom oferowano zajęcia z zakresu terapii zajęciowej w pracowniach:

- gospodarstwa domowego
- rękodzieła artystycznego
- fryzjersko – kosmetycznej
- środowiskowo – przyrodniczej
- komputerowej
- rekreacyjnej

Uczestnicy brali udział w zajęciach z zakresu terapii zajęciowej i korzystali z rozmów aktywizująco – wspierających poprawiających ich funkcjonowanie psychospołeczne. Brali też udział w wyjazdach integracyjnych, wspólnych zabawach organizowanych w ramach planowych działań placówki. Zapewniona była opieka pielęgniarki psychiatrycznej, wsparcie oraz pomoc pracownika socjalnego.

Domownicy mieli możliwość udziału w treningach: lekowym, umiejętności społecznych, kulinarnym, umiejętności samoobsługi oraz w treningu obsługi sprzętu komputerowego i urządzeń audiowizualnych.

Odbływały się spotkania rodziców (opiekunów) uczestników ŚDS Typu A, ul. Miodowa 7 i Kieleckiego Domu pod Fontanną zorganizowanych jako grupa wsparcia działająca przy Świętokrzyskim Zespole Regionalnym Koalicji na rzecz Zdrowia Psychicznego. Rodzice, opiekunowie uczestników wspierają się wzajemnie, wymieniają się doświadczeniami, otrzymują pomoc psychologiczną i socjalną.

W Domu funkcjonuje zespół teatralno-muzyczny „Szansa”.

Osoby korzystające z oferty ŚDS stają się bardziej pewni siebie, zaradni życiowo, zmotywowani do zmian swojej sytuacji społecznej poprzez aktywny udział w terapii i akceptację choroby. Nabywają umiejętności społecznych, uczą się podejmowania decyzji i odpowiedzialności za nie, współpracy z innymi, doskonalić umiejętności nawiązywania kontaktów, potrafią załatwić własne sprawy związane z funkcjonowaniem w społeczeństwie. Odbывают staże oraz otrzymują zatrudnienie w zakładach pracy chronionej.

Dom Samopomocy dla Osób Niepełnosprawnych Intelaktualnie w Kielcach Typu B, ul. Okrzei 8

Środowiskowy Dom Samopomocy Typu B jest placówką mającą charakter otwarty, gdzie uczestnictwo jest na zasadach dobrowolności. Chętni mogą korzystać z zajęć od poniedziałku do piątku w godz. 7.00 – 16.00. Dom przeznaczony jest dla osób mających poważne trudności w życiu codziennym, szczególnie w kształtowaniu swoich stosunków z otoczeniem. W 2015 roku ŚDS dysponował 24 miejscami. Ogółem w roku 2015 fachowym wsparciem i opieką objętych zostało 30 osób.

Budynek nie posiada barier architektonicznych, w pełni dostosowany jest do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Dzięki treningom w poszczególnych pracowniach uczestnicy doskonalą się w zakresie samoobsługi i zaradności życiowej, umiejętności społecznych i interpersonalnych oraz w sposobach spędzania wolnego czasu.

Formy terapii prowadzone w Środowiskowym Domu Samopomocy:

- psychoterapia grupowa i indywidualna
- terapia zajęciowa grupowa i indywidualna
- zajęcia plastyczne,
- zajęcia teatralne,
- rękodzielnictwo,
- zajęcia relaksacyjne,
- terapia kulinarna,
- biblioterapia,
- socjoterapia,
- muzykoterapia,
- ergoterapia,
- stolarstwo z modelarstwem,
- zajęcia sportowe i rekreacyjne,
- zajęcia komputerowe,
- zajęcia kosmetyczne,
- trening gospodarczy,
- trening higieniczny.

Dodatkowo w 2015 roku uczestnicy i pracownicy Środowiskowego Domu Samopomocy zorganizowali i uczestniczyli w licznych imprezach okolicznościowych, wycieczkach oraz cyklicznych meczach Vive Tauron Kielce oraz Korony Kielce.

Środowiskowy Dom Samopomocy Typu B Kielce, ul. H. Kołłątaja 4

Środowiskowy Dom Samopomocy Typu B jest przeznaczony dla osób z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym i znacznym. Chętni znajdują tu opiekę i wsparcie od poniedziałku do piątku w godzinach od 7:00 do 16:00.

Dom przeznaczony jest dla 25 osób, które w życiu codziennym napotykać na poważne trudności, zarówno w zakresie pielęgnacji jak i kształtowaniu swoich stosunków z otoczeniem. W minionym roku opieką objęto 36 osób.

Budynek jest w pełni dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych, nie posiada barier architektonicznych. W celu wzmocnienia wsparcia środowiska dla rodzin, uczestnikom zajęć oferowany jest transport.

Na osoby potrzebujące wsparcia oczekuje dobrze przygotowana kadra. Sześciu instruktorów terapii zajęciowej, terapeuta ds. usprawniania ruchowego, psycholog, 3 opiekunów, dwie pielęgniarki, pracownik socjalny, aspirant pracy socjalnej i kierownik.

W zależności od indywidualnych potrzeb i możliwości osoby zainteresowane mogą uczestniczyć w zajęciach organizowanych w ramach:

- pracowni plastyczno – komputerowej,
- pracowni gospodarstwa domowego,
- pracowni środowiskowo – przyrodniczej,
- pracowni rękodzieła artystycznego,
- pracowni kulturalno-oświatowej,
- sali usprawniania ruchowego.

Środowiskowy Dom Samopomocy proponuje następujące formy terapii:

1. terapię grupową

- zajęcia warsztatowe
- trening komunikacji interpersonalnej

2. trening umiejętności spędzania czasu wolnego

- muzykoterapię
- zajęcia relaksacyjne
- biblioterapię

3. ćwiczenia ogólnie usprawniające i korekcyjne

4. terapię zajęciową indywidualną i grupową

- zajęcia plastyczne
- socjoterapię
- ergoterapię
- rękodzielnictwo
- rehabilitację
- fizjoterapię
- zajęcia sportowe i rekreacyjne
- trening gospodarczy
- trening higieniczny
- rewalidację indywidualną

Dodatkowo w 2015 roku uczestnicy i pracownicy Środowiskowego Domu Samopomocy organizowali i uczestniczyli w licznych imprezach okolicznościowych i wycieczkach.

Środowiskowy Dom Samopomocy dla Osób Niepełnosprawnych Intelktualnie Typu B Kielce, ul. E. Orzeszkowej 53

Środowiskowy Dom Samopomocy typu B jest przeznaczony dla 25 osób niepełnosprawnych intelektualnie z terenu miasta Kielce, a także w przypadku posiadania wolnych miejsc również mieszkańców z innych gmin, w ramach podpisanych porozumień. Ogółem w roku 2015 wsparcie otrzymało 28 osób.

Chętni znajdują tu opiekę i wsparcie od poniedziałku do piątku od godz. 7:00 do 16:00. Zadaniem Domu jest podtrzymanie niezbędnych do samodzielnego życia cech osób w nim przebywających, poprawy ich zaradności osobistej, sprawności psychofizycznej oraz przystosowania do funkcjonowania w środowisku.

Budynek jest w pełni przystosowany dla osób niepełnosprawnych, nie posiada barier architektonicznych. Domownikom, ze względu na duże trudności w poruszaniu się (8 osób na wózkach inwalidzkich) zapewniony jest transport, aby dać im większą możliwość korzystania z zajęć oraz odciążyc ich rodziny i bliskich.

Podstawowym celem działalności Środowiskowego Domu Samopomocy jest podnoszenie jakości życia oraz zapewnienie oparcia społecznego osobom mającym trudności z kształtowaniem swoich stosunków ze środowiskiem.

Działalność Domu opiera się na realizowaniu indywidualnego planu wspierająco – aktywizującego tworzonego przez zespół terapeutyczny przy współudziale uczestnika lub jego opiekuna.

W zależności od indywidualnych potrzeb i możliwości osoby zainteresowane mogą uczestniczyć w zajęciach organizowanych w ramach:

- pracowni plastyczno – komputerowej,
- pracowni gospodarstwa domowego,
- pracowni kulinarnej,
- pracowni rękodzieła artystycznego,
- sali fizjoterapeutycznej,
- świetlicy.

Liczba pracowników zatrudnionych w Domu: kierownik – 1, instruktor terapii zajęciowej (w tym rehabilitant i instruktor ds. rewalidacji) – 7, masażysta – 1, opiekun – 3, asystent osoby niepełnosprawnej – 1, pielęgniarka – 1.

Środowiskowy Dom Samopomocy typu C dla osób ze zdiagnozowaną chorobą Alzheimera, Kielce, ul. Krzemionkowa 1

ŚDS jest przeznaczony dla osób starszych z różnymi postaciami otępienia, demencji starczej, chorobą Alzheimera i innymi zaburzeniami czynności psychicznych. Oferta skierowana jest dla osób, które wymagają częściowej opieki w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych, ale nie wymagają leczenia szpitalnego ani pobytu w całodobowej placówce opiekuńczej. Dom jest przeznaczony dla 25 osób i ma charakter otwarty, czynny jest od poniedziałku do piątku w godzinach 7.00 – 17.00.

Zatrudnia wyspecjalizowaną kadrę: w tym: kierownik – 1, opiekunowie - 3, instruktor terapii – 6, terapeuta ds. usprawniania ruchowego – 1, pracownik socjalny – 1, pielęgniarka – 1, psycholog – 1.

W 2015 r. skierowano do Domu 42 osoby, 13 osób opuściło Dom z uwagi na znaczne pogorszenie stanu zdrowia, umieszczenie w placówce całodobowej.

Funkcjonowanie ŚDS opiera się na współpracy z rodzinami i opiekunami, społecznością lokalną, placówkami kulturalno-oświatowymi oraz organizacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych.

Postępowanie wspierająco-aktywizujące:

- trening umiejętności samoobsługowych i zaradności życiowej,
- trening umiejętności społecznych i interpersonalnych,
- trening motywacyjny, w tym m. in.: motywowanie do kontaktu, motywowanie do aktywności, motywowanie do samodzielności, motywowanie do podejmowania kontaktów społecznych,

- terapia zajęciowa, w tym m. in.: muzykoterapia, arteterapia, ergoterapia, biblioterapia, choreoterapia,
- działania rewalidacyjne,
- rehabilitacja ruchowa,
- poradnictwo socjalne,
- inne formy terapeutyczne dostosowane do potrzeb użytkowników, m. in. psychoterapia, imprezy integracyjne, poradnictwo psychologiczne i praca terapeutyczna z rodzinami lub opiekunami uczestników.

3.4. Ośrodek Wsparcia Dziennego dla Osób Chorych na Alzheimerera

Obszarem swojego działania obejmuje mieszkańców gminy Kielce. Dysponuje 20 miejscami. Jest czynny od poniedziałku do piątku w godzinach 7.00 - 17.00.

Kandydatów do Ośrodka kwalifikuje zespół konsultantów Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Kielcach w składzie: lekarz psychiatra, specjalista psychologii klinicznej, pielęgniarka psychiatryczna.

Prawo pobytu w Ośrodku Wsparcia Dziennego mają jedynie te osoby, którym świadczenie to zostało przyznane decyzją administracyjną.

W 2015 roku decyzje kierujące do Ośrodka Wsparcia Dziennego otrzymało 29 osób. 22 osoby po raz kolejny ubiegały się o prawo pobytu w ośrodku natomiast 7 osób otrzymało decyzje kierujące po raz pierwszy.

W 2015 roku z pobytu w placówce zrezygnowało 6 osób. Decyzja o rezygnacji we wszystkich przypadkach wynikała z pogarszającego się stanu zdrowia osoby chorej na Alzheimerera spowodowanego postępującym procesem chorobowym. Obecnie na umieszczenie w Ośrodku Wsparcia Dziennego dla Osób Chorych na Alzheimerera oczekuje 30 osób.

Ośrodek Wsparcia Dziennego dla Osób Chorych na Alzheimerera stanowi środowiskową formę pomocy półstacjonarnej, służącą utrzymaniu osoby dotkniętej chorobą Alzheimerera w jej naturalnym środowisku.

Zgodnie z Uchwałą Nr XLIV/1063/2009 Rady Miejskiej w Kielcach z dnia 22 grudnia 2009 r. w sprawie ustalenia szczegółowych zasad odpłatności za pobyt w Ośrodku Wsparcia Dziennego dla Osób Chorych na Alzheimerera świadczenie w formie: terapii zajęciowej, psychoterapii i socjoterapii oraz rehabilitacji ruchowej realizowane są bezpłatnie.

Uczestnicy ponoszą odpłatność za wydawane w Ośrodku posiłki w formie obiadu dwudaniowego przyznane na podstawie przepisów ustawy o pomocy społecznej odrębną decyzją administracyjną. Odpłatność za wydawane w Ośrodku obiady uzależniona jest od wysokości posiadanego dochodu.

W 2015 roku wydano uczestnikom 5 327 posiłki (obiady).

Na zakup posiłków wydano kwotę 20 775,30 zł.

Wpłata za posiłki od uczestników wynosiła 19 699,68 zł.

Z decyzji administracyjnych wynika, że za obiady wydawane w Ośrodku: 26 osób ponosiło pełną odpłatność, 1 osoba ponosiła częściową odpłatność, 2 osoby były całkowicie zwolnione z odpłatności.

Oferta kierowana do Uczestników (obejmuje terapię indywidualną i grupową):

- terapia zajęciowa (arteterapia, muzykoterapia, biblioterapia, filmoterapia),
- działania rewalidacyjne,
- terapia wspomnieniowa,
- terapia kulinarna,
- trening relaksacyjny,
- zajęcia komputerowe,
- rehabilitacja ruchowa wraz z choreoterapią,
- opieka pielęgniarstwa,
- wyżywienie (obiad),
- udział w życiu towarzyskim i kulturalno - oświatowym,
- zajęcia polisensoryczne.

Oferta kierowana do opiekunów osób chorych na Alzheimera:

- poradnictwo socjalne,
- spotkania informacyjno-edukacyjne,
- spotkania integracyjne,
- grupy wsparcia.

3.5. Dział ds. Instytucjonalnej Pomocy Osobom Starszym

Do zadań Działu należy kierowanie osób do domów pomocy społecznej. Na terenie Kielc w 2015 r. funkcjonowało 6 DPS w tym:

- DPS dla osób przewlekle somatycznie chorych im. Jana Pawła II, ul. Jagiellońska 76

- DPS dla osób przewlekle psychicznie chorych im. A. Kępińskiego, ul. Jagiellońska 76
- DPS dla osób przewlekle somatycznie chorych, ul. Tarnowska 10
- DPS dla osób przewlekle somatycznie chorych, ul. Króla Jana III Sobieskiego 30
- DPS dla kobiet przewlekle psychicznie chorych, ul. Żeromskiego 4/6
- DPS Polskiego Związku Niewidomych, ul. Złota 7

oraz 3 Rodzinne Domy Pomocy

- RDP, ul. Kruszelnickiego 76 B
- RDP, ul. Kruszelnickiego 76 D
- RDP, ul. Kolonia 11

DPS-y dysponowały **619 miejscami** – 574 w domach prowadzonych przez Miasto Kielce i 45 w domu prowadzonym przez Polski Związek Niewidomych.

Pobyt w domu pomocy społecznej jest odpłatny do wysokości średniego miesięcznego kosztu utrzymania. Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w domu pomocy społecznej ogłaszany jest w wojewódzkim dzienniku urzędowym nie później niż do dnia 31 marca każdego roku.

Obowiązani do wnoszenia opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej są w kolejności: mieszkaniec domu, a w przypadku osób małoletnich przedstawiciel ustawowy z dochodów dziecka, małżonek, zstępni przed wstępnymi, gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej.

Jeżeli mieszkaniec ponosi pełną odpłatność, gmina i członkowie rodziny nie mają obowiązku wnoszenia opłat.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2015 r. do MOPR wpłynęły i zostały rozpatrzone **283** wnioski o umieszczenie w domu pomocy społecznej, z tego 241 z terenu Kielc, w tym 28 wniosków bezpośrednio ze szpitali (Morawica, WSZON - Kielce) i 14 wniosków z innych powiatów. Wszystkie wnioski zostały rozpatrzone pozytywnie

W roku 2015 w DPS w Kielcach i poza terenem Kielc umieszczono **241** osoby z tego 227 osób z gminy Kielce i 14 osób z innych gmin, w RDP umieszczono 7 osób z gminy Kielce i 2 osoby z innej gminy.

Obecnie domy pomocy społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych nie dysponują wolnymi miejscami, czas oczekiwania na miejsce wynosi w zależności od domu od 0,5 roku do 1,5 roku, natomiast czas oczekiwania na miejsce w domu dla osób przewlekle psychicznie chorych wynosi około 1,5 roku.

4. Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności

Miejski Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Kielcach realizuje zadania z zakresu administracji rządowej w oparciu o Ustawę z dnia 8 października 2010 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tj. Dz. U. z 2010 r. Nr 214, poz. 1407). Akty wykonawcze do ww. ustaw to:

1. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 1 lutego 2002 r. w sprawie kryteriów oceny niepełnosprawności u osób w wieku do 16 roku życia (Dz. U. Nr 17, poz. 162 ze zm.).
2. Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (Dz. U. Nr 139, poz. 1328 ze zm.),
3. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 28 listopada 2007 r. w sprawie warunków, sposobu oraz trybu gromadzenia i usuwania danych w ramach Elektronicznego Krajowego Systemu Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności (Dz. U. Nr 228, poz. 1681),
4. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 grudnia 2007 r. w sprawie wykonywania badań specjalistycznych na potrzeby orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (Dz. U. Nr 250, poz. 1875),
5. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 czerwca 2014 r. w sprawie wzoru oraz trybu wydawania i zwrotu kart parkingowych (Dz. U. z 2014 r., poz. 870 ze zm.).

Na podstawie wyżej wymienionych przepisów Zespół rozpatruje wnioski o ustalenie stopnia niepełnosprawności i niepełnosprawności dla osób ubiegających się o:

- odpowiednie zatrudnienie,
- szkolenie,
- uczestnictwo w warsztatach terapii zajęciowej,
- konieczność zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze,
- korzystanie z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji (korzystanie z usług socjalnych, opiekuńczych i rehabilitacyjnych),
- zasiłek stały,
- zasiłek pielęgnacyjny,

- ubieganie się o korzystanie z karty parkingowej,
- ubieganie się o dodatkową powierzchnię lokalową.

W Miejskim Zespole do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Kielcach zatrudnione są następujące osoby:

- przewodniczący Zespołu - pełen etat - odpowiedzialny za organizację i całokształt pracy Zespołu i składów orzekających, posiadający uprawnienia członka składu orzekającego. Przewodniczący reprezentuje Zespół na zewnątrz.
- sekretarz - pełen etat - koordynuje pracę administracyjną Zespołu, pełni również funkcję członka składu orzekającego,
- pracownik socjalny – $\frac{3}{4}$ etatu - członek składu orzekającego,
- pracownik socjalny – pełen etat - członek składu orzekającego, zajmujący się również pisanem protokołów i orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności z posiedzeń składów orzekających,
- pedagog – pełen etat – członek składu orzekającego, posiadający dodatkowe zadania: wypisywanie protokołów i orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności,
- aspirant pracy socjalnej – pełen etat - zajmujący się bezpośrednią obsługą interesantów oraz wprowadzaniem wniosków o uzyskanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności (osób powyżej 16-go roku życia) do EKSMOoN,
- pedagog – pełen etat – członek składu orzekającego, zajmujący się również procedurami orzekania dzieci do 16-ego roku życia oraz wprowadzaniem wniosków o uzyskanie orzeczenia o niepełnosprawności do EKSMOoN,
- pedagog – członek składu orzekającego, zajmujący się również pisanem protokołów i orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności z posiedzeń składów orzekających,
- psycholog – pełen etat – członek składu orzekającego, zajmujący się również pisanem protokołów i orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności z posiedzeń składów orzekających oraz przygotowywaniem dokumentacji odwoławczej i wpisywaniem odwołań w EKSMOoN,
- psycholog – pełen etat – członek składu orzekającego, zajmujący się również wystawianiem kart parkingowych dla osób niepełnosprawnych, wystawianiem „Legitymacji Osoby Niepełnosprawnej, która nie ukończyła 16-ego roku życia” oraz

„Legitymacji Osoby Niepełnosprawnej”, wprowadza złożone wnioski o wydanie legitymacji oraz karty parkingowej do EKSMOoN,

- referent – pełen etat –zajmujący się wprowadzaniem wniosków osób powyżej 16-go roku życia do Elektronicznego Krajowego Systemu Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności oraz wysyłaniem zawiadomień o terminach komisji,
- konsultant prawny – ½ etatu – sporządzanie opinii prawnych dotyczących trybu orzeczniczego,
- dwóch pracowników administracyjno-biurowych – zatrudnionych w ramach umowy zlecenie - zajmujących się bezpośrednią obsługą interesantów oraz prowadzeniem rejestru wpływających wniosków oraz porządkowaniem akt osobowych zgodnie z nadaną numeracją,
- pracownik administracyjno-biurowy - zatrudniony w ramach umowy zlecenie – zajmujący się prowadzeniem rejestru spraw archiwizowanych,
- Lekarze specjaliści zatrudnieni w ramach umowy – zlecenia w 2015 r. na stanowiskach przewodniczących składów orzekających:
  - dr n. med. specjalista alergolog,
  - dr n. med. specjalista chorób wewnętrznych,
  - dr n. med. specjalista psychiatra,
  - psychiatra dzieci i młodzieży
  - pediatra,
  - specjalista chirurg,
  - specjalista chorób wewnętrznych,
  - specjalista laryngologii i foniatrii,
  - specjalista neurolog,
  - specjalista rehabilitacji medycznej,
  - specjalista ortopedii i rehabilitacji medycznej,
  - specjalista okulista,
  - specjalista diabetolog,
  - specjalista chorób płuc.

Ww. przewodniczący składów orzekających oraz członkowie składów orzekających posiadają Certyfikaty, uprawniające do orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności.

W 2015 r. Miejski Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Kielcach:

- przyjął wnioski o ustalenie stopnia niepełnosprawności – **7089**

- przyjął wnioski o ustalenie niepełnosprawności – **928**
- wydał orzeczenia o stopniu niepełnosprawności – **7437**
- wydał orzeczenia o niepełnosprawności – **949**
- wydał „Legitymacje Osoby Niepełnosprawnej” – **4561**
- przyjął wnioski o wydanie karty parkingowej – **2764**
- wydał karty parkingowe – **2749**

Jak wynika z powyższych danych w roku 2015 Zespół wydał razem **8386** orzeczeń dla osób dorosłych, jak i osób do 16-ego roku życia. Bardzo dużą liczbę orzeczeń wydaje się dla osób ubiegających się o zatrudnienie na rynku pracy dla niepełnosprawnych oraz dla osób ubiegających się o korzystanie z pomocy społecznej. Ponadto utrzymuje się duża liczba osób ubiegających się o skorzystanie z turnusu rehabilitacyjnego oraz ubiegających się o zakup sprzętu rehabilitacyjnego. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 czerwca 2014 r. w sprawie wzoru oraz trybu wydawania kart parkingowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 870) od 1 lipca 2014 r. nałożone zostało na Zespół dodatkowe zadanie dotyczące orzekania osób posiadających karty parkingowe wydane na dotychczasowych zasadach oraz wydawanie kart parkingowych na nowych zasadach, w związku z czym Zespół zanotował w drugim półroczu 2014 r. oraz pierwszym półroczu 2015 r. znaczny wzrost liczby wniosków dotyczących ubiegania się o kartę parkingową.

Miejski Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Kielcach w roku 2015 prowadził współpracę z organizacjami pozarządowymi, takimi jak: Polski Związek Niewidomych, Polski Związek Głuchych, Stowarzyszenie Chorych na Stwardnienie Rozsiane, Stowarzyszenie Pomocy dla Dzieci i Młodzieży Chorej na Cukrzycę, Stowarzyszenie Osób z Niewydolnością Nerek „Sztuczna Nerka”, Świętokrzyski Klub „Amazonki”.

W celu zapewnienia szczególnych warunków orzekania dla osób ciężko chorych, przebywających na leczeniu szpitalnym Zespół podejmuje wspólne działania ze szpitalami, Domami Pomocy Społecznej, Schroniskami dla Osób Bezdomnych, Placówkami Opiekuńczo-Wychowawczymi oraz Zakładami Opieki Leczniczej.